

T.C.
ULAŖTIRMA BAKANLIĞI
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YAYINLARI

2008 YILI FAALİYET RAPORU

Hazırlayan:
Strateji GeliŖtirme Daire BaŖkanlıĐı

© 2009 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
www.shgm.gov.tr

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
Mayıs 2009

T.C.
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2008 YILI
FAALİYET RAPORU

İçindekiler

BAKAN SUNUŞU.....	6
ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU.....	7
GENEL BİLGİLER	8
A) Misyon Ve Vizyon.....	8
B) Yetki, Görev Ve Sorumluluklar.....	8
C) İdareye İlişkin Bilgiler	10
1- Fiziksel Yapı.....	10
2- Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Kuruluş Şeması.....	12
3- Bilgi Ve Teknolojik Kaynaklar	13
4- İnsan Kaynakları.....	16
5- Sunulan Hizmetler	19
6- Yönetim Ve İç Kontrol Sistemi.....	25
D) Diğer Hususlar	27
1- Ülkemizdeki Sektörel Büyüklük Ve Güncel Durum.....	27
2- Uluslararası Faaliyetler	40
AMAÇ VE HEDEFLER	47
A) İdarenin Amaç ve Hedefleri	47
B) Temel Politika ve Öncelikler	48
FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	50
A) Mali Bilgiler.....	50
1- Bütçe Uygulama Sonuçları.....	50
2- 2008 Mali Yılına Ait Harcamaların Kalemlere Göre Dağılımı	64
3- 2007 Mali Yılına Ait Harcamaların Kalemlere Göre Dağılımı	65
4- Mali Denetim Sonuçları	67
B) Performans Bilgileri.....	67
Faaliyet ve Proje Bilgileri.....	68
DENETİM FAALİYETLERİ	72
YETKİLENDİRME, RUHSATLANDIRMA VE LİSANSLANDIRMA FAALİYETLERİ.....	85
DİĞER FAALİYETLER	93
STRATEJİK AMAÇ VE HEDEFLER.....	108
EKLER	120

“Her Türk Vatandaşı hayatında en az bir kez uçağa binecektir” hedefi ile 2003 yılında başlatılan Bölgesel Havacılık Politikası kapsamında hayata geçirilen projeler, ülkemizdeki sivil havacılığın dünyayı şaşırtacak hızla gelişmesine neden olmuştur.

Havayolu işletmelerimizin sahip olduğu uçak sayılarının her geçen gün artması ve gerek yurt içine gerek yurt dışına düzenlenen sefer sayısındaki artışa paralel olarak havayolu ile taşınan yolcu sayısında yaşanan artış, sivil havacılığımızdaki hızlı büyümeyi açıkça gözler önüne sermektedir. Hava alanlarımızın sertifikalandırılması ve uluslararası standartlarda hizmet verir hale gelmesi ve sivil havacılık alanında hayata geçirilen diğer projeler, ülkemizin uluslararası alanda pek çok başarı elde etmesine neden olmuştur.

Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü - ICAO'nun Mayıs 2007'de ülkemizde gerçekleştirdiği denetimlerin ardından hazırlanan rapor; ICAO kurallarını etkin uygulama konusunda, Türkiye'nin, 190 üye ülkenin ortalamasından yüzde 50 daha iyi performansa sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Bu ve buna benzer pek çok başarıda, 5431 sayılı kanun ile yeniden yapılandırılan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün sektörün ihtiyaç ve beklentilerine cevap verecek yasal düzenlemeleri hızla hayata geçirmesi ve uçuş emniyeti ve havacılık güvenliği temelinde sivil havacılık sektörünü düzenleme işlevini başarıyla yerine getirmesi büyük rol oynamıştır.

Avrupa Komisyonu'nun yayımlamış olduğu 2007 İlerleme Raporu'nun “Hava Taşımacılığı” ile ilgili kısmında; mali olarak özerk bir yapıya kavuşan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün yeniden yapılandırma çalışmalarından olumlu sonuçlar alındığı vurgulanması ülkemiz adına gurur verici bir gelişmedir.

Tüm bu gelişmeler ışığında, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile benimsenen ve kamu mali yönetiminin şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri çerçevesinde kamuoyunu bilgilendirmek üzere hazırlanan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2008 Yılı Faaliyet Raporu'nun kamuoyunun bilgi ihtiyacını karşılamasını temenni eder, bu raporun hazırlanmasında emeği geçen tüm personele teşekkür ederim.

Binali YILDIRIM
Ulaştırma Bakanı

Küreselleşme ile birlikte dünyadaki ticaret hacminin hızla artması, ulaşım sektörünü, bugün dünya ekonomisinin en önemli aktörlerinden biri haline getirmiştir. Hiç kuşku yok ki, teknolojik gelişmelerin öncelikli olarak hayata geçirildiği havacılık sektörü de, dünyada baş döndürücü bir hızla gelişmekte, gerek uluslararası gerekse kıtalararası entegrasyon ve bütünleşmede büyük rol oynamakta, hatta öncülük etmektedir.

Küresel ölçekte yaşanan tüm bu gelişmeler, Türkiye’de de sektörün hızla büyümesini beraberinde getirmiş, sivil havacılık politikaları dünyanın pek çok ülkesinde olduğu gibi, Türkiye’nin de temel politikalarından biri haline gelmiştir.

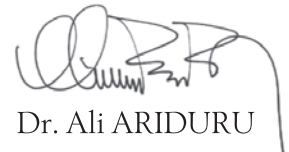
‘Her Türk Vatandaşı hayatında en az bir kez uçağa binecektir’ hedefi ile 2003 yılında başlatılan Bölgesel Havacılık Politikası kapsamında hayata geçirilen projeler, ülkemizdeki sivil havacılığın dünyayı şaşırtacak hızla gelişmesine neden olmuş, dünyada yüzde 5 olarak gerçekleşen sektörel büyüme hızı, ülkemizde yüzde 30 gibi rekor düzeyde bir büyüme göstermiştir.

Türk sivil havacılığındaki gelişmeler, sadece yolcu sayısındaki artışla değil, havaalanları, yer hizmetleri ve diğer alanlarda uçuş emniyeti ve havacılık güvenliğinin sağlanması amacıyla hayata geçirilen uygulamalar da gurur duyduğumuz bir tablo oluşturmaktadır.

Son beş yıl içinde uluslararası alanda kazanılan pek çok başarı ve ülkemizdeki potansiyel göz önüne alındığında, Türkiye’nin içinde bulunduğu coğrafi bölgede sivil havacılık faaliyetlerinin geliştirilmesi çalışmalarında önemli roller üstleneceğini göstermektedir.

5431 sayılı Kanun ile yeniden yapılandırılma sürecine giren Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, bir yandan sektörün ihtiyaç ve beklentilerine cevap verecek yasal düzenlemeleri hızla hayata geçirirken, diğer yandan da uluslararası kural ve standartların en üst düzeyde sağlanması ve üyesi olduğumuz uluslararası kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen denetimlerde olumlu sonuçlar alınması amacıyla çeşitli açılımlar geliştirerek sivil havacılık sektörünün sürdürülebilir büyümesi için gerekli tedbirleri almaktadır.

Bu çerçevede; SHGM’nin 2008 yılına ilişkin faaliyetlerini önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak verdiğimiz bu raporu sizlerle paylaşmaktan büyük mutluluk duyuyorum. Sivil havacılık alanında gelinen noktanın, sektördeki tüm aktörlerin destek ve katkılarıyla önümüzdeki yıllarda da daha ileri taşınacağı inancıyla, bizden hiçbir konuda yardım ve desteğini esirgemeyen Ulaştırma Bakanımız Sayın Binali YILDIRIM ve Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü’nün değerli çalışanları başta olmak üzere emeği geçen herkese en derin teşekkürlerimi sunuyorum.

Dr. Ali ARIDURU
Genel Müdür

GENEL BİLGİLER

A) MİSYON VE VİZYON

KALİTE POLİTİKASI

İnsan kaynaklarımızı etkin ve verimli kullanarak, Sivil Havacılık faaliyetlerinde düzenleme ve denetleme hizmetlerini milli ve milletlerarası mevzuatlara uygun yürütmek, hizmetleri yerinde, zamanında, doğru, tarafsız, güvenilir, hızlı ve daha etkin bir şekilde sunmak, müşteri ve çalışanlarımızın memnuniyetini sağlamak, kalite yönetim sistemi şartlarına uyarak, sürekli iyileştirmektir.

MİSYON

Havacılık emniyeti ve güvenliğinden taviz verilmeden, diğer ulaşım modları ile entegre, insana ve çevreye duyarlı, sivil havacılık faaliyetlerinin sürdürülebilir gelişimini sağlayacak altyapıyı oluşturmak üzere uluslararası işbirliği içerisinde güvenilir, etkin, şeffaf ve tarafsız bir şekilde düzenleme ve denetleme yapmaktır.

VİZYON

Kurumsal Kültürü ve Kimliği güçlü, yaptırım gücü yüksek, uluslararası standartlara yön veren, Küresel Anlamda Lider ve Özerk bir Sivil Havacılık Otoritesi olmaktır.

B) YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

Ulaştırma Bakanlığına bağlı olarak, kamu tüzel kişiliğine haiz, özel bütçeli statüde kurulmuş olan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün görev yetki ve sorumlulukları, 18.11.2005 tarih ve 25997 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5431 sayılı "Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun" ile belirlenmiştir.

Bu çerçevede SHGM'nin görev, yetki ve sorumlulukları aşağıda genel hatları ile özetlenmiştir.

- Sivil havacılık faaliyetlerinin teknik, ekonomik ve sosyal gelişmeleri kamu yararına ve milli güvenlik amaçlarına uygun olarak kurulmasını ve geliştirilmesini sağlayacak esasları tespit etmek ve uygulanmasını takip etmek ve denetlemek.
- **Türkiye hava sahasında faaliyette bulunan sivil uçakların uçuşa elverişlilik şartlarını tayin etmek ve belgelerini tanzim ederek sicillerini tutmak, mürettebat ehliyetlerini mevzuata göre denetlemek.**
- Türk sivil havacılık sahasında görev alan ve ihtisası dolayısı ile gerekli görülen personelin ehliyet şartlarını tayin etmek ve lisanslarını tanzim ederek sicillerini tutmak.
- **Yurt içinde ve dışında hava ulaştırma faaliyetlerinde bulunmak isteyen Türk ve yurt içinde ulaştırma faaliyetlerinde bulunmak isteyen yabancı gerçek veya tüzel kişilere verilecek izinlerin esaslarını ve şartlarını hazırlamak, faaliyetlerini denetlemek.**
- İlgili kuruluşların görüşlerini almak suretiyle, Türkiye hava sahasında sivil uçakların seyrüseferini, trafik haberleşme hizmetlerini kamu güvenliği bakımından düzenlemek, denetlemek, gerekli tedbirleri almak ve aldirtmak.
- **Hava seyrüsefer güvenliği bakımından hava meydanlarının teknik niteliklerini ve işletme esaslarını tayin etmek ve uygulamaları denetlemek.**
- Milletlerarası sivil havacılık sahasındaki gelişmeleri takip ederek ülkemiz sivil havacılık faaliyetlerinde bu gelişmelerin uygulanması için tedbirler almak, sivil havacılıkla ilgili planların hazırlanmasını sağlamak ve uygulaması ile ilgili faaliyetlerde diğer milletlerarası kuruluşlarla işbirliği yapmak.
- **Türkiye hava sahasında hava arama ve kurtarma hizmetlerinin yapılması hususunda ilgili kuruluşlarla işbirliği sağlamak ve sivil havacılık kazalarını tahkik etmek, tahkikat sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almak.**
- Sivil havacılık eğitim müesseselerinin kuruluş ve çalışma esaslarını tayin etmek ve denetlemek.
- **Sivil havacılık faaliyetleri ile ilgili olarak konulmuş mevzuat ve kurallara aykırı hareket eden gerçek ve tüzel kişiler hakkında kanuni yollara başvurmak.**
- Hava ulaştırması konusunda milletlerarası ikili ve çok taraflı antlaşmaların uygulanmasını takip etmek, bunlarla ilgili çalışmalara katılmak.

C - İDAREYE İLİŖKİN BİLGİLER

1. Fiziksel Yapı

Genel Müdürlüğümüz; bağlı olduğumuz Ulaştırma Bakanlığı'nın Merkez Teşkilatı'nın hizmet verdiği Emek Mahallesi Bosna Hersek Caddesi 90. Sokakta mukim bulunan 5 nolu binada hizmet vermektedir.

Hizmet verilen binanın kullanım alanı 6100 m² olup, Ŗu anda kullanılan fiziki alana ilişkin ayrıntılı döküm aŖađıdaki tabloda yer aldığı şekildedir.

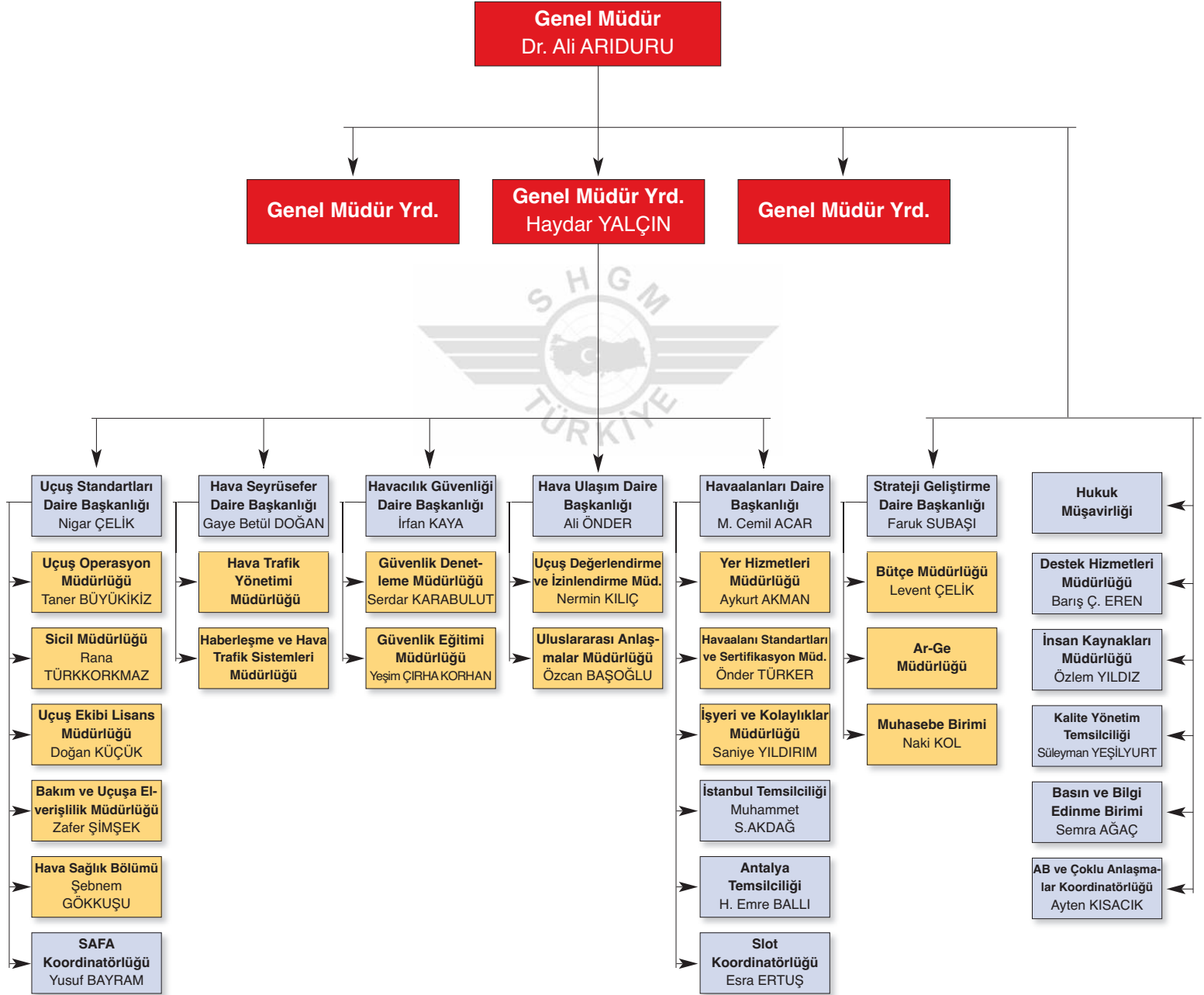
Zemin	Arşiv	1 oda
Giriş	Evrak Kayıt, Santral, Danışma ve Kırtasiye Odası	4 oda
1. Kat	Uçuş Standartları Daire Başkanlığı	18 oda
2. Kat	Uçuş Standartları Daire Başkanlığı	18 oda
3. Kat	Genel Müdürlük Makamı, Hukuk Müşavirliği, Basın Müşavirliği, İnsan Kaynakları Müdürlüğü	18 oda
4. Kat	Hava Alanları Daire Başkanlığı, Havacılık Güvenliği Daire Başkanlığı, Pilot Sınav Odası	18 oda
5. Kat	Hava Seyrüsefer Daire Başkanlığı, Hava Ulaşım Daire Başkanlığı	18 oda
6. Kat	Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, Destek Hizmetleri Müdürlüğü	18 oda

2. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Kuruluş Şeması

3. Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar

Genel Müdürlüğümüz bünyesinde yürütülen faaliyetlerin sağlıklı kesintisiz ve günün koşullarına uygun halde yürütülebilmesi için ön şartların başında güncel bilgi teknolojisinin işe yansıtılması gelmektedir.

Bununla birlikte, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün vizyonuna ulaşmak ve misyonunu yerine getirebilmek ancak gelişmiş teknolojiyi barındıran altyapı sistemlerinin kurulması ile mümkündür. Bu nedenle Genel Müdürlüğümüz yıllardır göz ardı edilen ve sektörün eleştirilerine neden olan bilgisayar ve elektronik altyapısını, gelişmiş teknolojik ürünlerle yenilemek amacıyla 2008 yılı yatırım bütçesinden büyük oranda harcama gerçekleştirilmiştir.

Genel Müdürlüğümüzde kullanılmakta olan ağ ve sistemlere ait bilgiler aşağıda belirtildiği şekildedir:

- **Windows Advanced Server üzerine kurulu web (www.shgm.gov.tr), FTP, Data Hizmetleri**
- 10 Megabite hızlı İnternet data hattı (Fiber)
- **Exchange Server üzerine kurulu mail hizmeti (shgm@shgm.gov.tr)**
- NT Tabanlı Pilot Sınav Odası Network Sistemi
- **İntranet AFTN Sistemi (havacılık telekomünikasyon ağı - mevcut permi işlemlerinde kullanılan sistem)**
- İntranet SITA Sistemi (havacılık mail transfer sistemi)
- **İntranet iç bilgi ağı (www.shgm.gov.tr/portal)**
- THY Bağlantılı Slot Bilgisayarı (VPN üzerinden)

Söz konusu ağ ve sistemlere ait teknik alt yapı bilgileri ise şöyledir;

- **UTP (Cat6) kablolama ve kanal üstü-UTP priz. Bakanlık Akü Destekli UPS**
- 2 adet Server (Mail, FTP, Web, Data)
- **10 adet Switch (Odaların network dağılımı için)**
- 1 adet Cisco Router + 1 Adet HDSL Modem (İnternet ağı için)
- **1 Adet Firewall (Yasaklı sitelere girişi ve dış saldırıları engellemek için)**
- Windows tabanlı programlar (yazılım olarak)

- Windows 2000 Advanced Server, Exchange Server, NT 4.0, Antigen Server
- 1 Adet Hub (Pilot sınav salonu network ağı için)
- 1 Adet Cisco Router + Switch AFTN (Havacılık telekomünikasyon ağı)
- 1 Adet Pc Server, SITA (Havacılık mail protokolü)
- 1 Adet 3 perli ISDN hattı (video konferans sistemi için)

Genel Müdürlüğümüzde kullanılmakta olan bilgi teknolojilerine ilişkin verilere ait bilgiler aŖađıda belirtildiği Ŗekildedir

BİLGİSAYAR ENVANTERİ

Masaüstü Bilgisayar	150 adet
Dizüstü Bilgisayar	50 adet
Yazıcı	140 adet
Server	6 adet
Switch	12 adet
Firewall	2 adet
Projeksiyon Cihazı	3 adet
UPS	5 adet
IP telefon makinesi	180 adet

İNTERNET ERİŖİM ALTYAPISI

- Fiber Optik Metro Eternet 10 Mbit
- 1000 Mbit kablolama altyapısı ile 250 kişilik dağıtım
- 40 adet Connect Cart ile her yerde internet ulaŖımını
- Kapalı devre Havacılık Network sistemi
- Maliye Bakanlığı SAY 2000 ve Bumko abonelikleri
- Türksat Kablo TV abonelikleri

TELEFON ERİŞİM ALTYAPISI

- Alcatel Omni PCX Digital Santral (hali hazırda 300 aboneye hizmet verebilecek durumda)
- 190 aktif 110 pasif DDI telefon hattı aboneliği
- 40 adet analog Hat
- Toplam 230 abonelik
- 20 adet fax cihazı
- 1 adet telex makinası
- Sita aboneliği
- 19 adet farklı güç seviyelerinde klima

Söz konusu fiziki envanterde bulunan bilgisayarlarda işletim sistemi olarak halen Microsoft tarafından sürülen yazılımlar kullanılmaktadır.

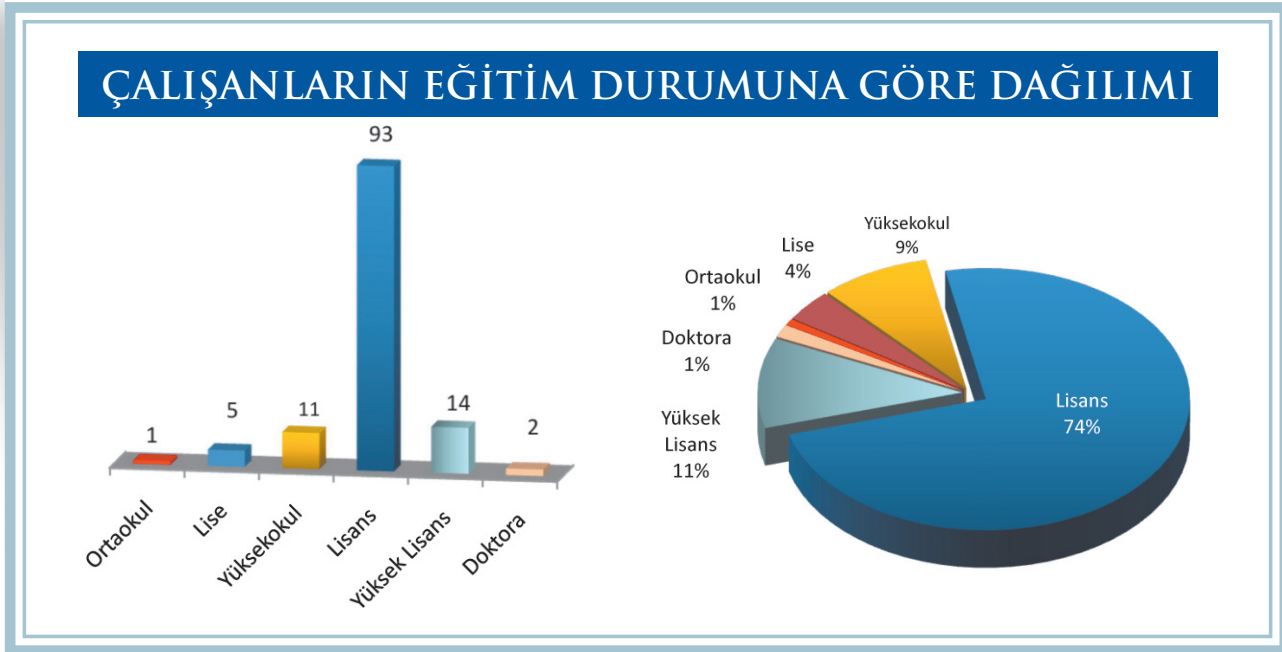
Ofis programlarında ise yine Microsoft yazılımları ve uyumluluk esas alınmıştır.

E-posta sistemi 2000 yılından bu yana "mail.shgm.gov.tr" adresli e-posta sunucusundan hizmet verilmektedir.

4. İnsan Kaynakları

5431 sayılı Kanun ile Genel Müdürlüğümüz bünyesinde; 67 adet 657 Sayılı Devlet Memuru Kanununa tabi memur kadrosu, 95 adet İdari Hizmet Sözleşmeli kadro ve 93 adet 657 sayılı Kanununun 4/B maddesine tabi sözleşmeli personel kadrosu olmak üzere toplam 255 adet kadro belirlenmiştir.

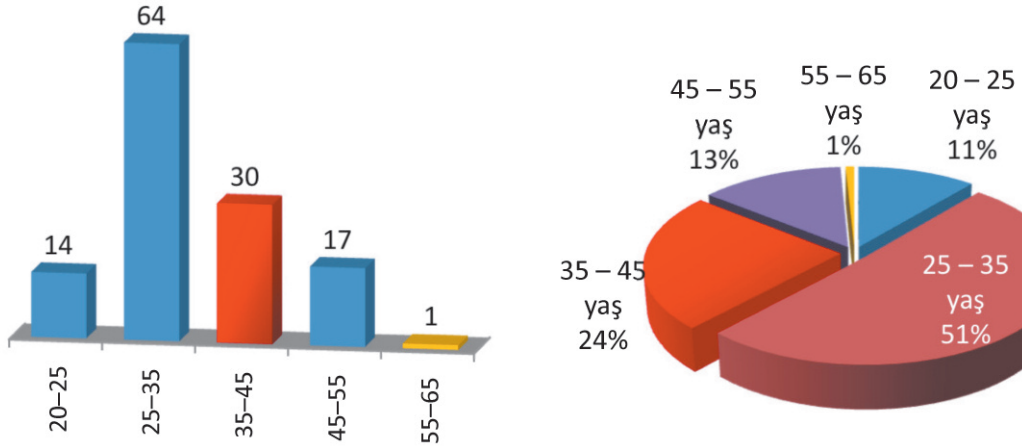
31.12.2008 tarihi itibariyle dolu olan 126 kadroya ilişkin personele ait bilgilere aşağıda ayrıntılı bir biçimde yer verilmiştir:

Oldukça kalifiye bir personel yapısına sahip olan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nde, çalışanlarının %74'ü Lisans mezunudur.

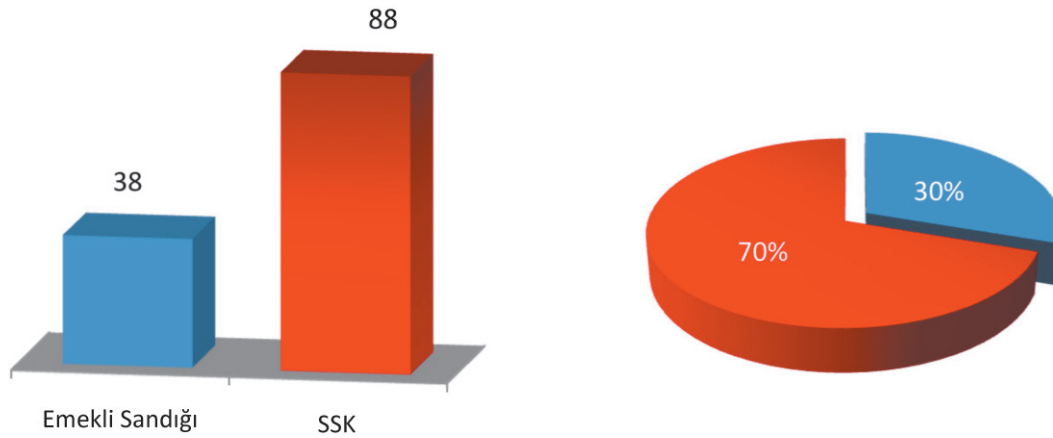

ÇALIŞANLARIN YAŞ DAĞILIMLARI

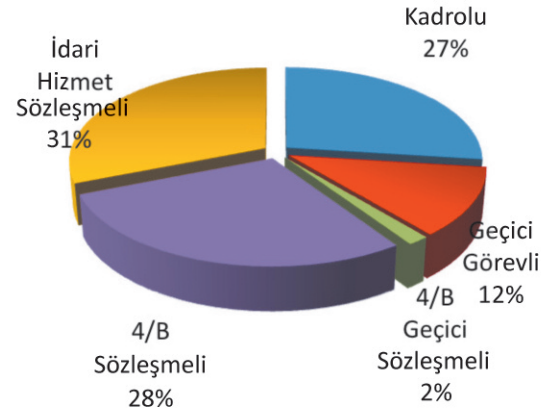
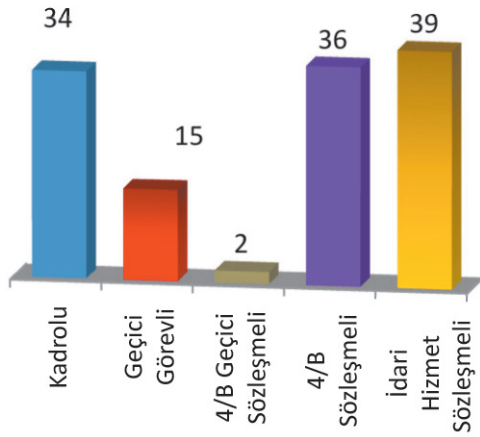

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü çalışanlarının %51'i 25-35 yaşları arasında olup, genç ve dinamik bir yapıya sahiptir

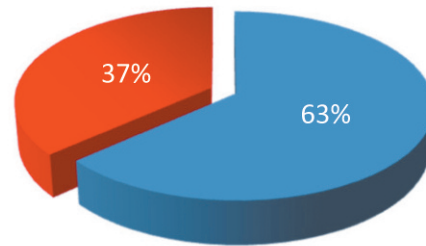
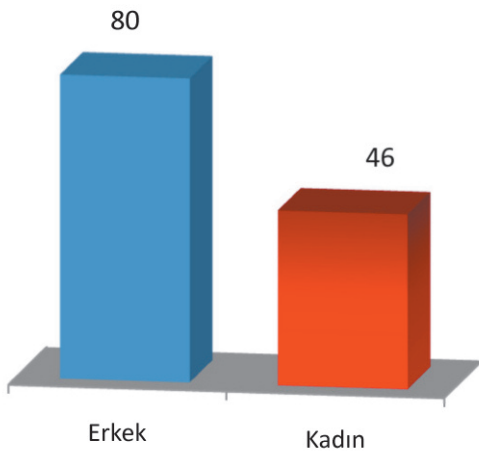
ÇALIŞANLARIN SOSYAL GÜVENCELERİNE GÖRE DAĞILIMI

ÇALIŖANLARIN STATÜLERİNE GÖRE DAĞILIMI

ÇALIŖANLARIN CİNSİYET DAĞILIMI

5. Sunulan Hizmetler

Genel Müdürlüğümüz tarafından sunulan hizmetler ana hizmet birimlerimiz tarafından yerine getirilmektedir. Bahse konu hizmetlerin ayrıntısı, ana hizmet birimleri itibariyle aşağıda belirtildiği şekildedir.

UÇUŞ STANDARTLARI DAİRE BAŞKANLIĞI

- Sivil havacılık faaliyetlerinde bulunmak isteyen gerçek ve tüzel kişilere verilecek izin, ruhsat ve diğer yetkilendirmelerin esaslarını ve şartlarını uluslararası standartlara uygun olarak düzenlemek, gerekli izinleri vermek; bu işletmelerin faaliyetlerini denetlemek, yetkilerini yenilemek ve gerektiğinde iptal etmek, bu amaçla yapılan uygulamalara ait kayıtları tutmak.
- Hava araçları ile gövde, motor, pervane, elektrik ve elektronik cihaz ve sistemleri ve parçaları ile hava araçlarında kullanılan diğer teçhizatın uluslararası mevzuata uygun olarak uçuşa elverişlilik standartlarını belirlemek, bu kapsamda gerekli belge ve sertifikaları düzenlemek, denetlemek, yenilemek, iptal etmek ve kayıtlarını tutmak.
- Ülkemizde üretilen hava aracı gövde, motor ve pervane ile diğer donanımların sivil hava araçlarında kullanımına imkan sağlayacak uçuşa elverişlilik ve gürültü standartlarını belirlemek; tasarım, üretim, bakım, onarım, tadilat ve yenileme yapan işletmeleri belirlenen standartlara uygun olarak yetkilendirmek, bu konuda denetlemeler yapmak, ilgili belgeleri düzenlemek, onaylamak, yetkileri yenilemek, gerektiğinde iptal etmek ve kayıtlarını tutmak.
- Sivil havacılık alanında yeterlik belgesi gerektiren hava trafik hizmetleri dışındaki personelin lisans ve sertifika işlemlerine esas olan düzenlemeleri yapmak, belgeleri vermek, onaylamak, yenilemek, gerektiğinde iptal etmek ve kayıtlarını tutmak.
- Yeterlik belgesi gerektiren personelin ihtiyaç duyduğu eğitimlere ve sağlık koşullarına ait standartları belirlemek, bu personeli yetiştiren eğitim ve sağlık kuruluşlarını yetkilendirmek, yapılan uygulamaların uluslararası standartlara uygunluğunu denetlemek, gerektiğinde

iptal etmek ve kayıtlarını tutmak.

- Sivil havacılık işletmelerinin her türlü faaliyetleri ile bu faaliyetlerinde kullandıkları sistem, tesis, donanım ve belgelerini, uluslararası sivil havacılık standartlarına uygun olarak, mevzuatla belirlenmiş usûl ve esaslar içinde yürütmelerini denetlemek.
- Sivil hava trafiğine açık hava alanlarını kullanan yerli ve yabancı tescilli hava araçları ve bunların mürettebatını, uçuş emniyetinin sağlanmasını teminen uluslararası kurallar çerçevesinde denetlemek, gerekli önlemleri almak ve yaptırımlar uygulamak.
- Türk hava aracı sicilinde kayıtlı olan sivil hava araçlarının Uluslararası Sivil Havacılık Anlaşmasına uygun olarak başka bir Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı üyesi ülke tarafından yetkilendirilmiş olan işletme bünyesinde operasyon yapma şartlarını ve ilgili ülke ile operasyon sorumluluklarını belirlemek, yetki devri yapmak veya almak, denetlemek, yaptırım uygulamak ve kayıtları tutmak, başka bir Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı üyesi ülke sicilinde kayıtlı olan sivil hava araçlarının, Uluslararası Sivil Havacılık Anlaşması'na uygun olarak Türkiye'de Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş olan bir işletme bünyesinde operasyon yapma şartlarını ve ilgili ülke ile operasyon sorumluluklarını belirlemek, yetki devri yapmak veya almak, denetlemek, yaptırım uygulamak ve kayıtları tutmak.
- Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatına üye başka bir ülke ya da uluslararası bir kuruluş tarafından tanzim edilmiş ya da geçerli kılınmış bir uçuşa elverişlilik sertifikasını, bu sertifikaların tanzim ya da geçerlik şartlarını Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı standartlarının üzerinde ya da eşit olması koşuluyla geçerli kılmak.
- Ülkemiz tescilindeki tüm uçakların, belirlenen kurallara göre her zaman uçuşa elverişli olup olmadığını denetlemek, uygunluk sağlanmayan durumlarda uçuşa elverişlilik sertifikalarını askıya almak veya iptal etmek.
- Yeterlik belgesi alacak personelin belge alması ile ilgili usul ve esasları belirlemek, bunların yürütülmesini sağlamak.
- Yeterlik belgesi alacak personeli yetiştiren kurumların eğitim esaslarını belirlemek, bunları ruhsatlandırmak, denetlemek ve kayıtlarını tutmak.
- Yeterlik belgesi verilmesi ile yenilenmesi hususunda teorik ve uygulamalı sınavların yapılması veya

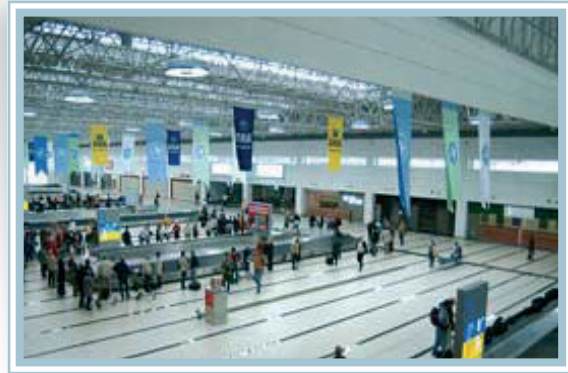

yaptırılması için yetki verilecek kuruluşları belirlemek ve uygunluğunu denetlemek.

- Uçucu personelin uçuş görev saatlerine ve çalışma şartlarına ilişkin düzenlemeleri yapmak ve uygulamalarını denetlemek.
- Alkol, uyuşturucu ve diğer uyarıcı maddelerin etkisi altında iken uçuş operasyon ya da hizmetleri ile ilgili görevlerin ifa edilmemesi için gerekli önlemleri almak.
- Kurulmuş veya kurulacak olan tüm havacılık işletmelerini, organizasyon, mali yapı ve personel yapısı ile ilgili olarak belirlenen şartlara uygunluğu bakımından denetlemek veya denetletmek.
- Havacılık işletmelerine işletme ruhsatı vermek için oluşturulacak inceleme komisyonununun sekretterlik hizmetlerini yürütmek.
- Sivil hava araçlarının tescil işlemlerini yapmak, tescilden düşmek ve kayıtlarını tutmak, yasal yollardan konulması istenen her türlü hukuki kısıtlamaları işlemek, uçuşlarını durdurmak.

HAVA ULAŞIM DAİRE BAŞKANLIĞI

- Tüm uçuş operasyonlarının milli kurallar, ikili ve çok taraflı anlaşmalar ve ilgili mevzuat çerçevesinde yapılmasını sağlamak ve denetlemek.
- Türkiye'ye sefer yapan yabancı hava taşıma işletmelerinin uçuş tarifelerini ve seferlerini incelemek, onaylamak ve izinlerini vermek.
- Türkiye üzerinden geçen tüm sivil uçaklara uçuş izni vermek.
- Hava taşıma işletmelerinin hat taleplerini değerlendirmek.
- İkili veya çok taraflı hava ulaştırma anlaşmalarını yapmak ve anlaşma hükümlerine uyulup uyulmadığını denetlemek.
- Hava aracı hareketleri, yolcu, kargo ve posta trafiği ile ilgili istatistiksel veri ve eğilimleri değerlendirmek.
- Yolcu hakları ile ilgili uluslararası alanda belirlenen kuralları uygulamak için gerekli düzenlemeleri yapmak ve denetlemek.
- Trafiği yoğun hava alanlarında slot uygulanmasını sağlamak, bu konuda gerekli düzenlemeleri yapmak ve takip etmek.

HAVA SEYRÜSEFER DAİRE BAŖKANLIđI

- Sivil terminal ve kontrol sahaları, hava trafik hizmetleri ile ilgili hava sahası düzenleme çalışmaları yapmak, ilgili sivil ve askeri kurum ve kuruluşlar ile koordinasyonu sağlamak.
- Hava trafik yönetim hizmetlerinin düzenli, emniyetli, süratli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesi için ilgili kuruluşlar ile koordinasyon içinde planlamalar yapmak, kural koymak ve uygulanmasını sağlamak.
- Hava hadiselerini incelemek, incelemek ve değerlendirmek, konuyla ilgili kişi ve kurumlara gerekli uyarıları yapmak ve gerekli önlemleri alarak koordinasyonu sağlamak.
- Uçuş operasyonu ile ilgili personele herhangi bir havacılık kolaylığı, hizmeti, yöntemi ya da bir tehlikenin varlığı, koşulları ve değerikliğine ilişkin bilgileri zamanında duyurmak amacıyla NOTAM ile Havacılık Bilgi Yayınının güncel olarak yayınlanmasını sağlamak.
- Hava arama kurtarma konusunda koordinasyonu sağlamak.
- Hava trafik yönetimi ile ilgili yapılan anlaşmaların uygulanmasını takip etmek.
- Havacılık haberleşmesi ve uygulamalarını takip etmek ve bu çerçevede frekans koordinasyonunu sağlamak.

- Havacılık meteorolojisi ile ilgili çalışmaları koordine etmek, uygulanmasını sağlamak.
- Sivil hava araçlarının kamu ve uçuş emniyeti ile hava seyrüsefer güvenliği bakımından uyması gereken düzenlemeleri yapmak, denetlemek, hava trafik yönetim hizmetleriyle ilgili önlemler almak ve ilgili personelin lisanslandırılma esaslarını belirlemek, takibini yapmak, yenilemek ve iptal etmek.
- Yasak, tahditli ve tehlikeli sahaların belirlenmesi aşamasında askeri ve sivil kuruluşların görüşlerini alarak gerekli işlemleri başlatmak.
- Hava trafik personeline eğitim verecek kurumların eğitim esaslarını belirlemek, bunları ruhsatlandırmak, denetlemek ve kayıtlarını tutmak.

HAVA ALANLARI DAİRE BAŞKANLIĞI

- İnşa edilecek sivil hava alanları, helikopter iniş-kalkış alanları, deniz hava tesisleri ve sivil havacılıkta kullanılacak her türlü iniş-kalkış pistlerinin yer seçimine ait kriterleri belirlemek, uygulamaları denetlemek.
- Mevcut sivil hava alanları ile helikopter iniş-kalkış alanları ve deniz hava tesislerinin işletilmesine ve geliştirilmesine ait esasları belirlemek ve uygulamaları denetlemek.
- Sivil hava trafiğine açık hava alanlarının sertifikalandırılma esaslarını belirlemek ve uygulamaları denetlemek.

- Sivil hava alanlarının mania planlarını hazırlamak, planlara uyulması konusunda ilgili kuruluşlar ile iş birliği yapmak, yerel yönetimlerin mania planı kapsamında hazırlayacakları imar planlarına uygun görüş vermek.
- Sivil hava alanlarının diğer amaçlarla kullanılmasına ilişkin esasları belirlemek, ilgili kuruluşlara bildirmek ve iş birliği sağlamak.
- Hava alanlarında görev alacak hizmet sağlayıcılarının yetkilendirilmesi ile ilgili düzenlemeleri yapmak, ulusal mevzuat hükümlerine uygun olarak emniyetli ve güvenli bir şekilde yürütülmesini sağlamak üzere gerekli önlemleri almak veya aldırtmak, denetlemek ve uygulamaları takip etmek.
- Hava alanı kolaylıkları konusunda uluslararası standartların uygulanmasını sağlamak ve takip etmek.
- Hava kargo acentelerinin yetkilendirilme usûl ve esaslarını belirlemek ve denetimler yapmak.

HAVACILIK GÜVENLİĞİ DAİRE BAŞKANLIĞI

- Sivil havacılık güvenliğini tehdit eden yasa dışı müdahaleler ile diğer tehlikelerin önlenmesi için gerekli tedbirleri almak.
- Uluslararası güvenlik standartlarının sivil havacılık sektöründe uygulanması için gerekli tedbirleri

almak, takip etmek ve denetlemek, uluslararası standartlara uygun nitelikte “Temel Havacılık Güvenliği” eğitimlerinin periyodik olarak verilmesini sağlamak, uygulanmasını takip etmek.

- Kuraldışı ve kabul edilmeyen yolcuların taşınması ile ilgili düzenlemeler yapmak ve denetlemek.
- Tehlikeli maddelerin hava yolu ile taşınması ile ilgili düzenlemeler yapmak ve denetlemek.
- Hava alanı giriş kartlarının usûl ve esaslarını belirlemek, basımını yapmak veya yaptırmak, ücreti karşılığında dağıtımını sağlamak.
- Hava kargo acentelerinin güvenlik kurallarına uymaları konusunda gerekli düzenlemeleri ve denetimleri yapmak.

6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Ulaştırma Bakanlığı'na bağlı bir kuruluştur. Genel Müdür, Genel Müdürlüğün en üst amiri olup müşterek kararla atanır. Genel Müdür; Genel Müdürlüğü mevzuat hükümlerine, uluslararası sivil havacılık kural ve standartlarına, hükümet programına ve Bakanlar Kuru-

lunca belirlenen politika ve stratejilere uygun olarak yönetmekle görevli ve yetkili olup, Bakana karşı sorumludur.

Genel Müdürlükte yönetim hizmetleri Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcıları, Daire Başkanları, 1. Hukuk Müşaviri ve Müdür unvanlı kamu görevlileri vasıtasıyla yürütölmektedir. 23.4.1981 tarihli ve 2451 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan görevlerden 1-4 dereceli kadrolara Genel Müdürün teklifi üzerine Bakan, diğer bütün görevlere atamalar ise Genel Müdür tarafından yapılır. Ancak, Bakan ve Genel Müdür bu yetkilerini gerekli gördüğü alt kademelere devredebilir. Genel Müdürlüğe, Genel Müdür Yardımcılığına, Daire Başkanlığına ve Müdürlüğe atanmak için 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen şartlara ilave olarak en az dört yıllık eğitim veren yüksek öğretim kurumlarından veya bunlara denkliği kabul edilen yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarından, en az dört yıllık eğitim veren harp okullarından ve polis akademilerinden mezun olmak ve ayrıca yeterli yabancı dil seviyesine ve havacılık tecrübesine sahip olmak şartları aranır.

Genel Müdür ve her kademedeki Genel Müdürlük yöneticileri, sınırlarını açıkça belirtmek ve yazılı olmak şartıyla yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilir. Yetki devri, uygun araçlarla ilgililere duyurulur. Genel Müdürlüğün her kademedeki yöneticileri, görevlerini mevzuata, stratejik plan ve programlara, performans ölçütlerine ve hizmet kalite standartlarına uygun olarak yürütmekten üst kademelere karşı sorumludur.

5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu uyarınca kurum bünyesinde Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı kurulmuştur. Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, stratejik planlama, performans esaslı bütçeleme, yönetim bilgi sistemleri ve ön mali kontrol fonksiyonlarının koordinasyonundan sorumludur.

Kurumsal mali yönetimle ilgili olarak Genel Müdürlük bünyesindeki yeniden yapılanma çalışmaları devam etmekte olup, bu kapsamda 2008-2012 yılına ilişkin Stratejik Plan hazırlığı başlatılmıştır. Ayrıca mali hizmetler uzmanlığı olarak tahsis edilen iki adet kadrodan birinin ataması yapılmış olup, tahsis edilen bir adet mali hizmetler uzmanlığı ile bir adet mali hizmetler uzman yardımcılığı kadrosuna henüz atama yapılmamıştır. Bu kapsamda, iç kontrol sisteminin en önemli ayağını oluşturacak olan iç denetim görevini yürütecek iç denetçi kadrosu, kuruma tahsis edilmemiştir.

D) DİĞER HUSUSLAR

1. Ülkemizdeki Sektörel Büyüklük ve Güncel Durum

SEKTÖR BÜYÜKLÜKLERİ	
Hava Taşıma İşletmeleri	Toplam 163
Havayolu işletmesi	17 (3 Kargo)
Hava Taksi İşletmesi	66
Genel Havacılık İşletmesi	31
Balon İşletmesi	10
Zirai İlaçlama İşletmesi	40
Bakım ve Eğitim İşletmeleri	Toplam 69
Bakım Organizasyonu	38
Uçuş Eğitim Organizasyonu (Okulu)	16
Tip Eğitim Organizasyonu	15
Yer Hizmetleri	Toplam 31
A Grubu	2
C Grubu	29

Hava taşıma işletmelerinin bugün itibariyle geldiği nokta, çoğu Avrupa ülkesinden daha yüksek bir seviyeye ulaşmıştır. 2002 yılında ülkemizde sadece hava taşıma işletmelerinin cirosu yaklaşık 2.2 milyar ABD Doları iken, 2008 sonu itibariyle 7 milyar ABD Dolarını aşmıştır.

SEKTÖR BÜYÜKLÜKLERİ

Havaalanı	Toplam 67
Dış – İç Hat	23
Sadece İç Hat	31
Özel Statülü	13
Hava Aracı Sayısı	Toplam 752
Havayolu İşletmelerinde	271
Hava Taksi İşletmelerinde	222
Genel Havacılık	139
Diğer	(Balon, Zirai İlaçlama vb.)
Özel İş Jetleri	55

2001 ekonomik krizinde adeta yok olan iş jetlerinin sayısı bugün 55'i bulmuştur.

Ülkemizde atıl olan çok sayıda havaalanı aktif bir biçimde faaliyete sokularak, ülke ekonomisine katkısı tartışmasız bir boyuta ulaşmıştır.

SEKTÖR BÜYÜKLÜKLERİ	
Pilot Lisans Sayısı	7.206
Hava Trafik Kontrolörü	804
Bakım Teknisyeni	4.865
Uçuş Harekât Uzmanı	509
Uçuş Teknisyeni	511
Kabin Personeli	4.900
Yer Hizmetleri Personeli	12.500
Sektördeki Diğer Personel	60.840

2002 yılında Havacılık Sektöründeki Personel Sayısı 48.790 iken, 2008 yılında 100.000'e ulaştı.

2008 sonu itibarıyla havacılık sektöründe hizmet veren lisanslandırılmış kalifiye personel sayısı; 7.206 pilot, 804 Hava Trafik Kontrolörü, 4.865 Bakım Teknisyeni, 509 Uçuş Harekat Uzmanı, 511 Uçuş Teknisyeni, 4.900 Kabin Personeli, 12.500 Yer Hizmetleri Personeli olmak üzere, 31.295'tir.

Uluslararası alanda kabul görececek yetişmiş elemanların sektöre kazandırılması konusunda eğitim kuruluşlarına yakıt indirimi başta olmak üzere gerekli destek verilmiştir. Verilen bu destek sonucunda uçuş okullarımızın maliyetleri düşürülmüş, böylece eğitim gören öğrenci sayısında büyük bir artış sağlanmıştır.

ÜLKEMİZDEKİ SEKTÖREL GELİŖİM

2003 yılı, Türk Sivil Havacılığında, Bölgesel Havacılık politikası kapsamında milat olmuŖtur. “Her Türk vatandaŖı hayatında en az bir kez uçağa binecektir” hedefinin ortaya konduğu bu tarihten itibaren sektör, olanca hızı ile büyüme eğilimine girmiŖtir. Büyüme sonucu oluŖan rekabet ortamı, sektördeki iŖletmelerin hizmetlerine yansımıŖ, yolculara yeni fırsatlar sunulmuŖ, havayolu ile seyahat lüks olmaktan çıkarılarak cazip hale getirilmiŖtir.

UçuŖ emniyeti ve havacılık güvenliğinden taviz verilmeden ve rekabet kuralları çerçevesinde oluŖan yeni ortamla birlikte;

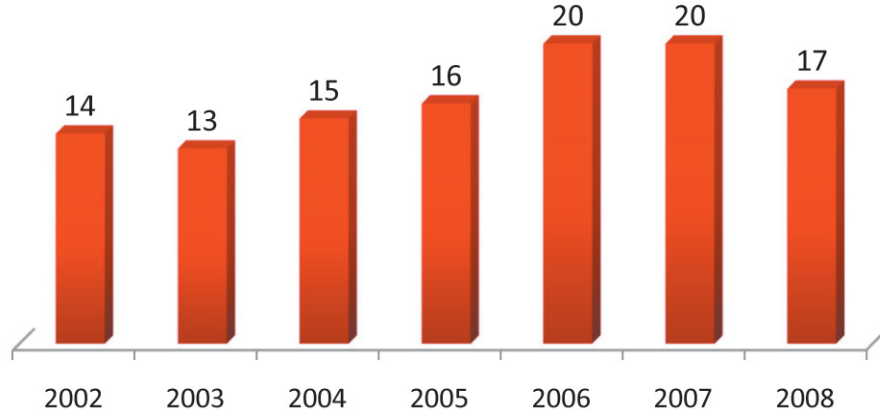
2002 yılında sadece Türk Hava Yolları (THY) tarafından 2 merkezden 25 noktaya yapılan tarifeli iç hat seferleri, bugün itibariyle 5 Havayolu İŖletmesi tarafından ve 7 merkezden olmak üzere toplam 43 noktaya gerçekteŖtirilmektedir.

YurtdıŖında uçuŖ gerçekteŖtirilen nokta sayısı 78’den 103’e yükselmiŖ, havayolu iŖletmelerimiz bağlantılı seferler aracılığı ile dünyanın pek çok ülkesine ulaŖır hale gelmiŖtir.

2002 yılında sivil havacılıkta serbestleŖme yönünde atılan adımlar ve özel sektörün tarifeli sefer düzenlemeye baŖlaması ile birlikte Türk Sivil Havacılığı çok hızlı bir büyüme eğilimine girmiŖ ve dünyada % 5 olarak gerçekteŖen sektörel büyüme hızı, ülkemizde %53 gibi rekor bir gelişme göstermiŖtir. Yakalanan bu yüzde 53’lük büyüme ile uluslararası kuruluşlar tarafından, 2015 yılı için öngörülen toplam trafik artışı 2006 yılı sonunda yakalamıŖtır.

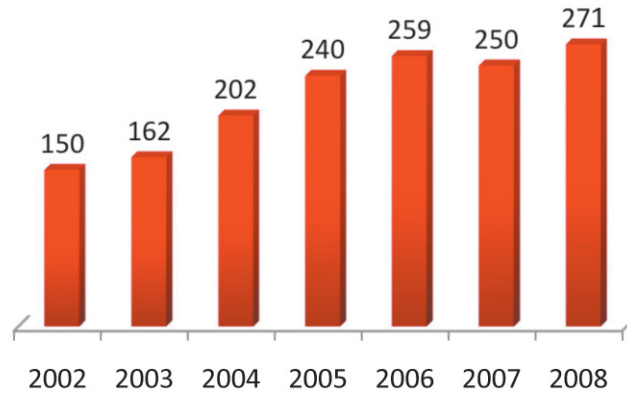
SEKTÖREL BÜYÜKLÜK / YILLAR	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Havayolu İŖletmesi Sayısı	14	13	15	16	20	20	17
Havataksi İŖletmesi Sayısı	48	52	50	52	57	59	66
Havayolu İŖletmesi Uçak Sayısı	150	162	202	240	259	250	270
Havataksi İŖletmesi Uçak Sayısı	213	131	129	157	192	243	223
Genel Havacılık İŖletmesi Sayısı	34	32	35	36	32	30	31
Genel Havacılık İŖletmesi Uçak Sayısı	150	162	202	240	259	129	136
Balon İŖletmesi Sayısı	6	7	8	8	8	10	10
Zirai Mücadele İŖletmesi Sayısı	46	49	51	43	42	42	40
Havayolu Koltuk kapasitesi	27.753	27.599	34.403	39.903	42.335	40.185	43.524
Havayolu Kargo Kapasitesi (ton)	215.929	302.737	471.374	649.562	873.539	962.539	1.093.096

HAVAYOLU İŞLETME SAYISI

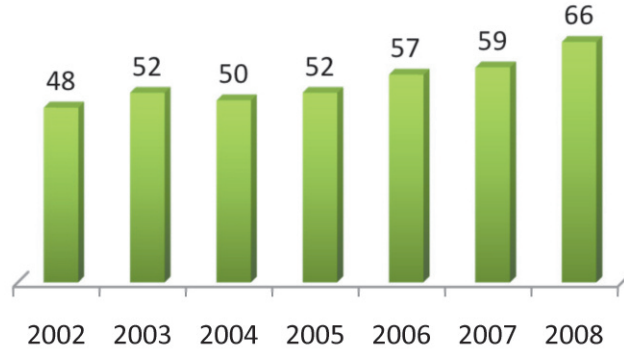
2002 yılında havayolu taşımacılığı yapan şirket sayısı 14 iken bu sayı 2008 yılı sonu itibariyle 3'ü kargo taşımacılık şirketi olmak üzere 17'ye yükselmiştir.

HAVAYOLU İŞLETMESİ UÇAK SAYISI

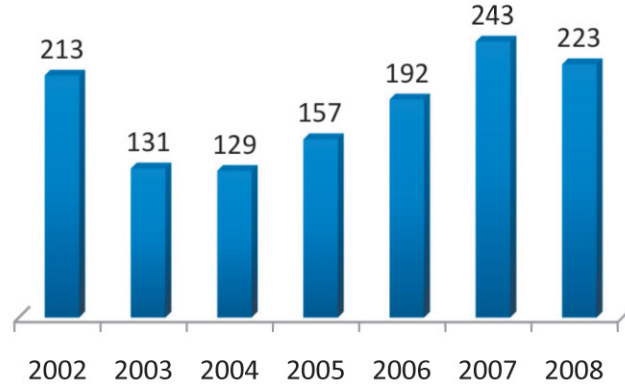

Türk tesciline kayıtlı büyük gövdeli hava aracı sayısı 150'den 271'e ulaşmıştır. Bu sayı birçok ülkedeki uçak sayısından fazla olup, ülkemiz için acil durumlarda kullanılmak üzere büyük önem arz etmektedir.

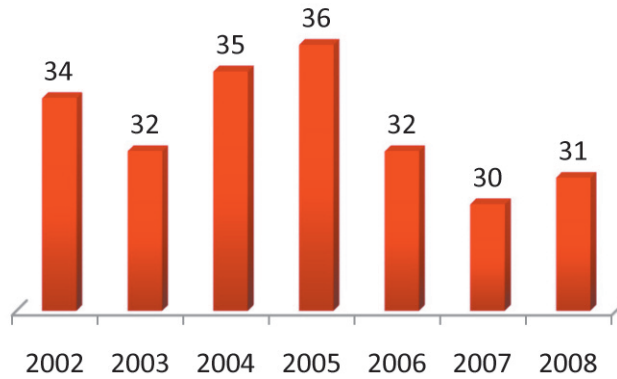
HAVATAKSİ İŖLETME SAYISI

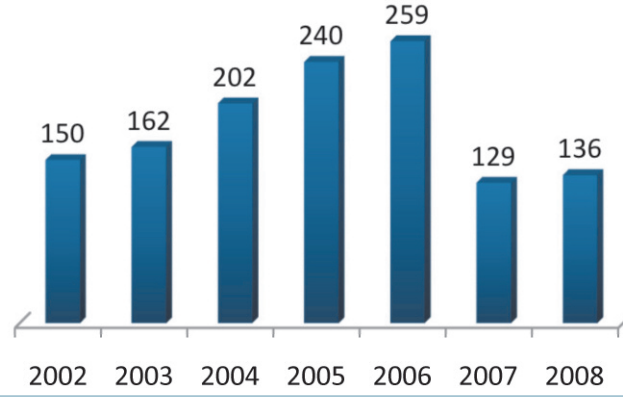
HAVATAKSİ İŖLETME UÇAK SAYISI

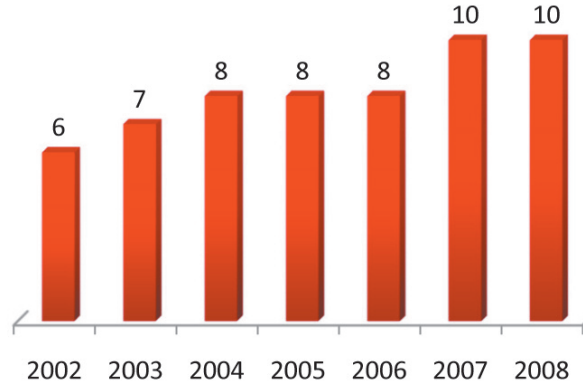
GENEL HAVACILIK İŖLETME SAYISI

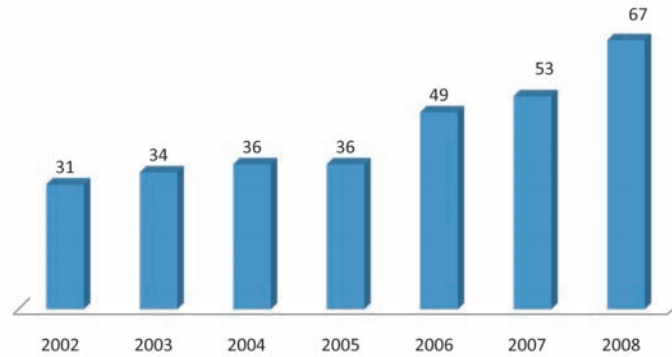
GENEL HAVACILIK İŞLETMESİ UÇAK SAYISI

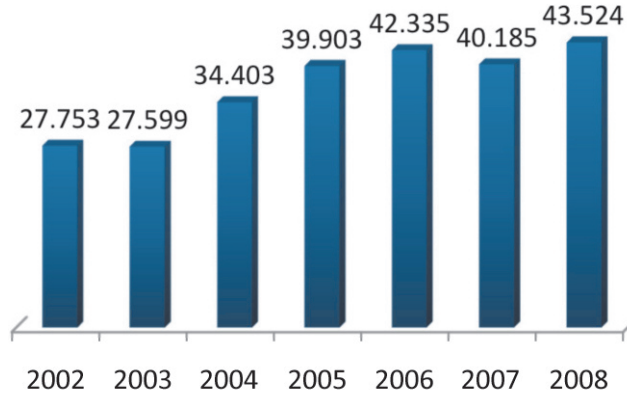
BALON İŞLETMESİ SAYISI

BALON SAYISI

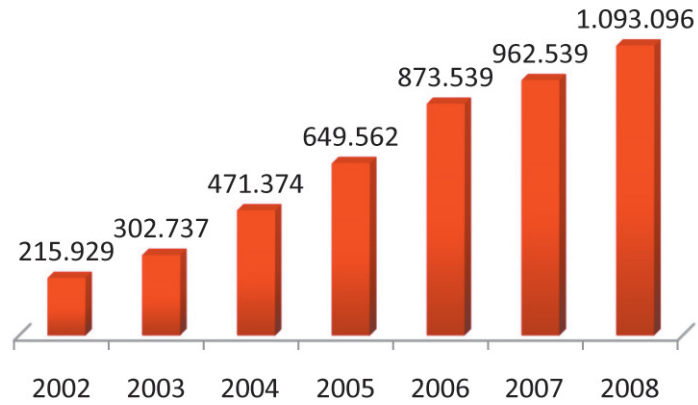

HAVAYOLU KOLTUK KAPASİTESİ

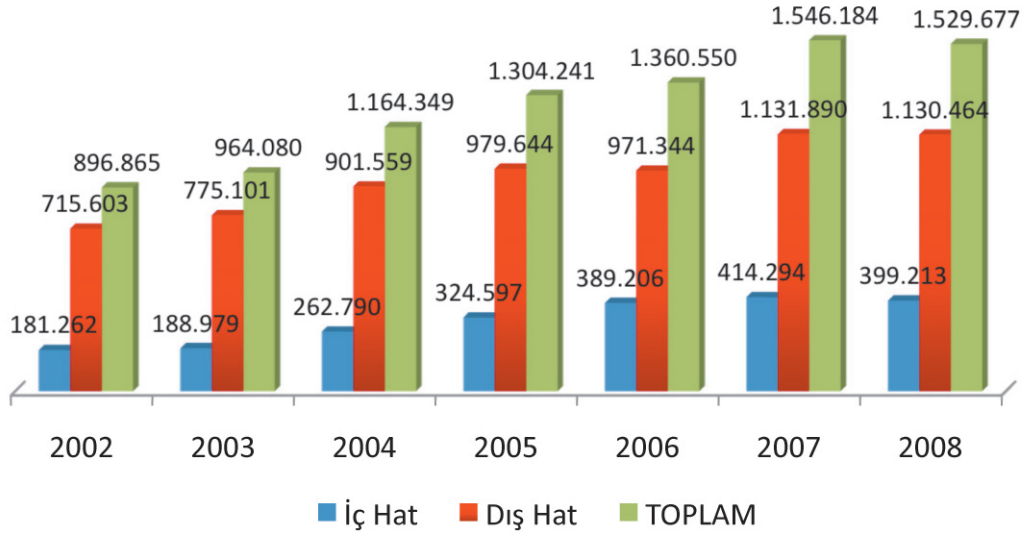
2002 yılında 27.753 olan havayolu Ŗirketleri koltuk kapasitesi 2008 yılında uçak sayısına bağlı olarak % 56,82'lik bir artışla 43.524 olarak gerçekleşmiştir.

HAVAYOLU KARGO KAPASİTESİ (TON)

Türkiye'nin hava kargo taşımacılığında bölgesel üs olması için ilk adımlar atılmış ve bu amaca yönelik olarak havaalanlarıyla her türlü ulaşım bağlantıları kurulmuştur. Atatürk Havalimanına bitişik olan ve Bakanlığımıza tahsis edilmiş olan yaklaşık 1.2 milyon metrekarelik alan üzerinde kargo köyü kurulması çalışmaları ile diğer hava alanlarına yakın bölgelerde kargo köylerinin (cargo village) kurulması çalışmaları sürdürülmektedir.

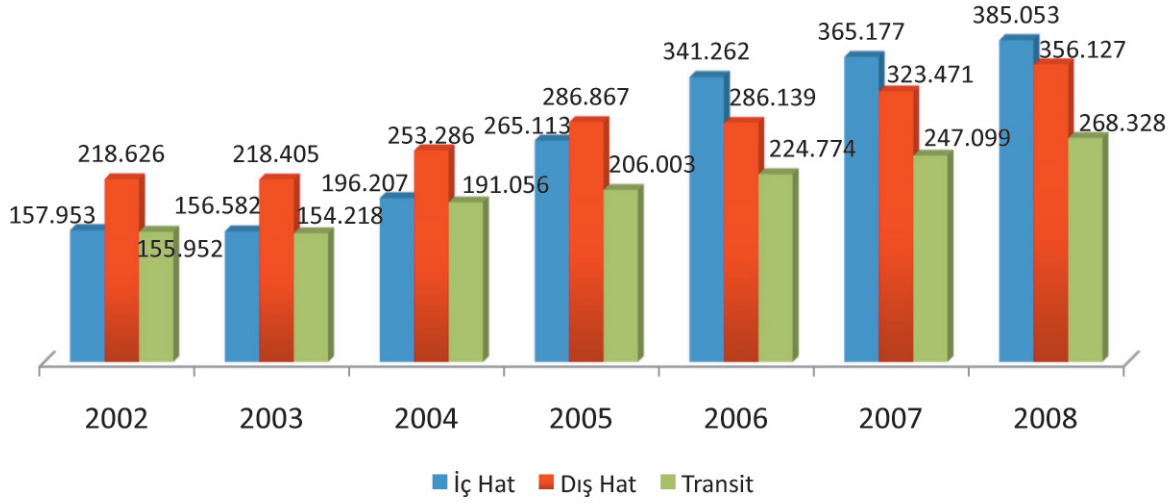
TAŞINAN YÜK MİKTARI (TON)

Tarifeli iç hat yolcu ve kargo taşımacılığının, THY dışındaki özel havayolu işletmelerince de yapılmasıyla birlikte, 2002 yılına göre iç hatta %120'lik bir artış gerçekleşmiş ve 2008 sonu itibarıyla kargo taşımacılığında toplamda %70'lik bir artışla 1 milyon 530 bin tona ulaşılmıştır.

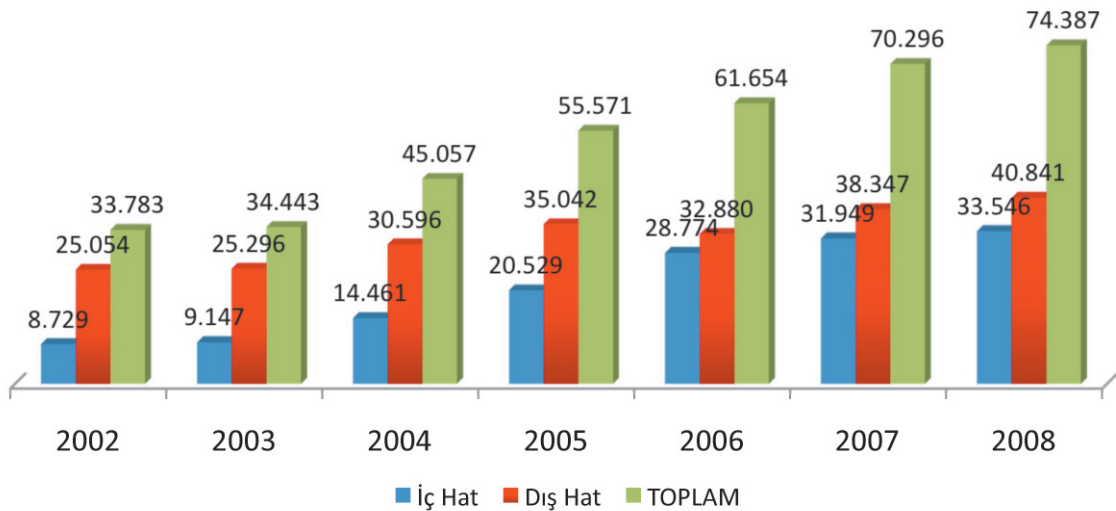

UÇAK TRAFİĞİ

2002–2008 yılları arasında uçak trafiğinde iç hatta %144 dış hatta % 63 gibi önemli bir artış kaydedilirken, 2008 sonu itibariyle toplam uçak trafiği 1 milyon 9 bin 508 olarak gerçekleşmiştir.

YOLCU SAYISI

2007 yılında iç hat yolcu sayısı 31 milyon 949 bin iken 2008 sonunda bu rakam yaklaşık olarak 33 milyon 500 bin olarak gerçekleşmiştir. Bununla beraber 2002 yılına göre iç hatta % 284, dış hatta %63 ve toplam yolcu sayısında da %120'lik bir artış yaşanmıştır.

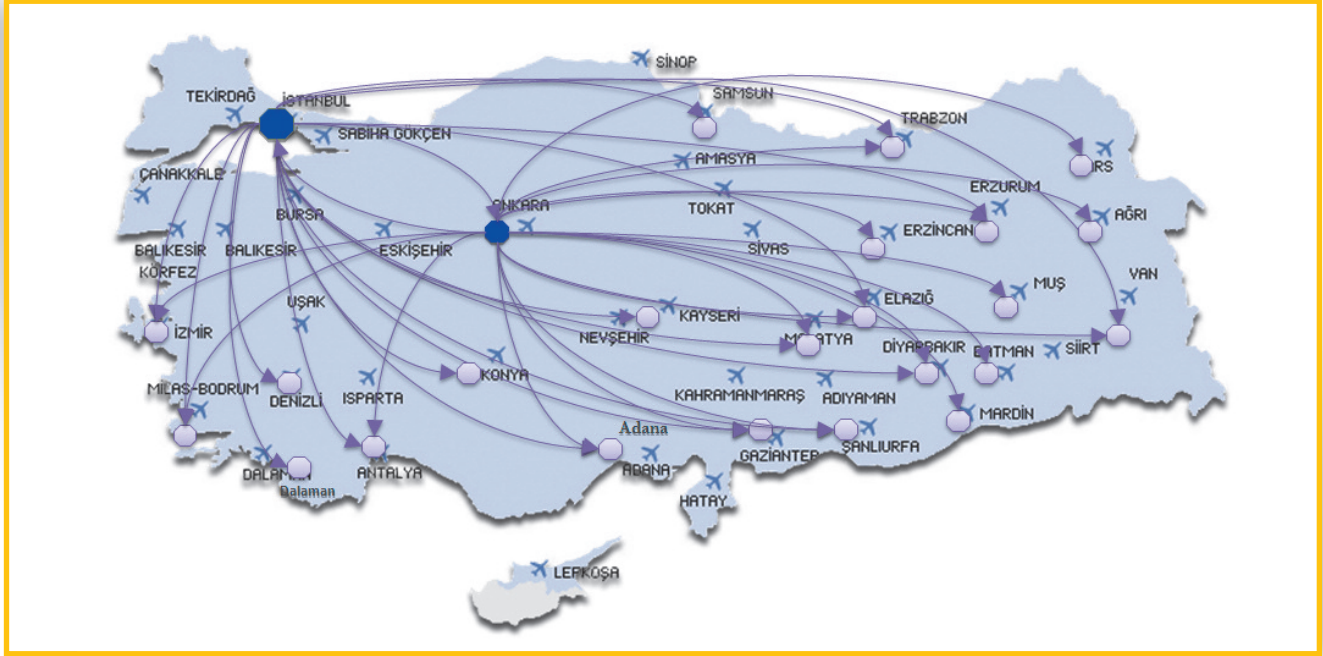
Bugün itibariyle yaklaşık 74 milyon yolcunun taşındığı havacılık sektöründe “Her Türk vatandaşı hayatında en az bir kez uçağa binecektir” hedefine hızla yaklaşmaktadır.

Havacılıkta yaşanan ve sayıların apaçık ortaya koyduğu gelişmeler, bölgesel hava taşımacılığını teşvik ve sektöre verilen önemin bir sonucudur. Böylece, yıllarca hava taşımacılığında etkin olarak kullanılmayan Tokat, Uşak, Adıyaman, Siirt, Kahramanmaraş gibi çok sayıda havaalanı ülke ekonomisine kazandırılmıştır.

Tüm bunların yanı sıra mevcut havaalanları hiçbir kaynak israfına gitmeden “uçığa uygun pist değil, piste uygun uçak” anlayışı çerçevesinde değerlendirilmiştir.

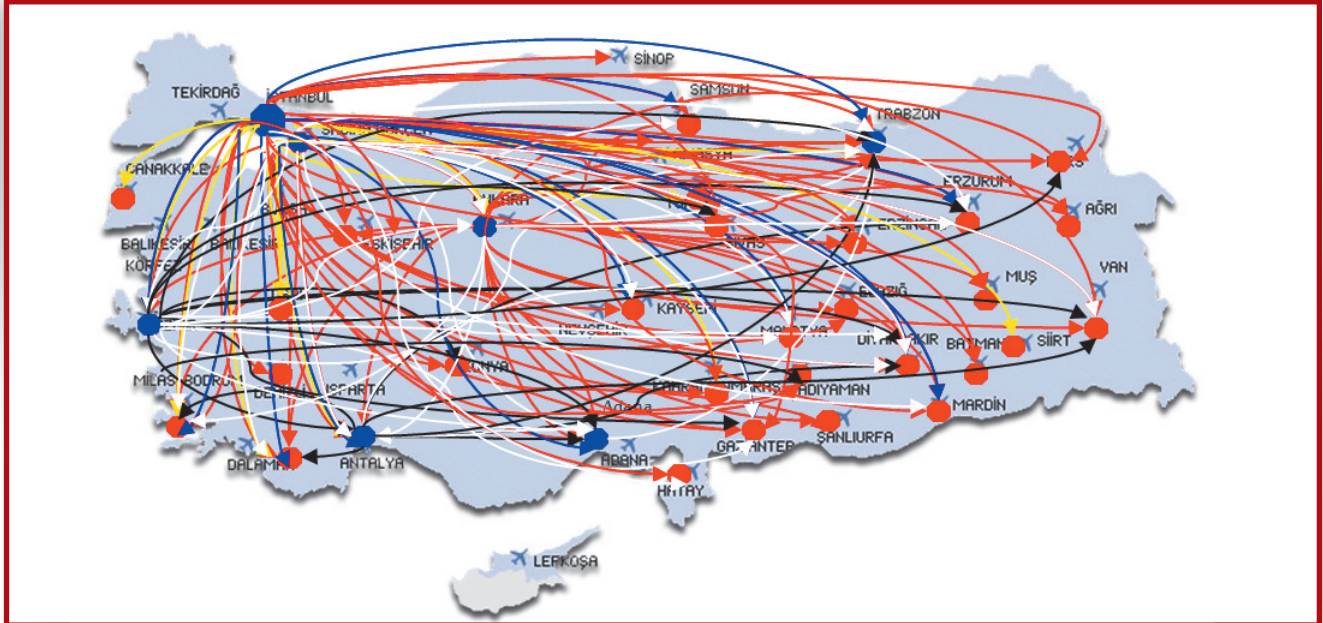

- 2002 YILI UÇUŞ HARİTASI -

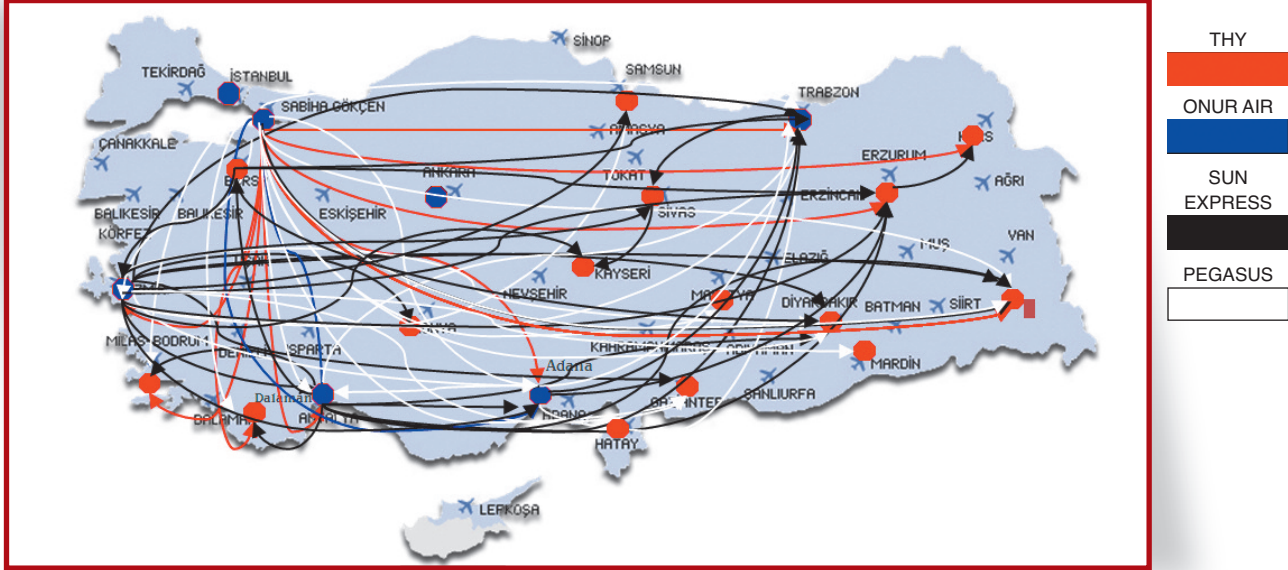
2002 yılında iç hat seferleri sadece THY tarafından “2 merkezden 25 noktaya” gerçekleştirilirken; 2008 yılı itibariyle 5 havayolu, “7 Merkezden 43 Noktaya” uçmaktadır.

- 2008 YILI UÇUŞ HARİTASI -

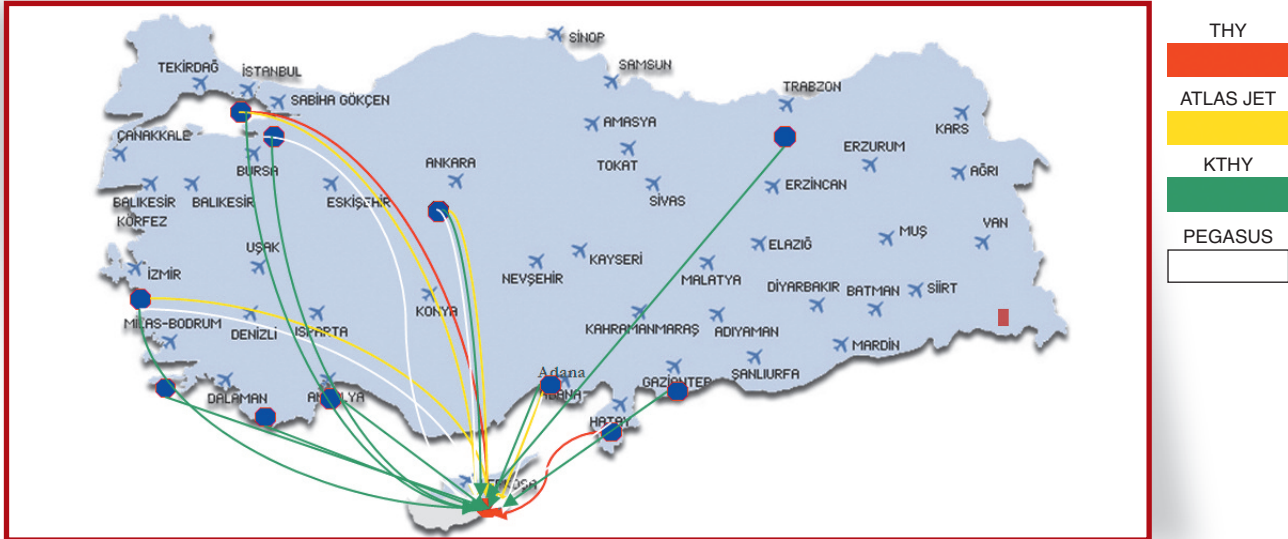

- 2008 YILI ÇAPRAZ UÇUŞLAR -

Ankara ve İstanbul dışında “5 Merkezden 20 havaalanına” büyük çoğunluğu ilk kez gerçekleştirilen bu çapraz uçuşlar başlatılarak Anadolu’nun kalkınması için önemli bir görevi üstlenmiştir.

- 2008 YILI KKTC UÇUŞLARI -

2002 yılında Ercan Havaalanına 4 noktadan uçuş gerçekleştirilirken, bugün “11 Noktadan” uçuş yapılmaktadır.

2. Uluslararası Faaliyetler

Uluslararası Sivil Havacılık Kuruluşlarıyla İlişkiler

Sivil havacılıktaki denetim faaliyetleri, ülkelerin kendi sivil havacılık otoritelerinin denetimleri başta olmak üzere, sivil havacılığın evrensel kurallarını belirleyen ICAO, ECAC, JAA, IATA gibi uluslararası kuruluşların yaptıkları denetimler aracılığı ile de sürdürülmektedir.

Havacılıkta denetimlerin uluslararası bir boyut taşıdığı ve küresel denetim çağında her ülkenin pek çok denetime tabi tutulmakta, uçuş emniyeti ve havacılık güvenliği konusundaki uluslararası kurallar konusunda üye ülkelerin yükümlülükleri bulunmaktadır.

Bu kapsamda; uluslararası örgütler aşağıda belirtilen konularda Türk Sivil Havacılığına yönelik denetim ve gözetim faaliyetlerinde bulunmuşlardır.

- Avrupa Sivil Havacılık Konferansı(ECAC) üyesi ülkelerin başlattığı SAFA programı kapsamında başlatılan denetimlerde üye ülkelerin hepsinde tüm havayolu şirketlerinin uçakları hem kendi ülkelerinde hem de yurtdışında sefer gerçekleştirdikleri hava alanında denetime tabi tutulmaktadır. Bu şirketler de uçtukları havaalanının yer hizmeti, yakıt ve bakım kuruluşlarını ilgili uzmanları aracılığı ile yerinde denetlemektedirler.
- Yurt dışına wet-lease olarak kiralanan tüm uçaklar, hem tescilin bulunduğu ülke sivil havacılık otoritesi tarafından hem de bu uçakları kullanan işletmeler tarafından denetlenmektedir.
- Türkiye'deki tüm bakım kuruluşları, bu bakım kuruluşlarına bakım yaptıran tüm ticari havacılık işletmeleri, bu havayollarının bağlı olduğu sivil havacılık otoritesi tarafından sürekli denetlenmektedir.
- Bunun yanı sıra, hava sahamızın daha da etkin kullanılması amacıyla yeni düzenlemelerin yapılması, ilave yolların açılması, terminal sahalarının düzenlenmesi ile ülkemiz hava sahasının transit geçişler için tercih edilmesinin sağlanması 5 yıllık makro hedeflerimiz arasında yer almaktadır.

ICAO'nun Ülkemize Yaptığı Denetimler

ICAO'nun Mayıs 2007'de ülkemize gerçekleştirdiği denetimler neticesinde; ICAO kurallarını etkin uygulama konusunda, Türkiye'nin 190 üye ülkenin ortalamasından yüzde 50 daha iyi performansla sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Dünyadaki sivil havacılık faaliyetlerinin özellikle havacılık emniyeti açısından gözetim faaliyetini yerine getirebilmek amacıyla üye ülkelere gerçekleştirilen ICAO USOAP denetimleri neticesinde, 2007 yılında dünyada 40.96 olan uygulama eksikliğinin Türkiye’de 22.19 olarak gerçekleştiği belirtilmiştir.

Yasal Altyapı, Düzenleme ve Denetleme Yeterliliği, Ruhsatlandırma-Gözetim-Denetim, Uçuşa Elverişlilik, Lisanslandırma, Kaza Kırım, Hava Seyrüsefer Faaliyetleri ve Havaalanları olmak üzere 8 ana başlıkta üye ülkelere denetim gerçekleştiren ICAO’nun analiz sonuçları, Türkiye’nin ICAO’nun kural ve standartlarını uygulama konusunda dünyadaki pek çok ülkeden daha ileri düzeyde olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Uygulama eksiklerini AB ülkeleri de dahil dünyadaki diğer ülkelere göre çok daha hızlı gideren Türkiye, 2000 yılında yüzde 31.96 olan uygulama eksikliğini 2007 yılında 22.19’a düşürerek büyük bir başarıya imza atmıştır.

ICAO Havacılık Güvenliği Denetim Ekibi tarafından 5-6 Ekim 2006 tarihlerinde gerçekleştirilen ICAO USAP Güvenlik denetimleri sonucunda ise önemli bir eksiklik tespit edilememiş, 2004 yılındaki denetimle mukayese edilemeyecek derecede önemli ilerleme sağlandığı belirtilerek ülkemizdeki havacılık güvenliği uygulamalarının ICAO Ek-17’ye %100’e yakın biçimde uyumlu olduğu ifade edilmiştir.

7 - 11 Nisan 2008 tarihleri arasında, ICAO tarafından Esenboğa Havaalanı’nda USAP kapsamında ülkemizde havacılık güvenliği standartları ile ilgili kolaylık uygulamalarının ICAO standartlarına uyumluluğu konusunda bir denetim gerçekleştirilmiştir. Bu denetimde daha çok ulusal mevzuat ve yetkili otoritenin kaynakları değerlendirilmiş, havacılık güvenliği bakımından önemli bir eksiklik bulunamamış ve hazırlanan eylem planı halen titizlikle takip edilmektedir.

Gerek ICAO (2004,2006,2008) gerekse ECAC(2002) denetimlerinden uygulamalar bakımından çok faydalanılmış olup, bu denetimlerde gerçeklerin yansıtılması ve denetimlerden olumlu bir şekilde çıkılması ülkemizin sivil havacılık güvenliğine verdiği değer bir göstergesi olmuştur.

JAA Denetimleri

2005 yılı Mayıs ayında JAA tarafından gerçekleştirilen inceleme sonucunda Türkiye`de uçuş emniyetinin üst standartta olduğu, Teknik Bakım ve Onarımda en yüksek performansla faaliyet gösterildiğini belirten rapor yayımlanmıştır.

Havaalanları Emniyeti Düzenleyiciler Grubu (GASR) Faaliyeti

Ülkemizin üyesi bulunduğu Havacılık Otoriteleri Birliği (JAA) bünyesinde faaliyet gösteren Havaalanları Emniyeti Düzenleyiciler Grubu'nun (Group of Aerodrome Safety Regulators) havaalanı emniyeti ve standartları konusunda yürüttüğü çalışmalar kapsamında yapılan toplantılar son dört yıldır düzenli katılım sağlanarak ülkemiz adına yakından takip edilmiştir.

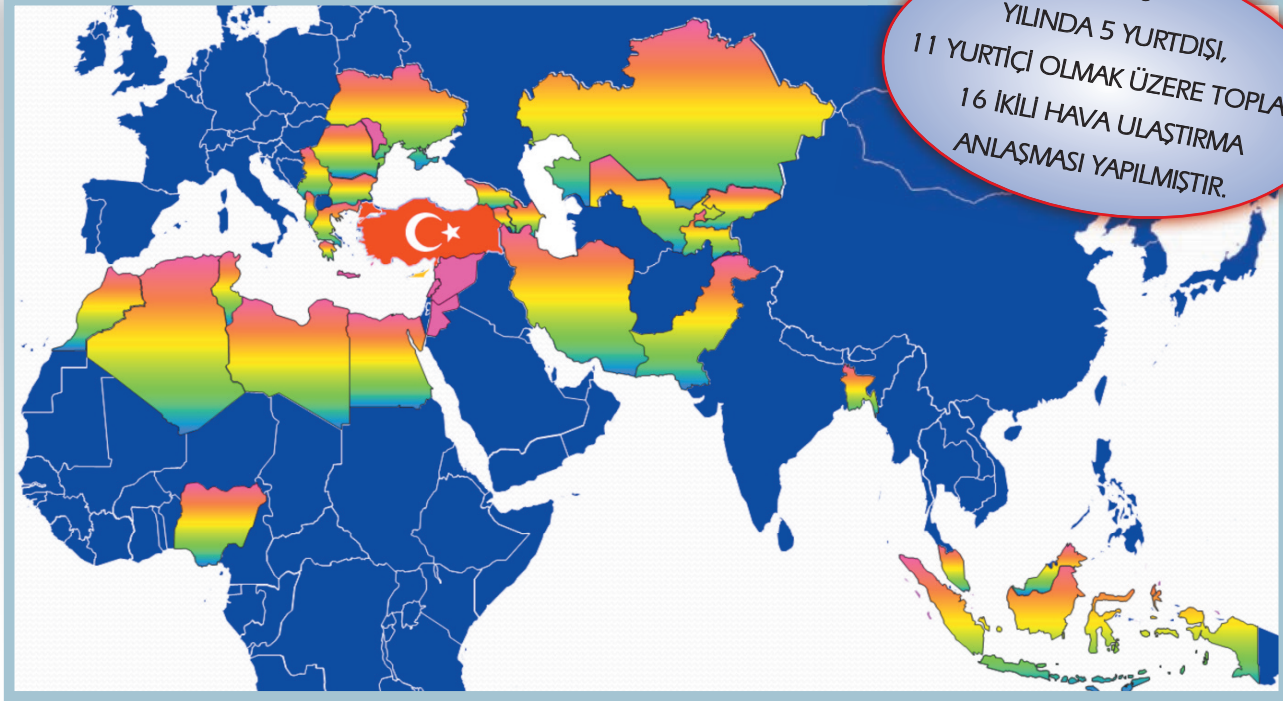
BÖLGEDE LİDER ÜLKE TÜRKİYE “Uluslararası Kuruluşlarda Etkin Rol”

Sivil Havacılığın uluslararası boyutuyla hareket etme zorunluluğundan dolayı uluslararası alanda etkin rol alma yolunda önemli çalışmalar yapılmaktadır.

	ICAO (International Civil Aviation Organization) Kurucu Üyelik
	JAA (Joint Aviation Authorities) Komite ve Yönetim Kurulu Başkanlığı
	EUROCONTROL (European Organisation for the Safety of Air Navigation) Geçici Konsey Koordinasyon Kurul Üyeliği
	D-8 (Developing Eight) Havacılık Çalışma Grubu Başkanlığı
	ECAC (European Sivil Aviation Conference) Koordinasyon Kurul Üyeliği, AB Üyesi olmadan yönetime giren tek ülke TÜRKİYE

BÖLGESEL İŞBİRLİĞİ

2007 yılı öncesi Bölgesel İşbirliği amaçlı hiçbir toplantı yapılmamışken, 2008 yılında yapılan toplantılar neticesinde gelinen noktada haritada sarı ile gösterilen bölgeler, ülkemizin havacılık alanında önderlik yapacağı ülkeler olarak belirlenmiştir.

Bu kapsamda etrafımızdaki ülkelerle yapılan yoğun çalışmaların amacı, “bulduğumuz bölgede ülkemizi Sivil Havacılık alanında eğitim ve bakım üssü haline getirmek ve bu suretle yılda 500 Milyon ABD Doları gelir hedeflemektir.”

Bölgesel İşbirliği Toplantıları

- TRACECA Ülkeleri SHGM Toplantısı (Azerbaycan, Ermenistan, Bulgaristan, Gürcistan, Kazakistan, Kırgızistan, Moldova, Türkmenistan, Özbekistan, Ukrayna, Romanya, Tacikistan)
- Akdeniz Ülkeleri SHGM Toplantısı (Tunus, Ürdün, Cezayir, Fas, KKTC, Libya, Lübnan, Mısır, Suriye)
- D8 Ülkeleri SHGM Toplantıları (Endonezya, Malezya, İran, Nijerya, Bangladeş, Mısır, Pakistan)
- KEİ Ülkeleri SHGM Toplantısı (Arnavutluk, Azerbaycan, Bulgaristan, Ermenistan, Gürcistan, Moldova, Romanya, Sırbistan, Ukrayna, Yunanistan)

Bölgesel İşbirliği Toplantıları Sonuçları

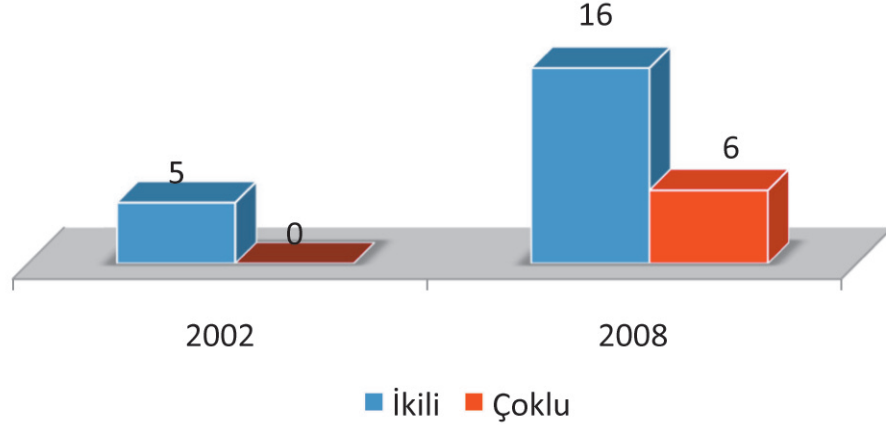
Genel Müdürlüğümüzün toplam 30 ülke ile bölgesel toplantılar düzenlemesinin amacı, TRACECA, Akdeniz Ülkeleri, KEİ ve D-8 gibi uluslararası örgütlerde daha önce yer almayan havacılık modunu bu örgütlerin çalışmalarına dahil etmektir.

İkili Anlaşma / Tadili Müzakereleri

2008 yılında 5 tanesi yurt dışında 11 tanesi yurt içinde olmak üzere toplam 16 adet ikili Hava Ulaşırma Anlaşması / Tadili Müzakeresi gerçekleştirilmiştir.

Ülke	Müzakere Tarihi	Müzakere Yeri
Suriye	02-03 Ocak	Ankara – İstanbul
Sri Lanka	07-08 Ocak	Colombo
Kırgızistan	06-07 Mart	Bişkek
Avusturya	13-14 Mart	Ankara
Singapur	25-26 Mart	Ankara
Bahreyn	15-16 Nisan	Ankara
Rusya Fed.	22-23 Nisan	Moskova
Özbekistan	15-16 Mayıs	Taşkent
İran	29-30 Nisan	Ankara
Yeni Zelanda	27-28 Mayıs	Ankara
İspanya	10-11 Haziran	Ankara
Malezya	26-27 Haziran	Ankara
İrak	10-11 Temmuz	Ankara
Ürdün	20-21 Ağustos	Ankara
Libya	13-14 Ekim	Ankara
Hindistan	25 Kasım	Dubai

İKİLİ / ÇOKLU ANLAŞMA SAYISI

2008 sonu itibariyle ülkemizin, 90 ülke ile ikili hava ulaştırma anlaşması bulunmaktadır. Bu anlaşmalar çerçevesinde ülkemize 54 ülkeden; 73 yolcu ve 6 kargo havayolu kuruluşu tarifeli hava taşımacılığı yapmaktadır.

90 yabancı noktadan, Türkiye'deki 7 noktaya, 118 parkurda tarifeli sefer düzenlenmektedir. Buna karşılık Türk Hava Yolları, Türkiye'deki 6 noktadan 69 ülke'de 140 noktaya tarifeli seferler düzenlemektedir.

Uluslararası alanda alınan bu etkin role bölgesel alandaki işbirliği de son yıllardaki önemli faaliyetlerimiz arasında yer almıştır.

AVRUPA BİRLİĞİ İLERLEMELER RAPORU

Avrupa Komisyonu'nun 2008 İlerleme Raporu'nda da Türk sivil havacılık sektörü ilerleme kaydedilen sektörler arasında yer almıştır.

AB üyesi bazı ülkelerden önce hava aracı bakımı alanında EASA akreditasyonu alınmıştır. Bu da dünya havacılığında bir itibar vesilesidir...

AMAÇ ve HEDEFLER

A – İDARENİN AMAÇ VE HEDEFLERİ

- Ülkemizdeki Sivil Havacılık Sektörünün gelişimi de dikkate alınarak; Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün idari ve mali yapısının daha da güçlendirilmesi ile birlikte özerk bir yapıya kavuşturulması,
- Son yıllarda büyük artış gösteren ülkemizdeki hava yolu yolcu trafiğindeki büyümenin %20 artırılmasının sağlanması,
- Sivil trafiğe açık mevcut hava alanlarının fiziki alt yapılarının güçlendirilerek halen 39 olan uluslararası hava taşımacılığına açık hava alanı sayısının 45'e çıkarılması,
- Karadeniz Ekonomik İşbirliği kapsamında sivil havacılık faaliyetlerinin yer alması ile D8 ülkeleri arasındaki sivil havacılık faaliyetlerindeki işbirliğinde somut adımlar atılması ve geliştirilerek, devam etmesinin sağlanması ile bölgesinde lider konuma gelmesi,
- Hava Sahamızın daha etkin kullanılması amacıyla yeni düzenlemelerin yapılması, ilave yolların açılması, terminal sahalarının düzenlenmesi ile ülkemiz hava sahasının transit geçişler için tercih edilmesinin sağlanması,
- Ülkemizin hava kargo taşımacılığında lojistik bir üs olabilmesi için yolcu ve kargo trafiği bakımından doyum noktasına ulaşan Atatürk Hava Limanı hariç, başta Çorlu ve Bursa-Yenişehir olmak üzere sivil trafiğe açık havaalanlarının trafik hakları bakımından serbest ilan edilerek ve hava kargo taşımacılığının serbestleştirilerek geliştirilmesi,
- Bölgesel hava taşımacılığı projesi kapsamında orta ve küçük gövdeli uçaklar ile çapraz uçuşların yaygınlaştırılarak tüm ülkeye yayılan bir havacılık politikasının oluşturulması,
- Hava araçlarının bakımları konusunda ülkemizin küresel bir güç haline dönüştürülerek mevcut 70 milyar \$'lık pazardan daha fazla pay alınmasının sağlanması,
- Ülkemizdeki mevcut 13 uçuş okulunun sayı ve standartlarının yükseltilerek bölgemizde uçuş eğitim üssü olunması ve bu pazardan daha fazla pay alınmasının sağlanması ve seçilecek bir hava alanının tüm donanımlarının sağlanarak "Eğitsel Havaalanı Projesi"nin hayata geçirilerek bu hava alanının

- tüm uçuş ve diğer tüm havacılık faaliyetleri ile ilgili akademik bir üs haline dönüştürülmesi,
- Dünyadaki hava taşımacılığı pazarından daha çok pay alabilmek için 88 ÷lke ile olan mevcut ikili hava ulaştırma anlaşmalarının gözden geçirilerek daha liberal hale getirilmesi (Çoklu tayin, frekans artırımı, uçulan meydan sayısının artırılması vb.) ve mevcut ikili hava ulaştırma anlaşmalarının sayılarının artırılması,
  - Havacılık güvenliğinin en üst seviyede temini açısından gerekli altyapı ve yasal düzenlemelerin tamamlanması,
  - Avrupa Birliği'ne üye ÷lkeler ve EUROCONTROL tarafından yürütölmekte olan Tek Avrupa Hava Sahası (SES) ve Tek Avrupa Hava Sahası Hava Trafik Yönetimi Araştırması (SESAR) projeleri takip edilerek ÷lkemizdeki havacılık endüstrisinin bu projelere dahil edilmesi,
  - E-Devlet projesi kapsamında, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün otomasyon alt yapı çalışmalarının sonuçlandırılarak, mevcut iş yükünün azaltılması ve tüm sektörün kontrol altında tutulması,
  - Avrupa Birliği müktesebatına uyum sağlamak amacıyla uluslararası ve milli mevzuat da dikkate alınarak mevzuat geliştirme çalışmalarının hızlandırılması,
  - Ülkemiz genelinde sağlık, deprem, yangın vb. acil durumlar ve özel faaliyetler için operasyonel hareket alanının artırılmasını teminen yerel yönetimlerle işbirliği içerisinde uluslararası standartlarda heliportların yapılmasının sağlanarak bu uygulamanın tüm ÷lke geneline yaygınlaştırılması,
  - Havacılık sektörüne yerinde hizmet sunabilmek için İstanbul ve Antalya Hava Limanı'na faaliyette bulunan mevcut temsilciliklerin güçlendirilmesi ve buralara ilave olarak havacılık faaliyetlerinin yoğun olduğu diğer hava alanlarına yeni temsilcilikler açılması,
  - Temel görevlerimizden olan düzenleme ve denetim faaliyetlerinin arttırılarak devam edilmesi hedeflenmektedir.

B – TEMEL POLİTİKA VE ÖNCELİKLER

Ülkemizde ilk havacılık çalışmaları, 1912 yılında, bugünkü Atatürk Hava Limanının hemen yakınındaki Sefaköy'de, tesis olarak iki hangar ve küçük bir meydanda başlamıştır. Atatürk'ün, ÷lkenin geleceğine de yol gösteren "İSTİKBAL GÖKLERDEDİR" sözü doğrultusunda 1925 yılında (daha sonraki yıllarda Türk Hava Kurumu adını almıştır) Türk Tayyare Cemiyeti'nin kurulması ile Türk Sivil Havacılığının kurumsal temelleri atılmıştır.

İlk Sivil Hava Taşımacılığı ise 1933 yılında 5 uçaklık küçük bir filo ile “Türk Hava Postaları” adı ile başlatılmıştır. Cumhuriyetimizin 10. yılında, Milli Savunma Bakanlığı’na bağlı olarak kurulan “Havayolları Devlet İşletme İdaresi”, Türkiye’de sivil hava yolları kurmak ve taşıma yapmak üzere görevlendirilmiştir. Dünya Sivil Havacılığının hızlı bir gelişme göstermesi, teknolojinin büyük önem taşıması karşısında, ulusal çıkarlarımızın korunması ile uluslararası ilişkilerimizin düzenli bir şekilde yürütülmesi ve denetlenmesi için 1954 yılında Ulaştırma Bakanlığı bünyesinde kurulan “Sivil Havacılık Dairesi Başkanlığı”, 1987 yılında “Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü” olarak günün koşullarına göre yeniden teşkilatlandırılmıştır. 18 Kasım 2005 tarihine kadar Ulaştırma Bakanlığının Ana Hizmet Birimi olan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, bu tarihte yürürlüğe giren 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile finansal açıdan özerk hale gelmiş ve şu anki yönetim yapısına ulaşmıştır.

İleri teknoloji gerektiren ve sınır tanımaz özelliğe sahip havacılık endüstrisinde ülkemiz, uluslararası havacılık gelişmelerini yakinen takip etmek ve çağın gerekliliğini yerine getirmek için çeşitli uluslararası teşkilatlara üye olmuştur. Uluslararası Sivil Havacılığın temelini oluşturan “Uluslararası Sivil Havacılık Anlaşması-Şikago Sözleşmesi”ne ülkemiz 1945 yılında taraf olmuş ve Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı-ICAO kurucu üyeleri arasında yer almıştır. Bunun dışında hali hazırda uluslararası sivil havacılık kural ve gerekliliklerini belirleyen Avrupa Sivil Havacılık Konferansı-ECAC’a ve ECAC bünyesinde yer alan EUROCONTROL ve Havacılık Otoriteleri Birliği-JAA’e üyeliklerimiz mevcuttur. Havacılık faaliyetleri ulusal ve uluslararası mevzuata uygun olarak ve 2920 Sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ve bu kapsamda yayımlanmış olan Yönetmelik ve Havacılık Talimatları çerçevesinde havacılık yürütülmektedir.

Bu genel tablo içerisinde, Genel Müdürlüğün temel politika ve önceliği;

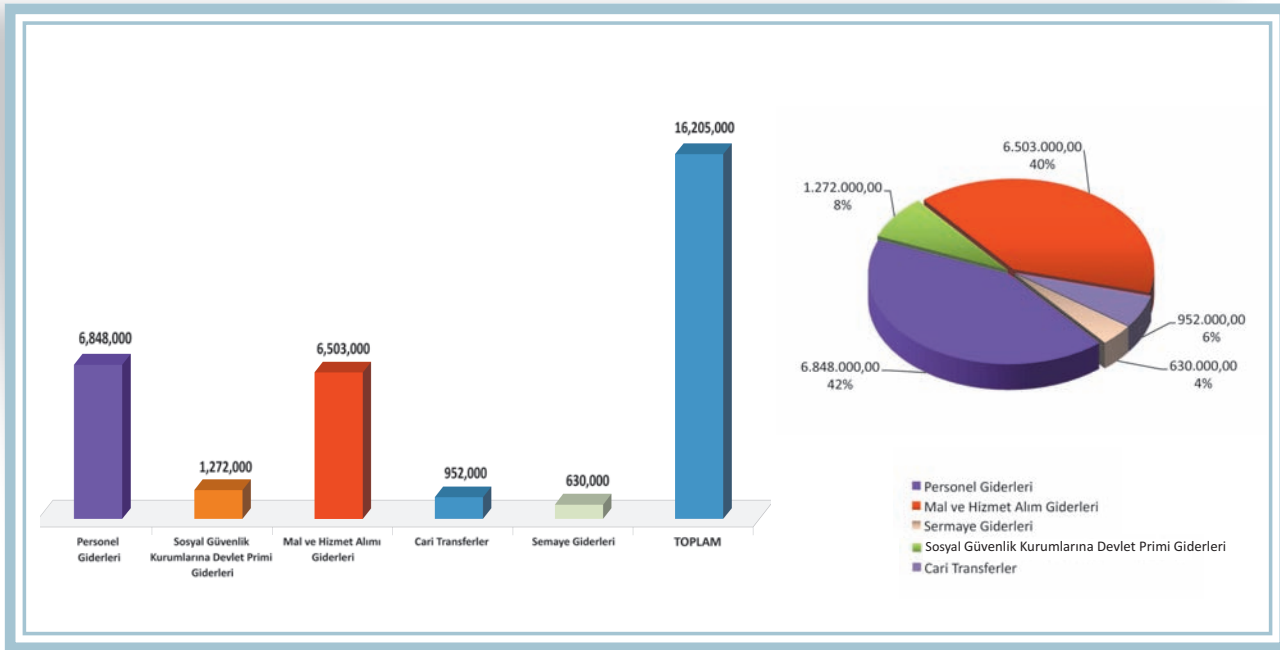
- **Kurumsallaşmanın sağlanması,**
- Türk Sivil Havacılık mevzuatı ile uluslararası sivil havacılık mevzuatı düzenlemeleri çerçevesinde, Türk Sivil Havacılığının sürdürülebilir gelişimini teminen her türlü tedbir ve politikanın üretilmesi, uygulanması ve sonuçlarının değerlendirilmesi,
- **Dokuzuncu Kalkınma Planı, Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Plan çerçevesinde sunulacak hizmetlerin planlanması; etkin, ucuz, güvenilir ve sosyal dengeyi gözeten uygulamalar ile sağlanacak plan ve projelerin hayata geçirilmesi,**
- Uçuş Emniyeti ve Havacılık Güvenliğinin tüm yurt sathında sağlanması olarak sıralanabilir.

FAALİYETLERE İLİŖKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A) MALİ BİLGİLER

1. Bütçe Uygulama Sonuçları

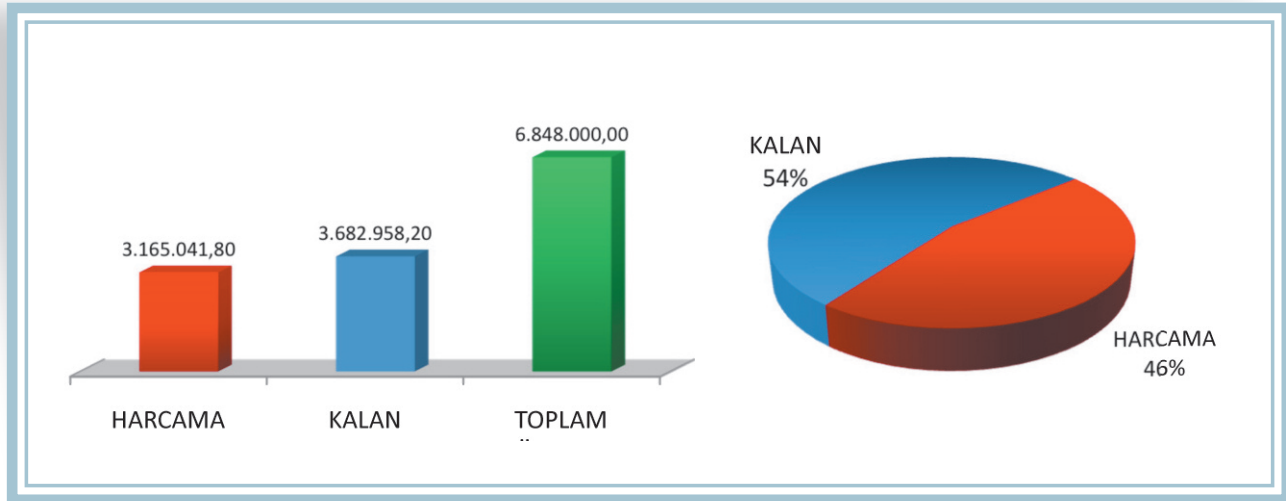
2008 yılı içinde Genel Müdürlüğümüze tahsis edilen toplam başlangıç ödeneğinin gider türlerine göre dağılımı aşağıdaki grafikte gösterildiği gibidir.

Başlangıç ödeneklerinin gider türleri itibariyle yılsonu gerçekleşmelerine ilişkin bilgiler aşağıda belirtilmektedir.

PERSONEL GİDERLERİ

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMA	KBÖ	EKLENEN	DÜŞÜLEN	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	KALAN	HARCAMA YÜZDE
01	PERSONEL GİDERLERİ	6.848.000,00	0,00	0,00	6.848.000,00	3.165.041,80	3.682.958,20	% 46,22
	1 MEMURLAR	1.003.000,00	0,00	0,00	1.003.000,00	725.718,40	277.281,60	% 72,35
	2 SÖZLEŞMELİ PERSONEL	5.845.000,00	0,00	0,00	5.845.000,00	2.439.323,40	3.405.676,60	% 41,73

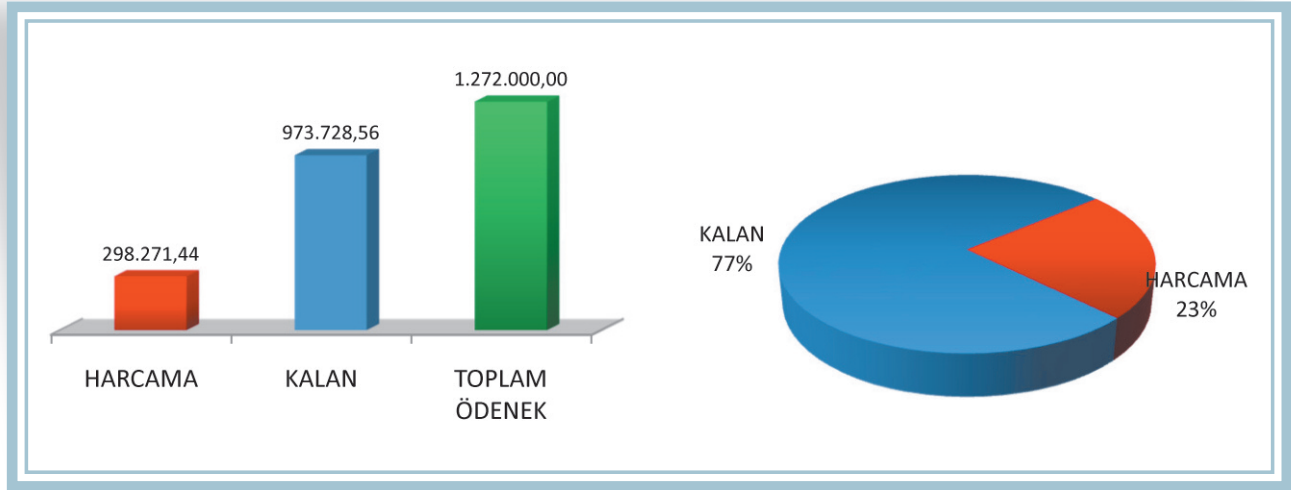

Bütçe Kanunu ile 2008 Mali yılında Personel Giderleri kalemine konulan toplam ödenek 6.848.000.-YTL dir. Bu ödenğin %46,22'sine karşılık gelen 3.165.041,80.-YTL lik bölümü yıl içinde harcanmış olup, 2008 yılı içerisinde işe başlatılması planlanan personeller ile ilgili olarak alımın gerçekleştirilememesi nedeniyle %53,78'lik kısmına denk gelen 3.682.958,20.-YTL ise harcanamamıştır.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMA	KBÖ	EKLENEN	DÜŖÜLEN	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	KALAN	HARCAMA YÜZDE
02	SOS. GÜV. KUR. DEVLET PRİMİ GİD.	1.272.000,00	0,00	0,00	1.272.000,00	298.271,44	973.728,56	23,45
	1 MEMURLAR	169.000,00	0,00	0,00	169.000,00	88.122,36	80.877,64	52,14
	2 SÖZLEŖMELİ PERSONEL	1.103.000,00	0,00	0,00	1.103.000,00	210.149,08	892.850,92	19,05

2008 yılında Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri kalemine konulan 1.272.000.-YTL ödeneğin %23,45'ine karşılık gelen 298.271,44.-YTL harcanmış, %76'55'ine karşılık gelen 973.728,56.-YTL harcanamamış olup, 2008 yılı içerisinde alımı planlanan memur ve sözleşmeli personel alımının yapılamaması nedeniyle 2008 yılı için öngörülen ödeneğin %76'55'ine karşılık gelen 973.728,56.-YTL harcanamamıştır.

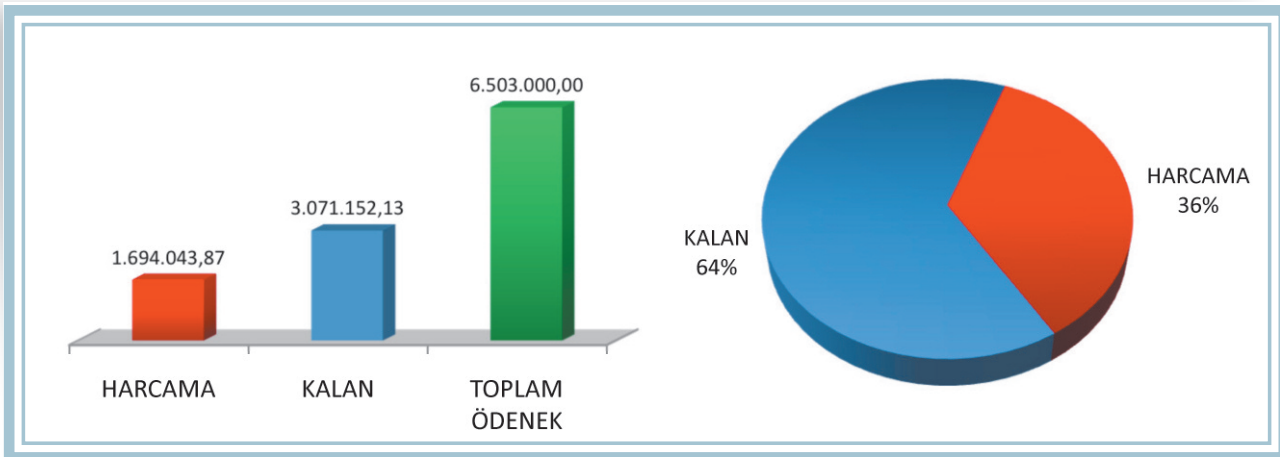
MAL VE HİZMET ALIMLAR

2008 Mali Yılında Genel Müdürlüğümüzün Mal ve Hizmet Alımları kalemine konulan toplam ödenek 6.503.000.-YTL olup, yıl içinde yapılan ekleme ve ödenek düşüşleri sonucu 5.643.000.-YTL kullanılabilir toplam ödenek tutarı oluşmuştur.

Yıl içinde oluşan toplam ödenek tutarının %30'una karşılık gelen 1.694.043,87.-YTL'si kullanılmıştır. Toplam içinde yüksek oranda yer tutan harcama kalemlerinde (görev giderleri gibi) beklenen giderler gerçekleşemediği için harcama yapılamamış, bu durum da grup toplamına yansımış bulunmaktadır.

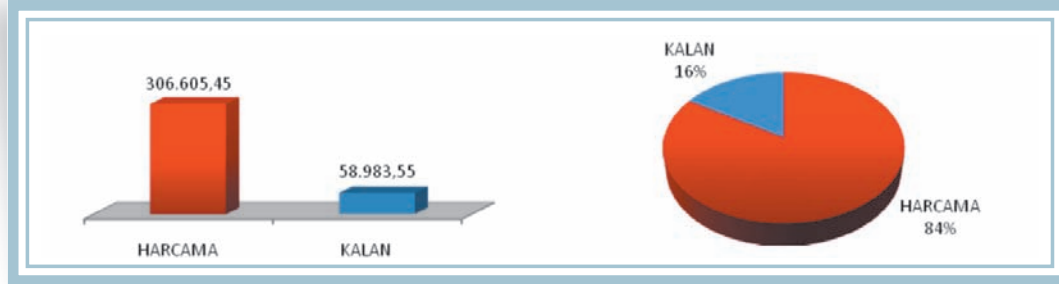
Görev giderleri dışında kalan kalemlerden yapılan harcamalar % 50 gibi bir oranda gerçekleşmiştir.

EKONOMİK KOD	KBÖ	EKLENEN	DÜŞÜLEN	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	KALAN	2008 YILI HARCAMA YÜZDE	2007 YILI HARCAMA YÜZDE
03 MAL VE HİZMET ALIMLARI	6.503.000,00	143.776,00	1.003.776,00	5.643.000,00	1.694.043,87	3.071.152,13	% 35,55	% 15,36
2 TÜKETİME YÖNELİK MAL VE HİZMET ALIMLARI	363.500,00	23.276,00	0,00	386.776,00	306.605,45	58.983,55	% 83,87	% 13,96
3 YOLLUKLAR	945.400,00	20.000,00	500,00	964.900,00	437.676,40	450.315,60	% 49,29	% 51,46
4 GÖREV GİDERLERİ	1.003.000,00	0,00	0,00	1.003.000,00	2.344,95	1.000.655,05	% 0,23	% 10,00
5 HİZMET ALIMLARI	2.765.600,00	40.000,00	1.003.276,00	1.802.324,00	436.709,51	878.218,49	% 33,21	% 15,77
6 TEMSİL VE TANITMA GİDERLERİ	271.000,00	0,00	0,00	271.000,00	100.039,66	154.960,34	% 39,23	% 2,56
7 MENKUL MAL, GAYRİMADDİ HAK ALIM, BAKIM.	605.500,00	60.500,00	0,00	666.000,00	339.226,63	317.461,37	% 51,66	% 11,24
8 GAYRİMENKUL MAL BAKIM VE ONARIM GİDER.	15.000,00	0,00	0,00	15.000,00	11.333,90	3.666,10	% 75,56	% 4,31
9 TEDAVİ VE CENAZE GİDERLERİ	534.000,00	0,00	0,00	534.000,00	60.107,37	206.891,63	% 22,51	% 30,72

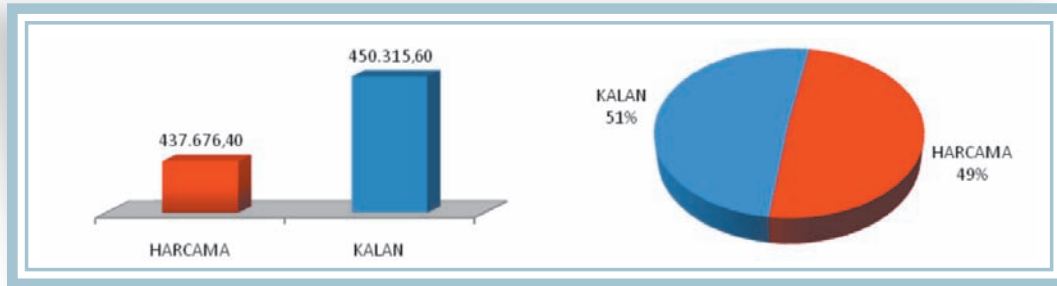
TÜKETİME YÖNELİK MAL VE HİZMET ALIMLARI

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMALAR	KBÖ	EKLENEN	DÜŖÜLEN	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	KALAN	2008 YILI HARCAMA YÜZDE	2007 YILI HARCAMA YÜZDE
03 2	TÜKETİME YÖNELİK MAL VE HİZMET ALIMLARI	363.500,00	23.276,00	0,00	386.776,00	306.605,45	58.983,55	% 83,87	% 13,96

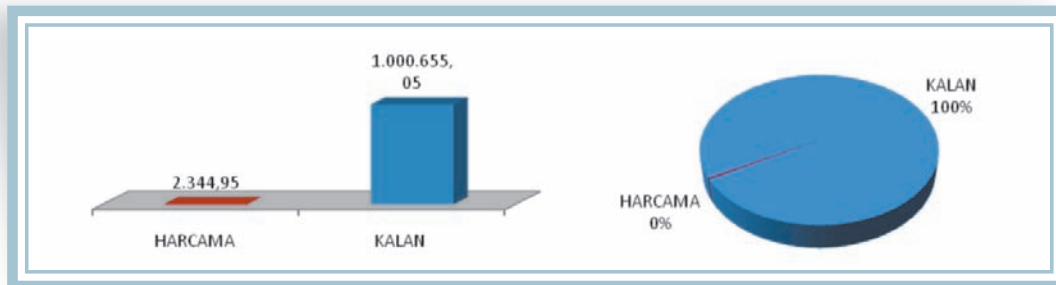
YOLLUKLAR

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMALAR	KBÖ	EKLENEN	DÜŖÜLEN	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	KALAN	2008 YILI HARCAMA YÜZDE	2007 YILI HARCAMA YÜZDE
03 3	YOLLUKLAR	945.400,00	20.000,00	500,00	964.900,00	437.676,40	450.315,60	% 49,29	% 51,46

GÖREV GİDERLERİ

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMALAR	KBÖ	EKLENEN	DÜŖÜLEN	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	KALAN	2008 YILI HARCAMA YÜZDE	2007 YILI HARCAMA YÜZDE
03 4	GÖREV GİDERLERİ	1.003.000,00	0,00	0,00	1.003.000,00	2.344,95	1.000.655,05	% 0,23	% 10,00

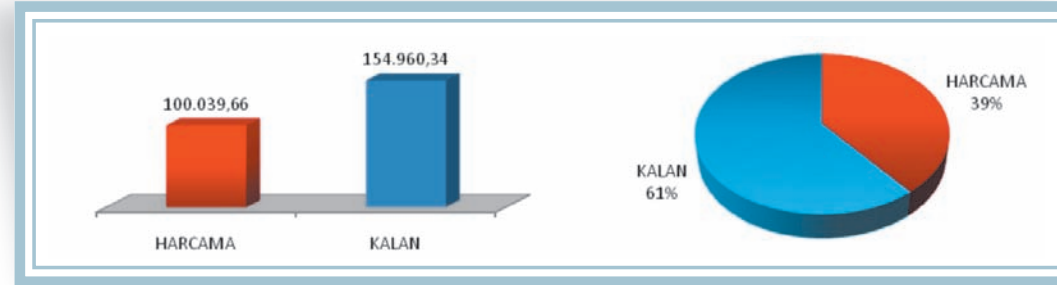
HİZMET ALIMLARI

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMALAR	KBÖ	EKLENEN	DÜŞÜLEN	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	KALAN	2008 YILI HARCAMA YÜZDE	2007 YILI HARCAMA YÜZDE
03 5	HİZMET ALIMLARI	2.765.600,00	40.000,00	1.003.276,00	1.802.324,00	436.709,51	878.218,49	% 33,21	% 15,77

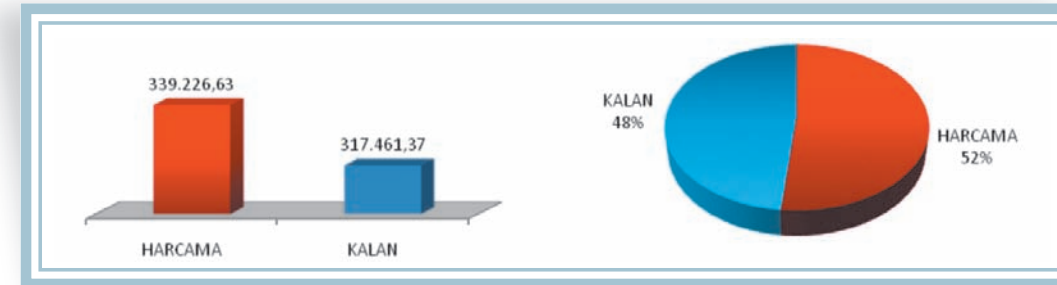
TEMSİL VE TANITMA GİDERLERİ

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMALAR	KBÖ	EKLENEN	DÜŞÜLEN	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	KALAN	2008 YILI HARCAMA YÜZDE	2007 YILI HARCAMA YÜZDE
03 6	TEMSİL VE TANITMA GİDERLERİ	271.000,00	0,00	0,00	271.000,00	100.039,66	154.960,34	% 39,23	% 2,56

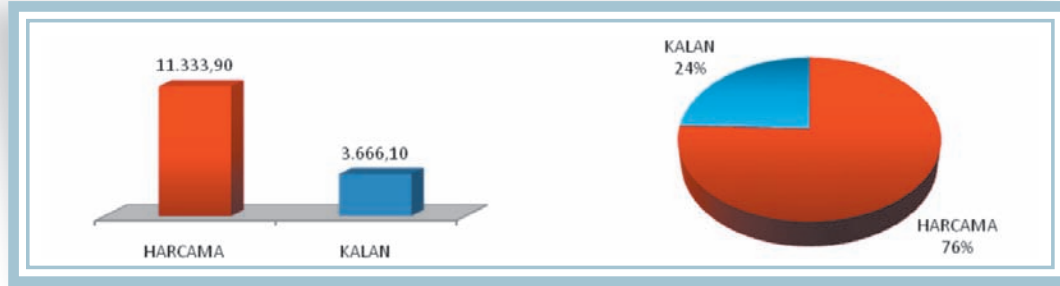
MENKUL MAL, GAYRİMADDİ HAK ALIM, BAKIM

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMALAR	KBÖ	EKLENEN	DÜŞÜLEN	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	KALAN	2008 YILI HARCAMA YÜZDE	2007 YILI HARCAMA YÜZDE
03 7	MENKUL MAL, GAYRİMADDİ HAK ALIM, BAKIM.	605.500,00	60.500,00	0,00	666.000,00	339.226,63	317.461,37	% 51,66	% 11,24

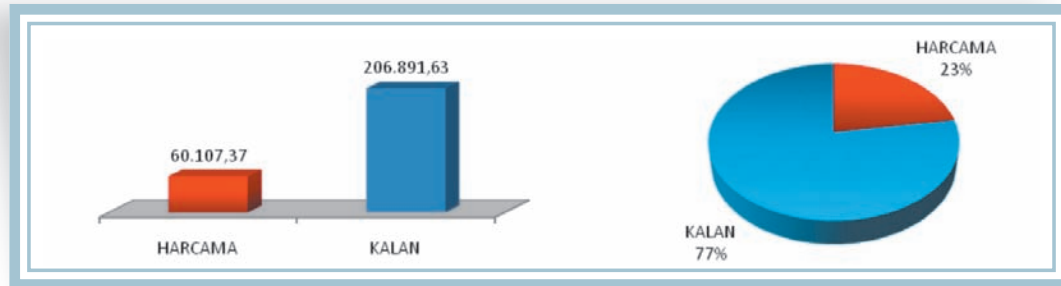
GAYRİMENKUL MAL BAKIM VE ONARIM GİDER

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMALAR	KBÖ	EKLENEN	DÜŖÜLEN	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	KALAN	2008 YILI HARCAMA YÜZDE	2007 YILI HARCAMA YÜZDE	
03	8	GAYRİMENKUL MAL BAKIM VE ONARIM GİDER.	15.000,00	0,00	0,00	15.000,00	11.333,90	3.666,10	% 75,56	% 4,31

TEDAVİ VE CENAZE GİDERLERİ

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMALAR	KBÖ	EKLENEN	DÜŖÜLEN	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	KALAN	2008 YILI HARCAMA YÜZDE	2007 YILI HARCAMA YÜZDE	
03	9	TEDAVİ VE CENAZE GİDERLERİ	534.000,00	0,00	0,00	534.000,00	60.107,37	206.891,63	% 22,51	% 30,72

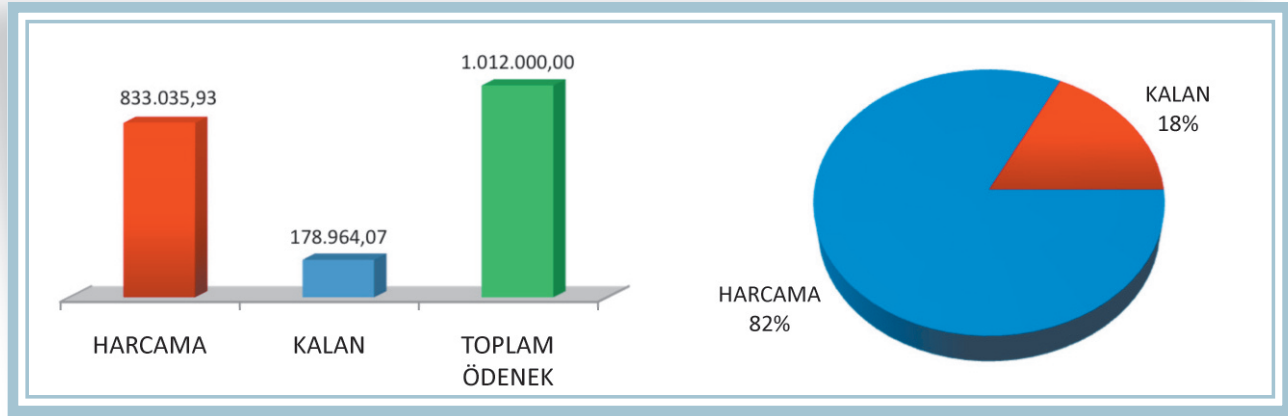

CARİ TRANSFERLER

2008 Yılında Cari Transferler harcama kaleminde %82,32 'ye karşılık gelen toplam 833.035,93.- YTL harcama gerçekleşmiştir.

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMA	KBÖ	EKLENEN	DÜŞÜLEN	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	KALAN	HARCAMA YÜZDE
05	CARİ TRANSFERLER	952.000,00	60.000,00	0,00	1.012.000,00	833.035,93	178.964,07	% 82,32
	1 GÖREV ZARARLARI	233.000,00	60.000,00	0,00	293.000,00	290.396,98	2.603,02	% 99,11
	3 KAR AMACI GÜTMİYEN KUR. YAP.	19.000,00	0,00	0,00	19.000,00	17.408,16	1.591,84	% 91,62
	6 YURTDIŞINA YAPILAN TRANSFERLER	700.000,00	0,00	0,00	700.000,00	525.230,79	174.769,21	% 75,03

SERMAYE GİDERLERİ

2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile "Sermaye Giderleri" tertibine SHGM'nin 2008 yılı yatırım programı olan "Otomasyon ve Yazılım Alımları"nda kullanılmak üzere toplam 630.000.-YTL ödenek konulmuş;

Ancak yıl içerisinde mevcut ödeneğin kullanılamayacağı ve mevcut projenin gerçekleştirilemeyeceği görülmüş, ayrıca geçmiş yıllarda başta harcama planlama, yapma ve takip etme ile mali mevzuat bilgi birikim ve becerisine sahip kadroların bulunmaması olmak üzere çeşitli nedenlerle gerçekleştirilemeyen

ve hizmet binasının onarım ve tefriŖi ile baŖta bilgisayarlar olmak üzere teknolojik donanımların temin edilebilmesi gerekliliği hasıl olmuŖ, bu amaçla 2008E030210 proje numaralı “Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Yapısal DeđiŖim Projesi” geliŖtirilmiŖ ve Devlet Planlama TeŖkilatı’nın vizesi ve Maliye Bakanlığı’nın onayı ile toplam ödeneğin 629.000.-YTL’si bu yeni projenin “Mamul Mal Alımları ” ile “Gayri Maddi Hak Alımları” tertiplerinde kullanılmak üzere aktarılmıŖtır.

Yıl içerisinde aktarılan ödeneğin yetersiz kalacağı görülmüŖ, bu nedenle cari bütçe içinden kurum içi aktarma yöntemiyle toplam 800.000.-YTL daha ödenek aktarması yapılmıŖtır. Böylece toplam 1.430.000.-YTL’lik iki projeden müteŖekkil bir yatırım programı “Sermaye Giderleri” tertibinin altında oluŖmuŖ bulunmaktadır.

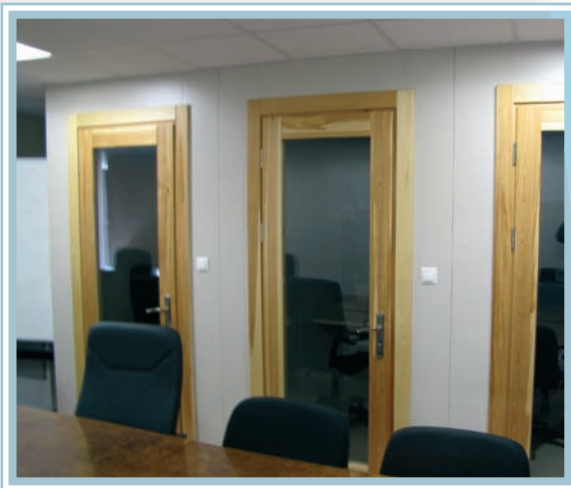
Toplam 1.429.000.-YTL ödeneği oluŖan 2008E030210 proje numaralı “Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Yapısal DeđiŖim Projesi” ile aŖađıda sıralanan iŖler gerçekteŖtirilmiŖtir.

- 1 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü’nün eski, kullanılamaz ve geliŖtirilemez durumda bulunan analog telefon santrali, geliŖmiŖ dijital telefon santrali ile deđiŖtirilmiŖ, böylece her çalıŖanın ayrı bir telefon numarası olması sađlanmıŖtır.
- 2 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Hizmet Binasının Telekomünikasyon Müdürlüğü tarafından boŖaltılan ve ileri düzeyde tahrip görmüŖ olan 5. ve 6. katlarının kullanılabilir bir çalıŖma ortamı haline getirilebilmesi amacıyla tahrip edilmiŖ bulunan data, telefon ve UPS altyapısı yenilenmiŖtir.
- 3 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü’nün 5. ve 6. katlarının kullanılamaz halde bulunan elektrik, telefon ve internet kabloları yenilenmiŖtir.
- 4 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü’nün yıllarca bakım görmeyen, sürekli oluŖan akıntılar nedeniyle binanın 6. katını kullanılamaz hale getiren ve bina güvenliğini tehdit eden çatısı bakım ve onarımdan geçirilmiŖtir.
- 5 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü’nün özellikle internet alt yapısı için gerekli olan 3 adet sunucu alınmıŖtır.

- 6 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün internet erişiminin güvenliğinin sağlanması amacıyla firewall sistemleri satın alınmıştır.
- 7 Yeni kurulan dijital telefon santraline uyumlu gelişmiş teknolojik özelliklere sahip telefon setleri alınmış ve çalışanların masalarına kurulmuştur.
- 8 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Hizmet Binası çalışma odalarının eski ve gayri sıhhi olan zemini laminant parke ile yenilenmiştir.
- 9 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü çalışanlarının kullanımında olan ve eskimiş olup onarım maliyeti yüksek olan büro mefruşatı yenilenmiştir.
- 10 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne yapılan pilotluk sınavlarında kullanılmak üzere; ses, ışık ve ısı izolasyonlu dünyada belirlenen standartlara uygun 3 adet sınav kabini yapılmıştır.
- 11 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Hizmet Binasının 6. katında yeni yaptırılan Turkuaz Konferans Salonu için çevirmenlerce kullanılmak üzere simültane çeviri kabini yaptırılmıştır.

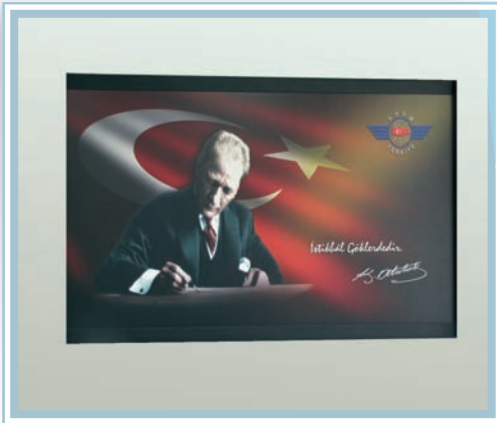
- 12 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünde ortak kullanıma uygun network bağlantılı yazıcı alınmıştır.
- 13 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünde eskimiş olan ve bakım onarım giderleri yüksek bilgisayarlar, yeni gelişmiş model masaüstü bilgisayarlar alınarak değiştirilmiştir.
- 14 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünde sürekli yurtiçi ve yurtdışı geçici görevler olarak seyahat etmek durumunda olan yönetici kadrosu ile denetim elemanları ve Kaza Kırım Heyeti çalışanları için işlemlerin aksamaması ve verimliliğin artması amacıyla dizüstü bilgisayarlar alınmıştır.
- 15 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün koridorlarını dahi kullanılamaz duruma getirmiş bulunan ve kurum dışında bulunması mümkün olmayan arşivlerdeki dosya dolaplarının yerine, gelişmiş nitelikli Compact Arşiv Sistemleri alınarak 1. ve 2. katlara kurulmuştur.
- 16 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Hizmet Binası'ndaki çalışma odalarında bulunan eski, karmaşık ve görselliğini yitirmiş olduğu tespit edilen Atatürk portrelerini, yeni ve kurum yapısına uygun, kurum logosunu içeren daha büyük ebatta, etkileyici Atatürk portreleri alınmıştır.
- 17 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün 6. katında yapılmış bulunan Turkuaz Konferans Salonunda yapılacak uluslararası toplantı ve eğitimlerde kullanılmak üzere her katılımcının ayrı ayrı kullanabileceği kulaklık ve ses sistemi içeren "Simültane Çeviri Sistemi" alınmıştır.

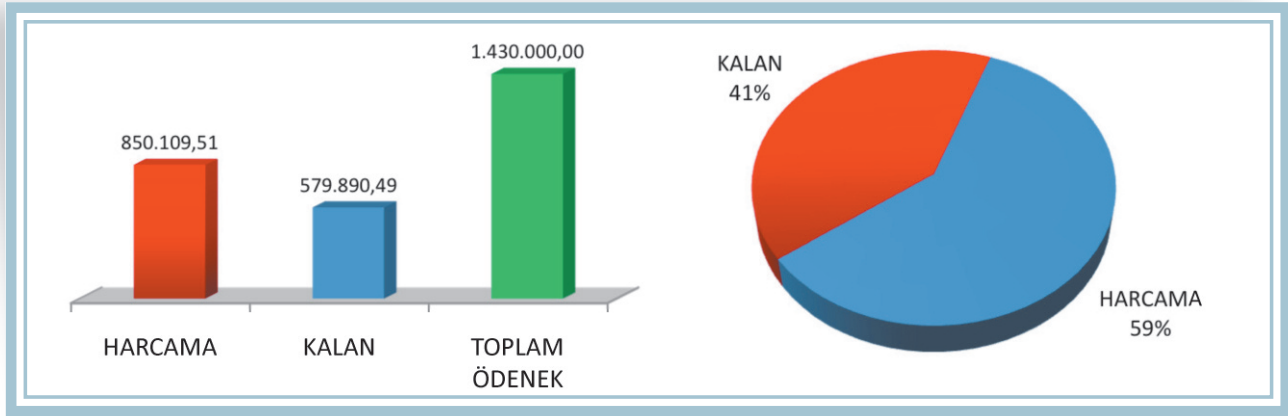

- 18 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün yıl içinde yapılması zorunlu olan baskı işinin bir bölümünü karşılamak ve bu nedenle yapılacak harcamalarda tasarruf sağlayabilmek amacıyla gelişmiş teknolojik özelliklere sahip bir baskı makinesi alınmıştır.
- 19 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün 6. katında yer alan Turkuaz Konferans Salonunun yaz aylarında etkin olarak kullanılabilmesi amacıyla klima alımı yapılmıştır.

EKONOMİK KOD	AÇIKLAMA	KBÖ	EKLENEN	DÜŞÜLEN	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	KALAN	HARCAMA YÜZDE
06	SERMAYE GİDERLERİ	630.000,00	1.429.000,00	629.000,00	1.430.000,00	850.109,51	579.890,49	% 59,45
	1 MAMUL MAL ALIMLARI	0,00	879.000,00	0,00	879.000,00	753.025,01	125.974,99	% 85,67
	3 MENKUL SERMAYE ÜRETİM GİDERLERİ	630.000,00	0,00	629.000,00	1.000,00	0,00	1.000,00	% 0,00
	7 GAYRİ MADDİ HAK ALIMLARI	0,00	550.000,00	0,00	550.000,00	97.084,50	452.915,50	% 17,65

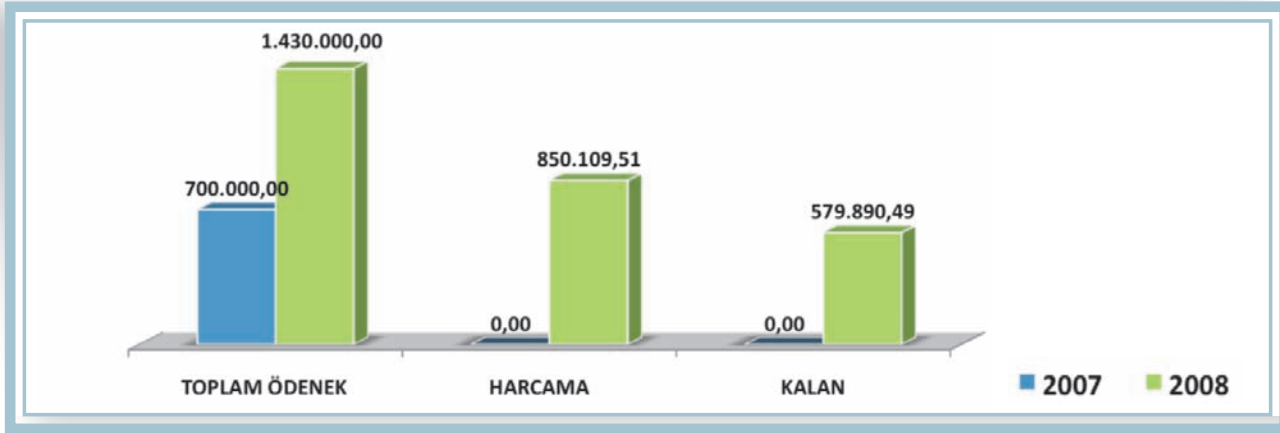

2007 – 2008 Yılları Sermaye Giderleri Harcama Kalemlerinin Karşılaştırması (YTL)

AÇIKLAMA	KBÖ		EKLENEN		DÜŞÜLEN	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
06 - SERMAYE GİDERLERİ	700.000,00	630.000,00	700.000,00	1.429.000,00	700.000,00	629.000,00

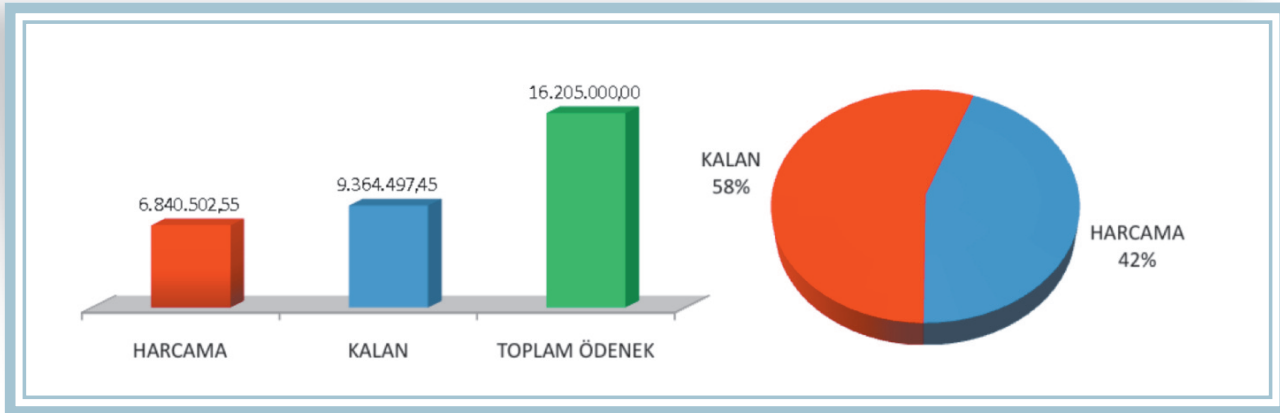
AÇIKLAMA	TOPLAM ÖDENEK		HARCAMA		KALAN	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
06 - SERMAYE GİDERLERİ	700.000,00	1.430.000,00	0,00	850.109,51	0,00	579.890,49

AÇIKLAMA	HARCAMA YÜZDE		KALAN YÜZDE	
	2007	2008	2007	2008
06 - SERMAYE GİDERLERİ	0%	59,45%	100%	40,55%

GENEL TOPLAM

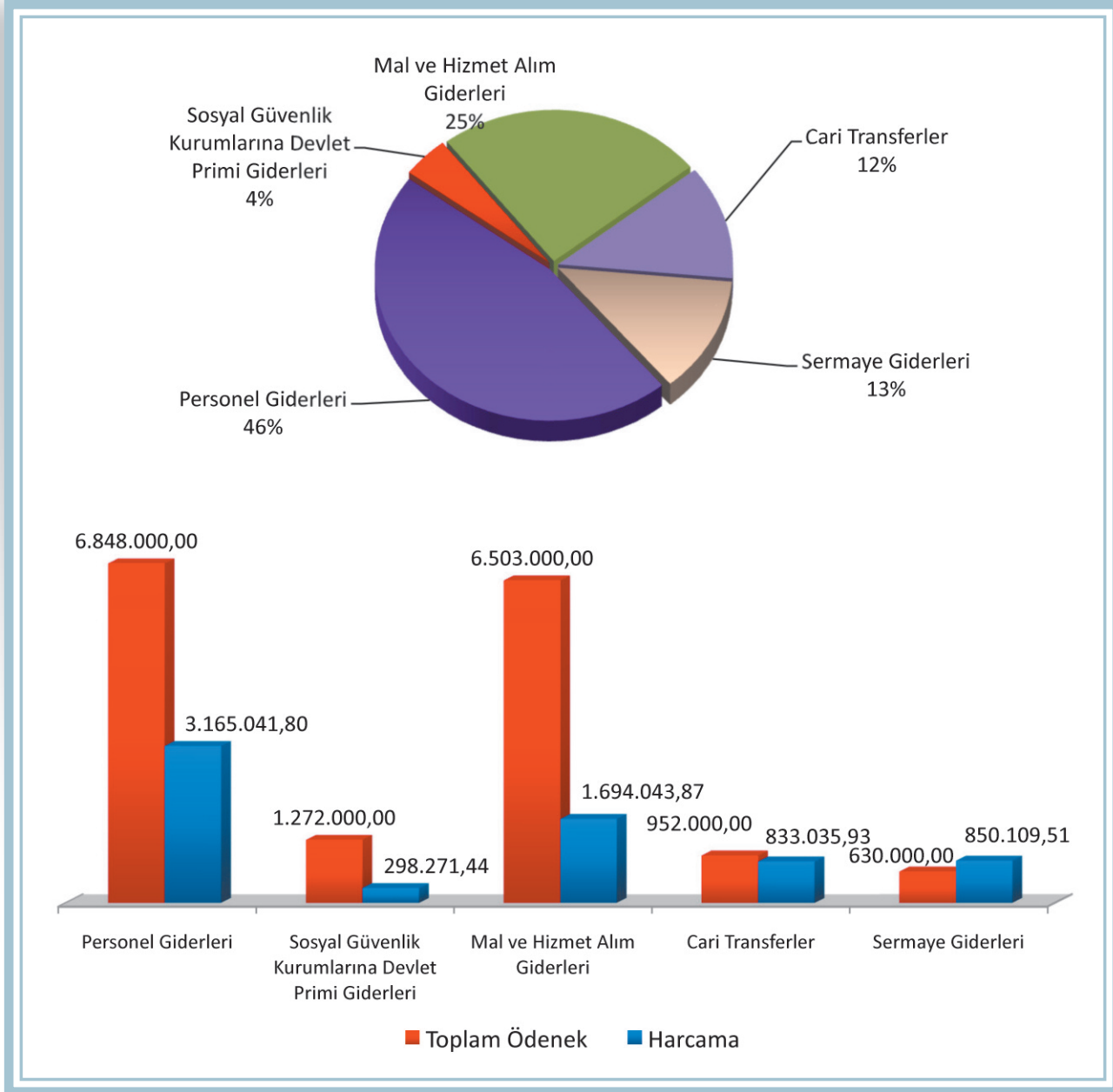
AÇIKLAMA	KBÖ	EKLENEN	DÜŞÜLEN	TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	KALAN	HARCAMA YÜZDE
GENEL TOPLAM	16.205.000,00	1.632.776,00	1.632.776,00	16.205.000,00	6.840.502,55	9.364.497,45	% 42,21

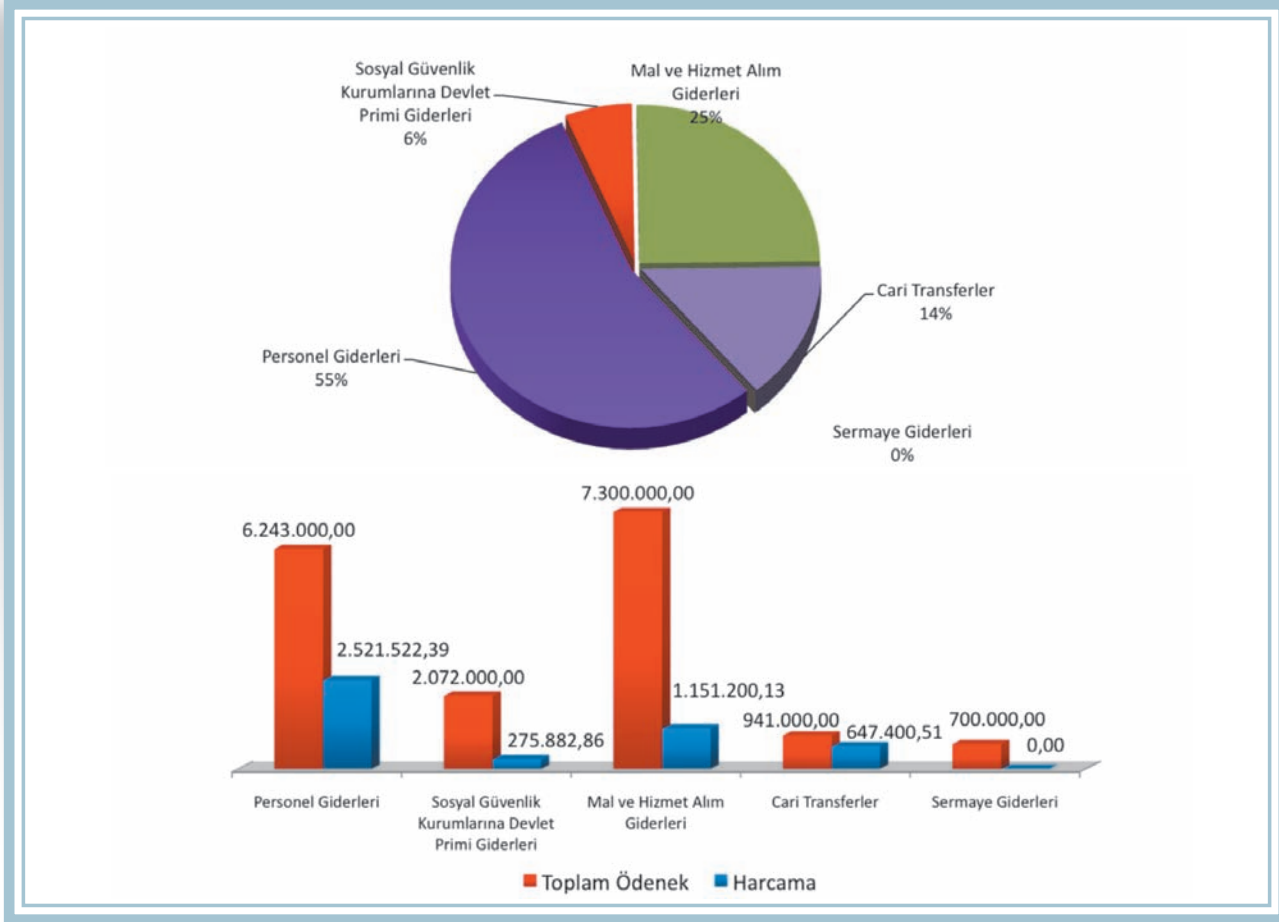
2008 Mali Yılında Genel Müdürlüğümüz bütçesinde, toplam ödeneğin %10,08'ine karşılık gelen 1.632.776,00.-YTL aktarma işlemi yapılmış ve yıl sonu itibariyle % 42,21'lik bölümü olan 6.840.502,55.-YTL harcama gerçekleşmiştir.

AÇIKLAMA	MİKTAR	YÜZDE
EKLENEN	1.632.776,00	% 10,08
DÜŞÜLEN	1.632.776,00	% 10,08
HARCAMA	6.840.502,55	% 42,21
KALAN	8.486.693,45	% 57,79

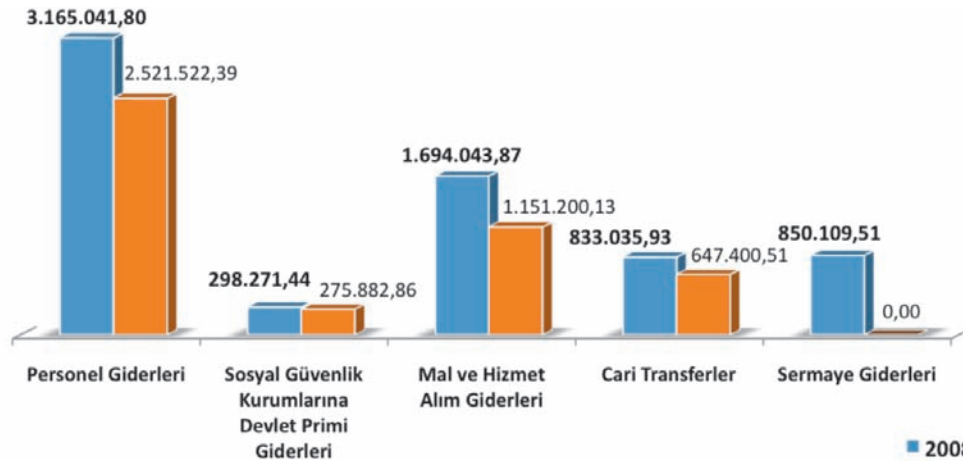
2. 2008 Mali Yılına Ait Harcamaların Kalemlere Göre Dağılımı

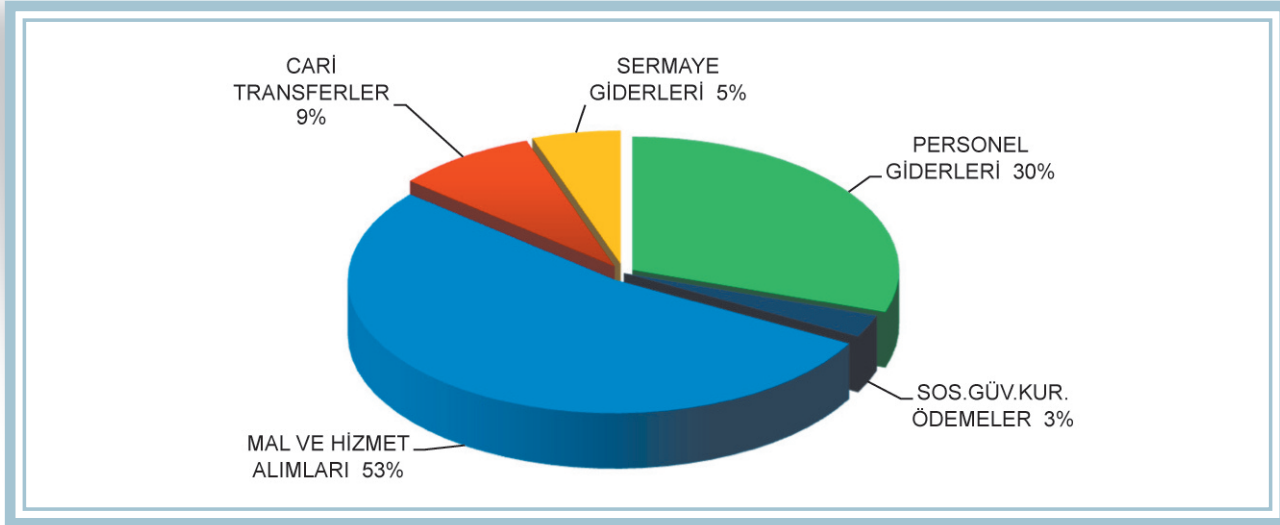
3. 2007 Mali Yılına Ait Harcamaların Kalemlere Göre Dağılımı

2007 – 2008 MALİ YILLARINA AİT HARCAMALARIN KARŞILAŞTIRILMASI

2009 MALİ YILI ÖDENEK DAĞILIMI

2009 Mali Yılındaki ödeneklerin dağılımı aşağıdaki gibidir;

AÇIKLAMA	BAŖLANGIÇ ÖDENEĞİ
PERSONEL GİDERLERİ	3.617.000,00.-TL
SOS.GÜV.KUR. ÖDEMELER	337.000,00.-TL
MAL VE HİZMET ALIMLARI	6.381.000,00.-TL
CARI TRANSFERLER	1.027.000,00.-TL
SERMAYE GİDERLERİ	644.000,00.-TL
TOPLAM	12.006.000,00.-TL

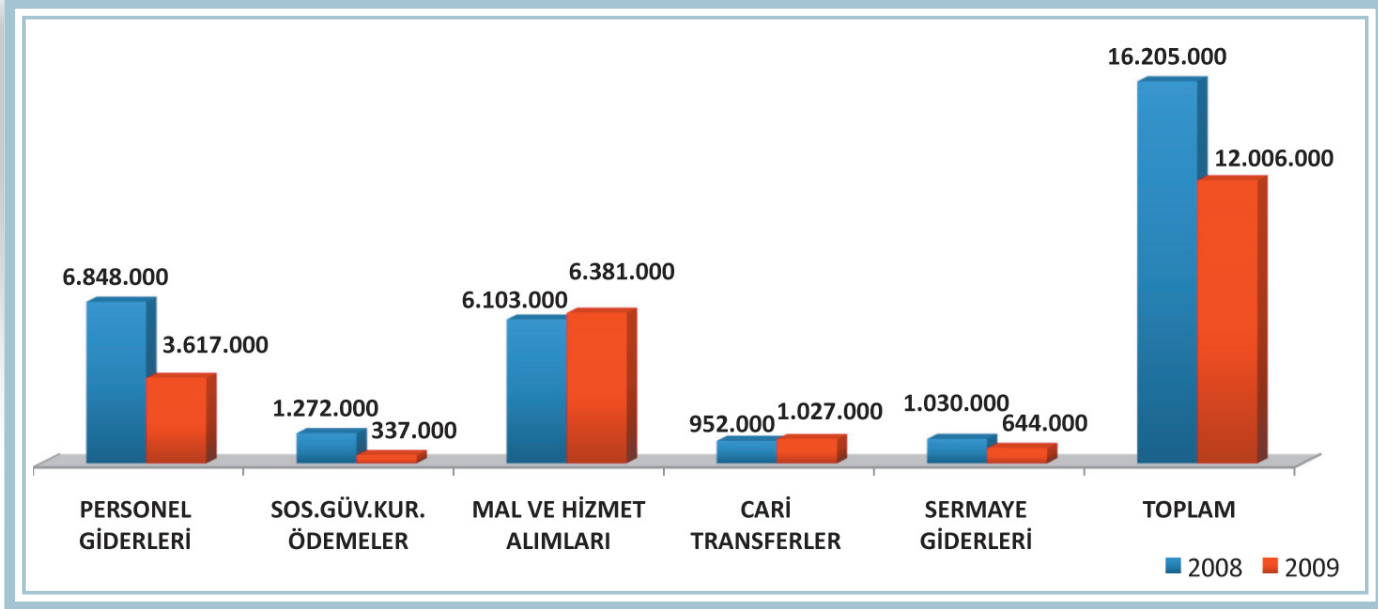
SHGM 2008-2009 MALİ YILLARI

BÜTÇE ÖDENEKLERİNİN KARŖILAŖTIRILMASI

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, Kasım 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5431 sayılı kuruluş ka-
nunu uyarınca kural koyucu, denetleyici ve gerektiğinde yaptırım uygulayıcı bir yapıya kavuşturulmuş
olup, yatırımcı bir hüviyeti olmadığından 2009 Mali Yılı için 644 bin TL'lik yatırım tutarı sadece bil-
gisayar program yazılım temini için ayrılmıştır.

SHGM 2008-2009 MALİ YILLARI BAŞLANGIÇ ÖDENEKLERİ

4. Mali Denetim Sonuçları

2008 Yılında mali denetimle ilgili bir rapor hazırlanmamıştır.

B) PERFORMANS BİLGİLERİ

2008-2012 yıllarını kapsayan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Stratejik Planı, 26.05.2006 tarih ve 26179 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" hükümleri çerçevesinde hazırlanarak yayınlanmış ve Stratejik Plana uygun olarak hazırlanan 2009 Mali Yılı Performans Esaslı Bütçe ise hazırlanarak yayınlanmıştır.

Faaliyet ve Proje Bilgileri

Mevzuat Çalışmaları

Yapılan sektörel düzenlemeler ve uygulamalar ülkemiz havacılık sektörünün uluslararası standartlarda düzenlenmesini sağlamak ve uluslararası standartlarda sektörde faaliyette bulunan tüm aktörlerin gelişimini sağlamaktadır.

Havacılık emniyeti ve güvenliğinin en üst düzeyde sağlanarak, sivil havacılık faaliyetlerinin uluslararası kurallar ve standartlarda yürütülmesi amacıyla gerçekleştirilen mevzuat çalışmaları;

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Etik Kurulu, Yüksek Disiplin Kurulu ve Disiplin Kurulu oluşturularak Sicil Amirleri Yönetmeliği ve Disiplin Amirleri Yönetmeliği yayınlanmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 58 ve 60 ıncı maddeleri hükümleri ile 31.12.2005 tarihli ve 26040 3. Mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara dayanılarak Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi hazırlanmıştır.

2006 Yılında Yayımlanan Yönetmelikler (Yönetimsel)

- Temsilcilikler Yönetmeliği (28.02.2006)
- Personel Atama ve Görevde Yükselme Yönetmeliği (29.04.2006)
- Teknik Denetçiler Yönetmeliği (15.04.2006)
- Havacılık Uzman ve Yardımcıları Yönetmeliği (29.04.2006)

2002–2008 Yılları Arasında Yayımlanan Yönetmelikler (Sektörel)

- Zirai Mücadele Amaçlı Uçuşlarda Kullanılan Hava Araçları İçin Temin Edilmesi Gereken Üçüncü Şahıs Mali Mesuliyet Sigorta Limitlerinin Yeniden Düzenlenmesini İçeren Yönetmelik (28 Temmuz 2007)
- Ticari hava taşıma işletmeleri yönetmeliği (SHY6A) (01.06.2007)
- Hava Aracı Bakım Personeli Lisans Yönetmeliği (SHY66–01) (16.05.2007)
- Hava Trafik Emniyeti Elektronik Personeli Sertifika ve Lisans Yönetmeliği (31.01.2007)

- Hava Trafik Kontrol Hizmetleri Personeli Lisans ve Derecelendirme Yönetmeliği (SHY 65.01) (31.01.2007)
- **Hava Trafik Hizmetleri İle Bağlantılı Emniyet Olaylarının Rapor Edilmesi ve Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik (SHY 65.02) (30.01.2007)**
- Türk ve Yabancı Sivil Hava araçları Mali Mesuliyet Sigortası Yönetmeliği (15.11.2006)
- **Uçak Pilotu Lisans Yönetmeliği (SHY-1) (06.06.2006)**
- SHY 6a Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Ruhsatı Akış Diyagramı
- **Sivil Hava araç Kazaları Soruşturma Yönetmeliği (SHY 13) (31.12.2005)**
- Hava Alanı Yapım, İşletim ve Sertifikalandırma Yönetmeliği (SHY 14A) (14.05.2002)
- **Havayolu Kargo Acentelerinin Görev Yetki ve Sorumlulukları Hakkında Özel Kurallar (SHT-150.11) (19.07.2005)**
- Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Bakım Sistemi Yönetmeliği (SHY-M)(19.08.2004)
- **Onaylı Bakım Kuruluşları Yönetmeliği (SHY-145-01)(17.07.2007)**
- Gürültü kontrol yönetmeliği(25.06.2002)
- **3. Şahıs Mali Mesuliyet Sigortası Yönetmeliği (15.11.2005)**
- İlk yardım yönetmeliği (22.05.2002)
- **İlk Yardım Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yön.(18.03.2004)**
- Hava Aracı Bakım Eğitimi Kuruluşları Yönetmeliği(SHY-147)(30.04.2006)
- **Sivil Hava Ulaşımına Açık Havaalanlarında Yer Alan Gayrisihhî İşyerleri İçin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik (SHY-33A)(05.04.2008)**
- Sivil Hava Ulaşımına Açık Havaalanlarında Yer Alan Terminaller ve Sıhhi İşyerleri İçin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik (SHY-33B)(10.09.2008)
- **Havaalanları Yer Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (SHY-22) (06.07.2007)**

2002-2008 Yılları Arasında Yayımlanan Talimatlar

- Tüm Havameydanları Giriş Kartı (SHT17-1) (11.01.2008)
- **Pilot Lisanslarının JAR ve ICAO Standartlarında Yeni Formata Dönüştürülmesi Talimatı (24.08.2007)**

- Kontrol Pilotluğu (Examiner) Talimatı (01.10.2007)
- **Planör pilotluğu lisanslandırma esasları talimatı (SHT-1J) (21.05.2007)**
- Kontrolsüz Havaalanlarının Yapımı ve İşletiminde Uygulanacak Esas ve Usullere İlişkin Talimat (SHT14A-02) (12.04.2007)
- **Havaalanı Terminal İşletmeciliği Talimatı (SHT-14A.01) (21.11.2006)**
- Slot Uygulama Prensipleri Talimatı (Rev 1) (31.08.2006)
- **Pilotların Kaptan Olarak Atanması ve Kaptan Eğitime İlişkin Esaslar (SHT61-103.REV.3)**
- Slot Uygulama Prensipleri Talimatı (SHT-SLOT) (23.08.2005)
- **Uçucu Ekip Uçuş Görev ve Dinlenme Süreleri ile Uygulama Esasları Talimatı (Rev.04) (SHT6A-50) (07.06.2005)**
- Hava Araçlarının Lazer Işınlarının Zararlı Etkilerinden Korunmasına İlişkin Talimat (19.04.2005)
- **Teorik Bilgi Sınav Talimatı (SHT 1-F) (13.04.2005)**
- Hava Aracı Ağırlık ve Denge Talimatı (SHT J)(01.02.2005)
- **Helikopter Pilotu Lisans Talimatı (SHT-2) (04.03.2003)**
- Hava aracı Kiralama Usul ve Esasları (SHT-120.95) (12.05.2002)
- **Kabin Personeli Eğitimi ve Standardizasyonu (SHT-61.40) (23.05.2002)**
- İnceleme Komisyonu Çalışma Esasları (SHT-6A-10)(24.02.2003)
- **Tehlikeli Maddelerin Havayolu İle Taşınma Talimatı (SHT-18)(17.02.2003)**
- JAA Üyesi Olmayan Ülkeler Tarafından Tanzim Edilmiş Lisans ve Yetkilerin Çevrilmesi Talimatı (SHT-1H)(07.01.2004)
- **Balonla Hava Taşıma İşletmeciliği Talimatı (SHT-1d) (28.02.2003)**
- Balon Pilotluğu Lisanslandırma Esasları(SHT-1e)(28.02.2003)
- **Askeri Pilotların Lisanslandırılması Talimatı (SHT-1G) (16.01.2008) Rev 2**
- Polis Pilotların Lisanslandırılması Talimatı (SHT-1P) (29.03.2005)
- **Sivil Havacılıkta Kalite Yönetim Sistemi ve Standardizasyonu (30.09.2003)**
- Havacılık Sağlık Talimatı (04.03.2003)
- **Havaaracı Bakımı Güvenilirlik Programları (SHT120-17)**
- Havaaracı Bakım Programı Periyotları ve Kısa Süreli Uzatılması Usul ve Esasları (SHT129.4)

2005 Yılından Sonra Yayımlanan Genelgeler

- Filoya Havaaracı İlave Etme Usul ve Esasları (07.07.2005)
- **Yabancı Kabin Memuru Çalıştırılmasına İlişkin Hususlar (13.10.2005)**
- Silah Sistem ve Seyrüsefer Subaylarının Uçuş ve Teorik Bilgi Eğitimlerinin Kredilendirilmesi (25.01.2006)
- **SLOT Uygulamaları Hakkında Genelge (13.03.2006)**
- SHDT-35 Lisans İşlemlerinin Yapılması İçin Genelge (03.12.2007)
- **Tamir ve Modifikasyon Onayları (13.11.2007)**
- Bakım Destek Anlaşmaları (03.10.2007)
- **Deniz Uçağı Tıp İntibak Eğitimi ve Genel Tedbirler Genelgesi (23.08.2007)**
- Havaalanları Çevresindeki Yapılaşma Kriterleri (26.06.2007)
- **Ülkemizde Faaliyet Gösteren Finansal Kiralama İşletmeleri Aracılığı İle Temin Edilecek Kati İthali Gerçekleştirilen Hava Araçlarının Tescilinde ve Kullanımında (İşletilmesi) Uygulanacak Esaslara İlişkin Genelge (23.11.2007)**
- Bakım Yetki Standardı Genelgesi (19.11.2008)
- **Kısa Süreli Kiralamalar (24.09.2008)**
- SHY66-01 Uygulamaları İle İlgili Genelge (08.09.2008)
- **Bakım Süreleri Genelgesi (09.04.2008)**
- SHY/JAR 145 Onaylı Bakım Kuruluşu Kurma Usul ve Esasları (21.02.2008)
- **Sağlık Sertifika Geçerlilik Süreleri ve Sağlık Sertifika İşlemleri İle İlgili Genelge (24.01.2008)**
- Havaalanları Yer Hizmetleri Türleri ve Detayları Talimatı Değişiklik (150.10) (06.03.2008)

Taslaklar

- Hava Trafik Emniyeti Elektronik Personeli Sertifika ve Lisans Yönetmeliği
- **Uçuş Kayıt Cihazları Talimatı Taslak SHT 6.20.Rev01**

DENETİM FAALİYETLERİ

Önce Emniyet

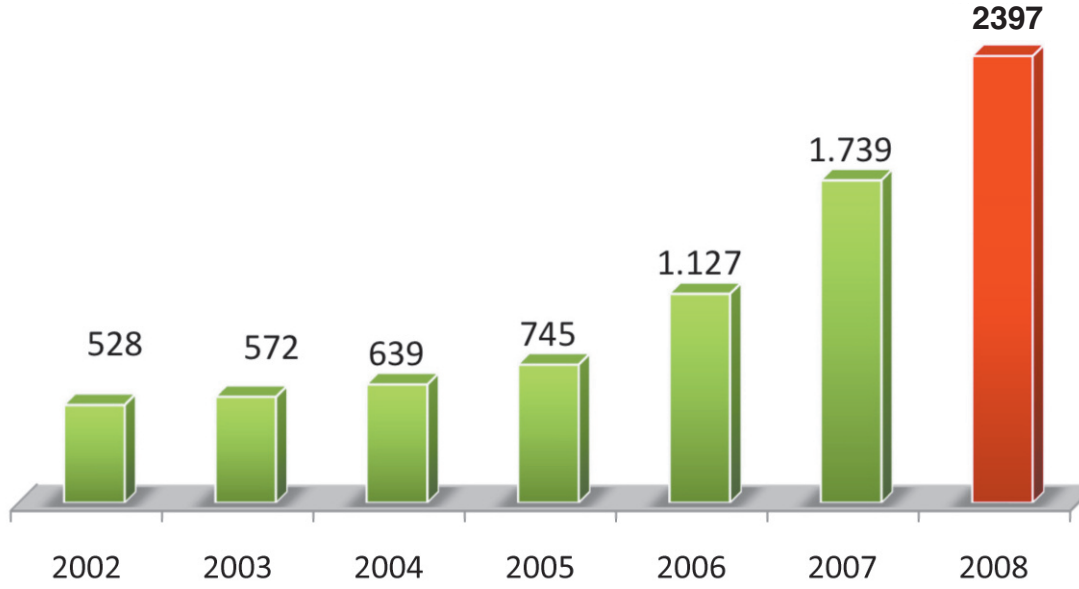
Sektördeki büyümenin sonucu olarak emniyet ve güvenliği sağlamak üzere denetim faaliyetlerinde de artış zorunluluğu ortaya çıkmış ve bunun sonucunda da uçuş emniyetinin sağlanmasına yönelik olarak havaalanlarımızın seyrüsefer hizmetleri denetimi kapsamında tüm meydanlarımızın denetlenmesine başlanılmıştır.

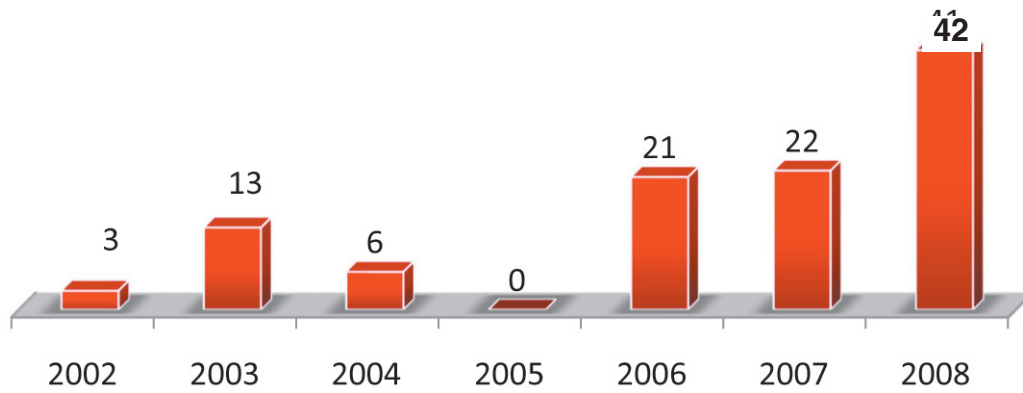
2007 ve 2008 yılları Sivil Havacılık Genel Müdürlüğu denetimlerinde rekor bir artış yaşanarak **2002 yılında 528 olan denetim sayısı 2008 yılı sonu itibariyle 2408 olarak gerçekleştirilmiştir.** Bu kapsamda 2002 yılından itibaren denetim faaliyetlerinde ciddi bir artış görülmekte ve son yıllar adeta **Denetim Yılı** olarak tanımlanmıştır.

DENETİM TÜRÜ	DENETİM SAYISI
Uçuşa Elverişlik Denetlemesi	581
Bakım Kuruluğu (SHY/JAR-145) Denetlemesi	60
Bakım Sorumluluğu (SHY-M) Denetlemesi	48
Bakım Eğitim Kuruluğu Denetlemesi	7
Eğitim Organizasyonları Denetlemeleri	38
FTO Denetlemesi	20
TRTO Denetlemesi	17
Özel Yetki Denetlemesi	108
Ticari Hava Taşıma İşletmesi (AOC) Denetlemesi	92
SAFA Denetlemesi	600
SANA Denetlemesi	281
Hastane Denetlemesi	3
Havaalanı Denetlemeleri (SHY-14)	42
Yer Hizmetleri Kuruluşları Denetimleri	393
Heliport Denetimleri	26
Denetlenen Acentalar	67
Diğer Denetimler	14
GENEL TOPLAM	2397

TOPLAM DENETİM SAYISI

HAVAALANI DENETİM SAYISI

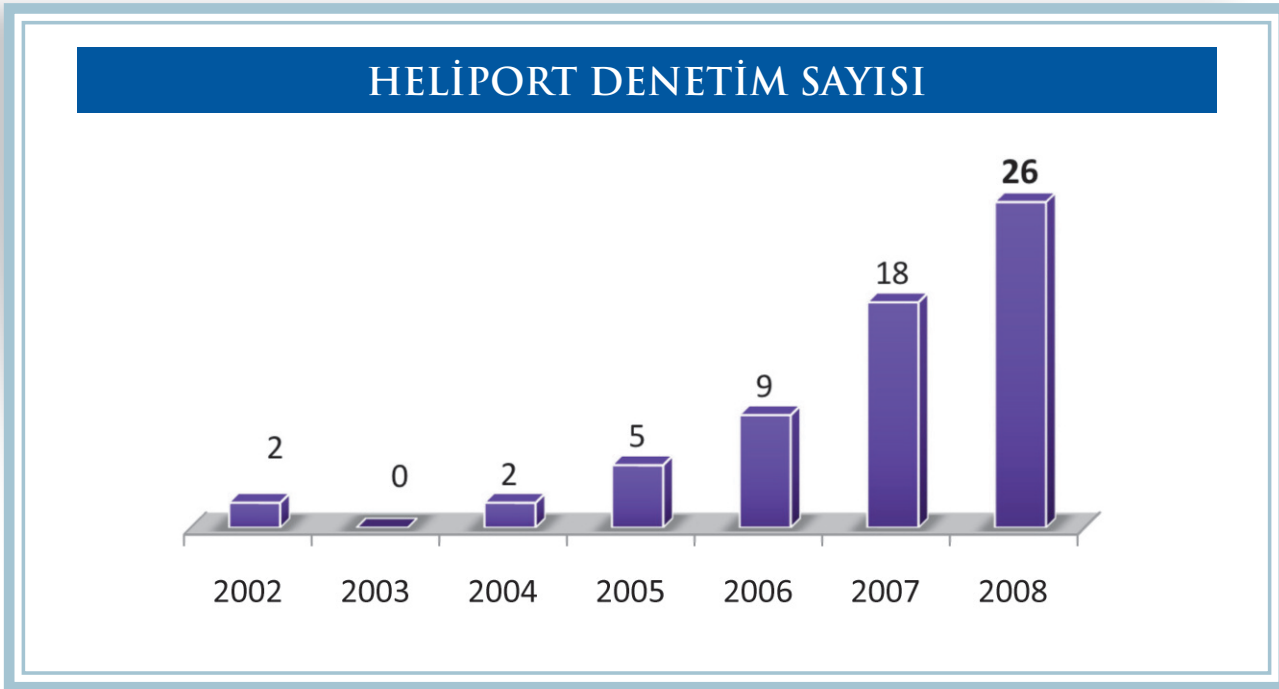

Ülkemizde sivil trafiğe açık havaalanları, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı (ICAO) tarafından yayımlanan Annex-14 (Cilt 1) ve Doküman 9137 (Bölüm 1-9) ile Havaalanı yapım, işletim ve sertifikalandırma yönetmeliği (SHY-14A) çerçevesinde periyodik olarak denetlenmektedir.

2002 yılında SHY-14A kapsamında ülkemizdeki havaalanı denetim sayısı yalnızca 4 iken 2008 yılında toplam 41 havaalanı denetime tabi tutulmuştur.

Havaalanı Denetimleri, havaalanı işletmecileri ve terminal işletmecilerine yönelik olarak yapılmaktadır. Ayrıca, helikopter iniş kalkış alanı olarak hizmet veren heliportlara işletim izni öncesi ve sonrasında teknik denetlemeler yapılmaktadır.

Her ilçeye en az 1 heliport yapılması, önümüzdeki yıllardaki en önemli hedeflerden olan sağlık, yangın, deprem gibi acil durumlarda anında müdahale için ortam oluşturulmaktadır.

2002 yılına kadar 21 olan heliport sayısı 2008 yıl sonu itibariyle 53'e ulaşmış ve denetimler 2002 yılında 2 iken ,2007 yılında 18'e, 2008 yılında ise 26 olarak gerçekleşmiştir.

Ülkemizde sivil trafiğe açık havaalanları, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı (ICAO) tarafından yayımlanan Annex-14 (Cilt 2) ve Doküman 9261 Heliport Manual'de belirtilen kriterler ile Heliport Yönetmeliği (SHY-14B) çerçevesinde periyodik olarak denetlenmektedir.

Sağlık Bakanlığının başlatmış olduğu Hava Ambulans Hizmeti Projesi kapsamında koordineli olarak yürütülen çalışmalar sonucunda 1. etapta yer alan Ankara, Antalya, Diyarbakır, Erzurum, İstanbul, İzmir ve Kayseri illeri için çalışmalar tamamlanmış olup; inşaat faaliyeti son aşamada olan Antalya dışındaki yerlerin heliport işletim izinleri verilmiştir. 2009 yılı başı itibariyle de, Adana, Afyon, Bursa, Çanakkale, Konya, Samsun, Trabzon ve Van illerinin yer aldığı 2. etapta yer alan heliportlar konusunda Sağlık Bakanlığı ile koordineli olarak yürüttüğümüz çalışmalara başlanılmıştır.

Yer Hizmetleri Denetlemeleri

Yer hizmetleri;

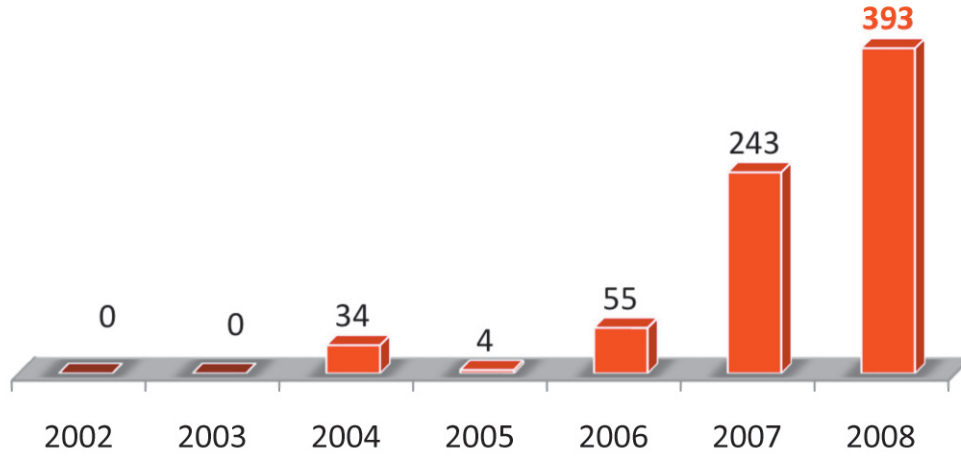
- Temsil
- Yolcu Trafik
- Yük Kontrolü ve Haberleşme
- Ramp (Ramp, kargo ve posta, uçak temizlik, birim yükleme gereçlerinin kontrolü)
- Uçak Hat Bakım (Uçak hat bakım, yakıt ve yağ)
- Uçuş Operasyon
- Ulaşım
- İkram Servis
- Gözetim ve Yönetim
- Uçak Özel Güvenlik Hizmet ve Denetimi

türlerinden oluşmaktadır. 2008 yılı içerisinde toplam 393 çalışma ruhsatı için denetleme yapılmıştır.

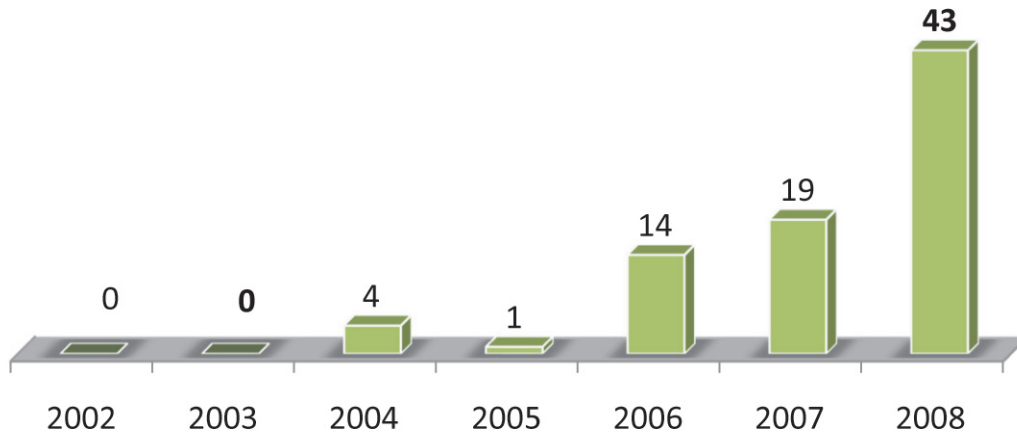
Yer hizmetlerinin ulusal mevzuata uygun olarak yürütülmesi, uluslararası standartlara uyulması, yer emniyetinin en üst seviyede tutulması ve yolcu mağduriyetinin önlenmesinde önemli unsurlardan biri de denetim faaliyetleridir. Bu doğrultuda, yer hizmetleri kuruluşlarına yönelik, bütün havaalanlarını kapsayan denetimler gerçekleştirilmiştir.

YER HİZMETİ DENETLENMESİ (ÇALIŖMA RUHSATI BAZINDA)

2002 yılına kadar yer hizmeti denetimleri yapılamazken 2008 yılında toplam 393 Çalışma Ruhsatı Bazında Yer Hizmeti Denetimi gerçekleştirilmiştir.

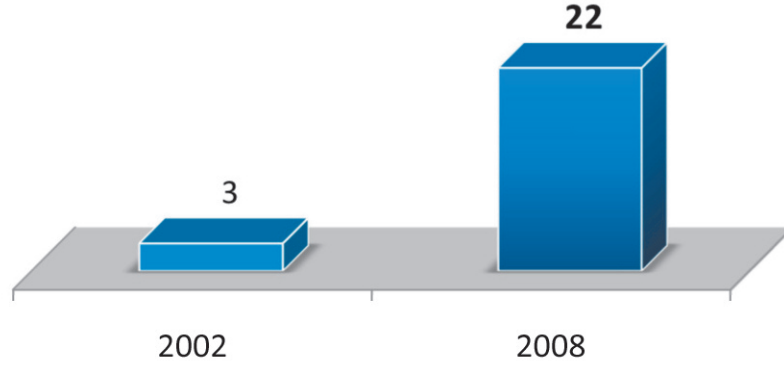
YER HİZMETİ TÜRLERİ DENETLENMESİ (HAVALANI BAZINDA)

2002 yılında Havaalanı Bazında Yer Hizmeti türlerinde denetim yapılmazken 2008 yılında 43 denetim gerçekleştirilmiştir.

SEYRÜSEFER DENETİMLERİ

2002 yılı ile 2008 yılı karşılaştırıldığında ülkemizde gerçekleşen Seyrüsefer Denetimlerinde % 633'lük çok büyük bir artış görülmektedir.

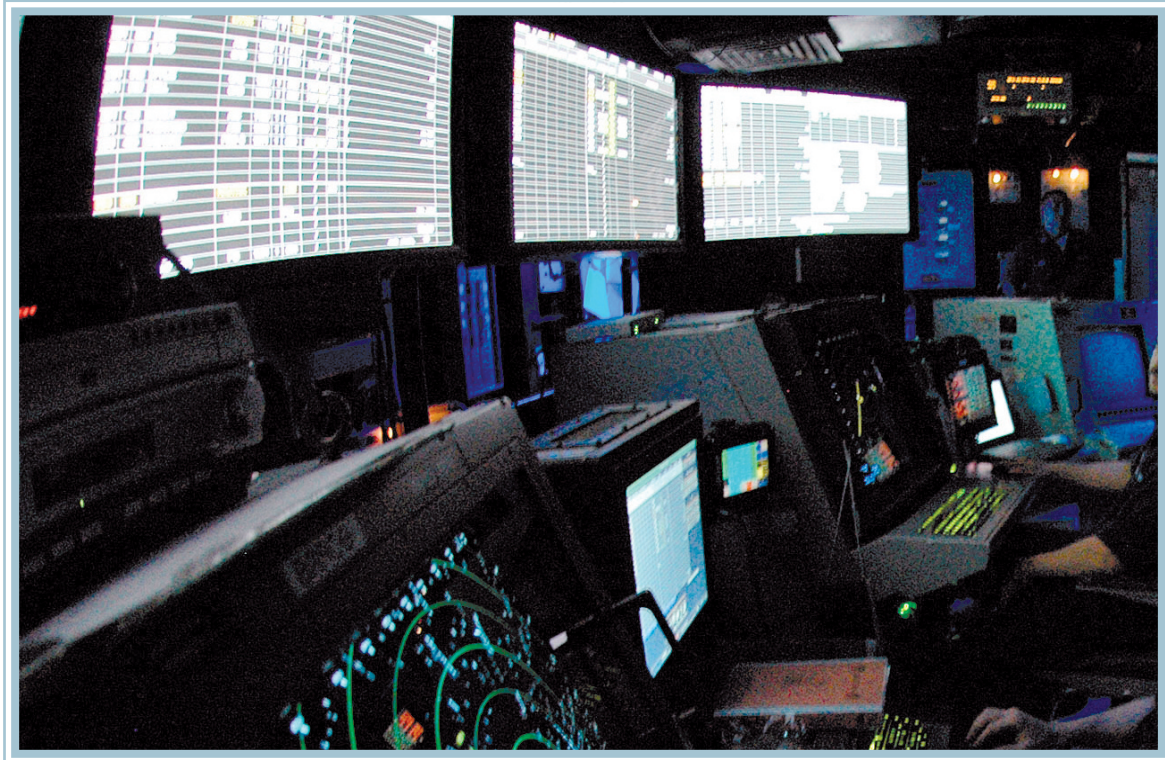

Havaalanı Seyrüsefer Denetlemeleri havaalanlarımızdaki haberleşme, seyrüsefer ve gözetim hizmeti veren birimler ve kullanmakta oldukları sistemler ile hava trafik kontrol hizmeti, havacılık bilgi hizmeti ve meteoroloji hizmeti veren ünitelerin denetlenmesinden oluşmaktadır.

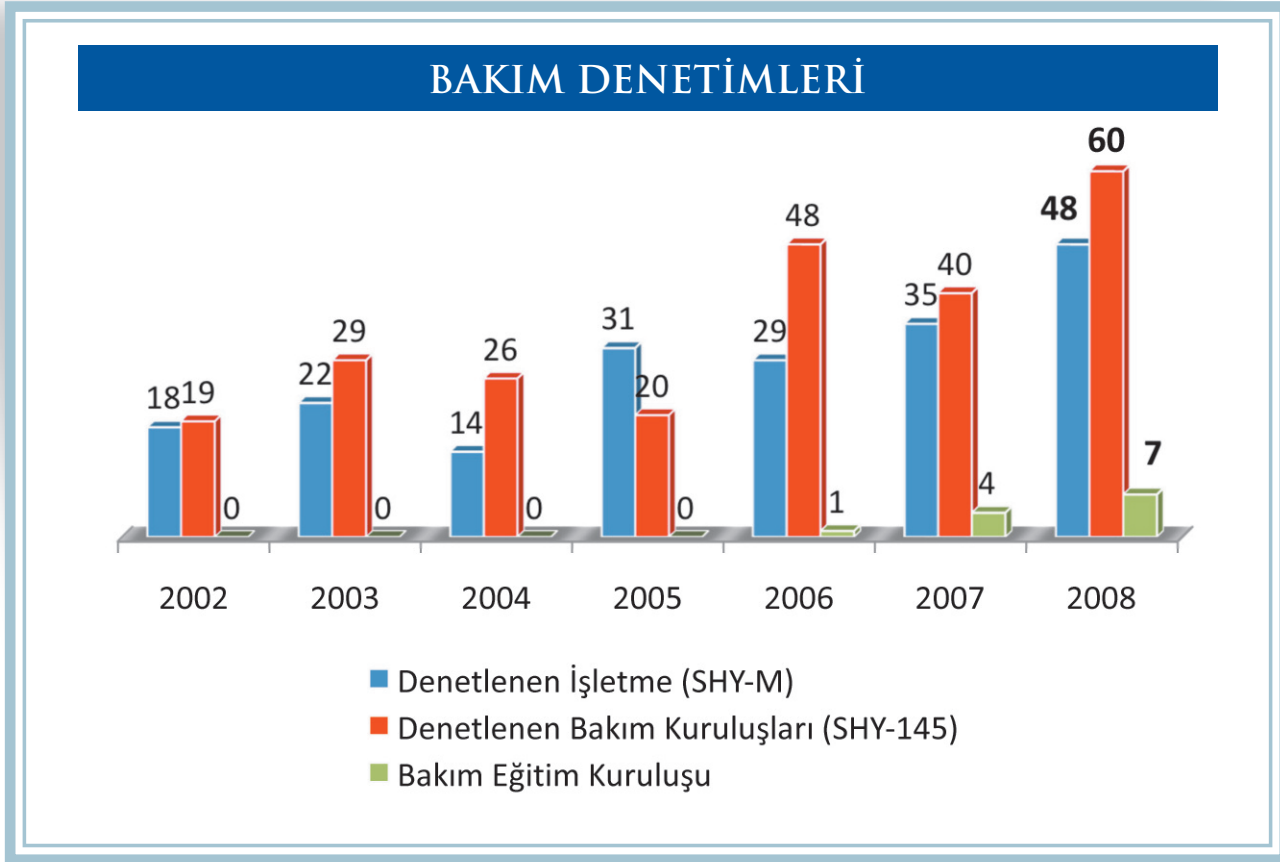
Havaalanı Seyrüsefer Denetlemeleri hava alanlarımızda sunulmakta olan CNS/ATM (Haberleşme Seyrüsefer Gözetim/Hava Trafik Yönetimi) kapsamında verilen hizmetlere yönelik olarak yapılmaktadır. Söz konusu denetimlerde meydanlarımız ATM üniteleri (hava trafik, enformasyon), meteoroloji ünitesi ile elektronik, üniteleri ICAO Ek 1, 2, 3, 10, 11 ve 12,15, SHY 65-01 Yönetmeliği, Hava Trafik Emniyeti Elektronik Personeli Sertifika ve Lisans Yönetmeliği olmak üzere ulusal ve uluslararası gereklilikler kapsamında denetlenmektedir.

2008 yılında ATM/CNS kapsamında meydan denetimleri ile ilgili olarak 22 denetim gerçekleştirilmiştir. Yapılan denetimler sonrası elde edilen bulgular ilgili kurumlara bulguların giderilmesi amacıyla iletilmekte olup, bu sayede emniyet faktörünün en üst seviyeye çıkarılması hedeflenmektedir.

Seyrüsefer Ünitelerinin Operasyonel Denetimleri geçtiğimiz yıllarda düzensiz ve çok kısıtlı sayıda yapılırken 2007 yılından itibaren bir programa bağlanmıştır.

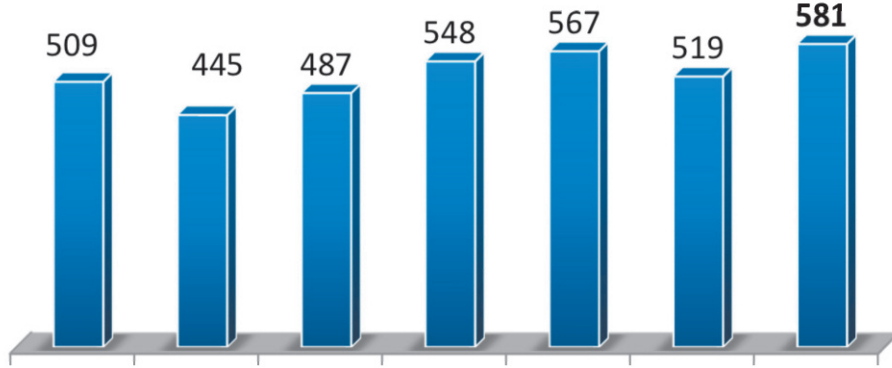
Bakım alanında yapılan denetlemeler ise Onaylı Bakım Kuruluşlarına yapılan SHY-145 ve Türkiye’de yerleşik olan Hava Aracı Bakım Eğitimi Kuruluşlarına yönelik olarak yapılan SHY-M 147 denetlemeleri olarak ayrılmaktadır.

Gelişen Sivil Havacılık Faaliyetlerinin yanında havacılık emniyetinin sağlanması amacıyla gerçekleştirilen Bakım ve Uçuşa Elverişlilik Denetimleri de hız kazanarak artmaktadır.

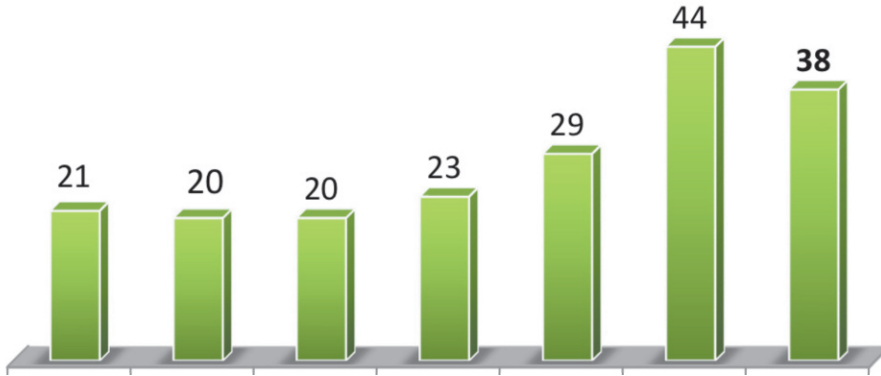
HAVA ARACI UÇUŖA ELVERİŖLİLİK DENETLEMELERİ

2008
SHGM DENETİM YILI
OLMUŖTUR

2002 yılından itibaren Havaaracı UçuŖa Elverişlik Denetimleri hızla sürmekte olup, 2008 yılında toplam 581 denetim gerçekleştirilmiştir.

EğİTİM ORGANİZASYONLARI DENETLEMELERİ

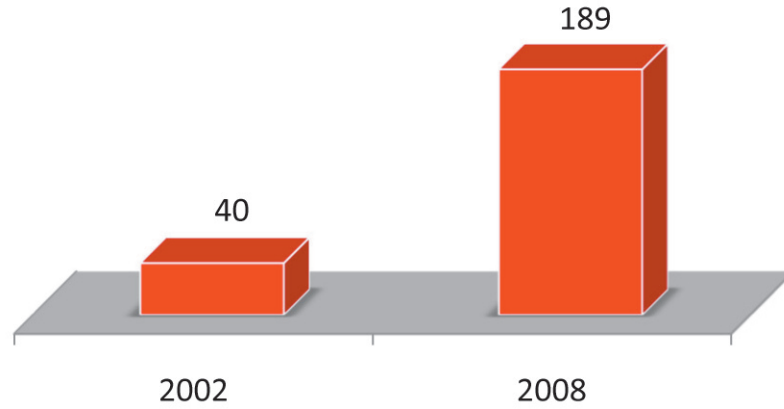
Hızla büyüyen sektörünün artan personel ihtiyacını karşılamak ve mevcut personelin gerekli eğitimleri alarak kaliteli hizmet sunmalarına yönelik yapılan çalışmalar kapsamında, halen faaliyette bulunan 16 uçuş okulunun 424 kişilik öğrenci kapasitesi, denetleme çalışmalarını hızlandırılmıştır.

Eğitim Organizasyonları, Genel Müdürlüğümüzce asgari her yıl bir kez olmak üzere yetki denetimine tabi tutulmakta ve JAA standartlarına göre asgari yeterlilikleri sağlamaları halinde yetkilendirilmektedir.

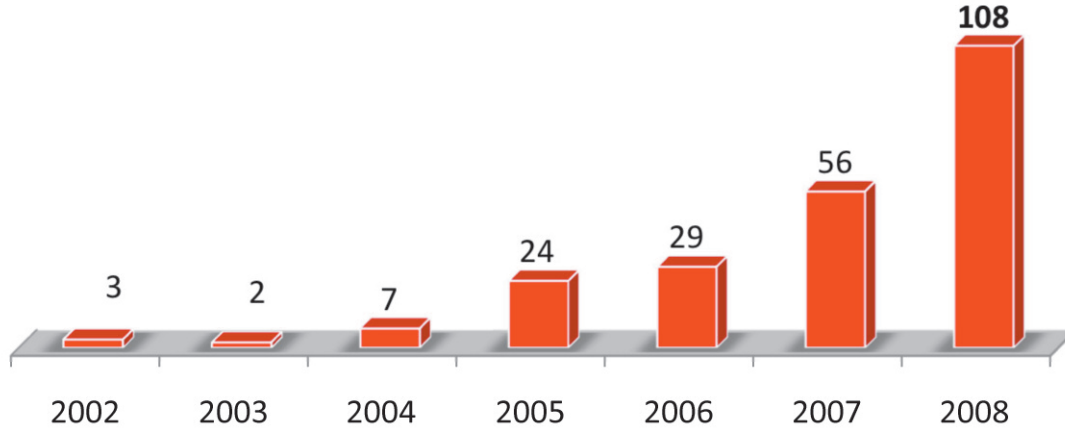
OPERASYON DENETLEMELERİ

2002 yılında 40 olan Operasyon Denetimi Sayısı 2008 itibariyle 189 olarak gerçekleşmiştir.

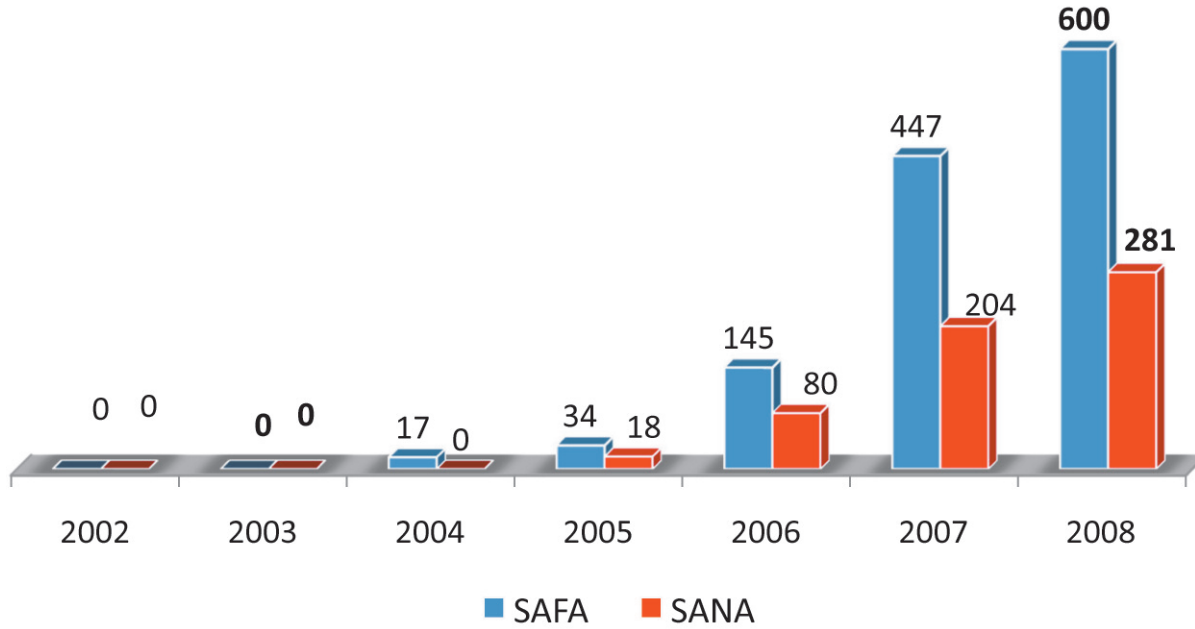

YOL BOYU, ÖZEL YETKİ VE WET-LEASE DENETLEMELERİ

2002 Yılında 3 olan denetim sayısı 2008 yılında 108 olarak gerçekleşmiştir.

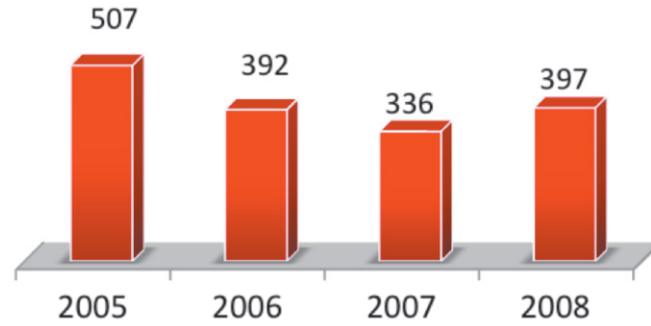
SAFA / SANA DENETLEMELERİ

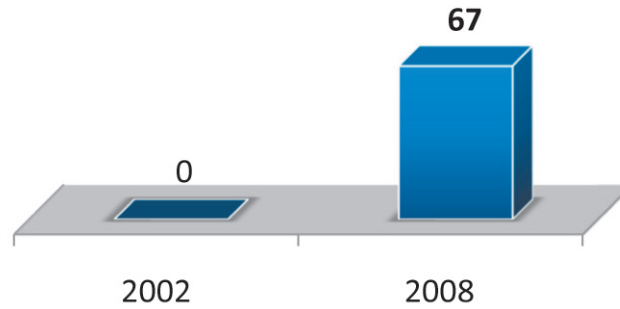
2008 yılında 600 SAFA (Yabancı Tescilli Hava Araçlarının Uçuş Emniyet Denetimi) ve 281 SANA (Türk Tescilli Hava Araçlarının Uçuş Emniyet Denetimi) denetimi gerçekleştirilmiş olup yıl sonunda Avrupa üyesi 44 ülke arasında ilk beşte yer alınmıştır.

Yurtdışına operasyon düzenleyen Türk uçaklarına 2005 yılında yabancı ülkeler tarafından toplam 507 denetim gerçekleştirilirken, SAFA ve SANA denetimlerindeki artış sayesinde bu rakam 2006 yılında 392, 2007 yılında 336 ve 2008 yılında ise 397 olarak gerçekleşmiştir.

UÇAKLARIMIZA GERÇEKLEŞTİRİLEN SAFA/SANA DENETİMLERİ

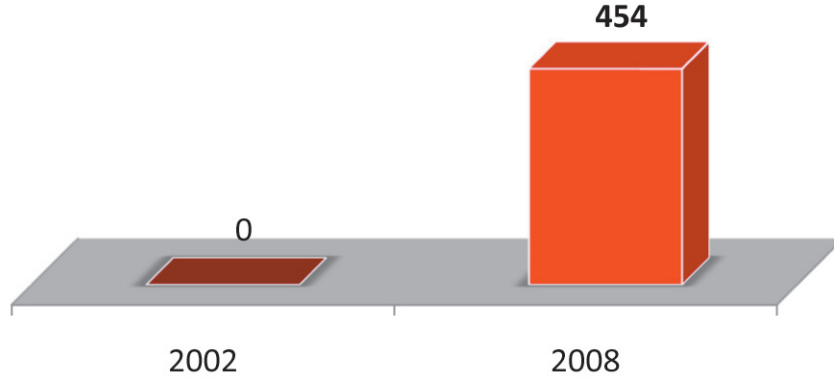
DENETLENEN KARGO ACENTELERİ

2008 yılında 23 şirkete kargo acentesi ruhsatı düzenlenmiştir.

2002 yılında denetlenen kargo acentesi bulunmazken 2008 yılında toplam 67 kargo acentesi denetime tabi tutulmuştur.

PİLOT ADAYI UÇUŞ KONTROLÜ SAYISI (YETENEK TESTİ)

2002 yılında Yetenek Testi yapılmazken 2008 yılında 454 Yetenek Testi yapılmıştır.

2005 yılına kadar FTO'larda görevli uçuş öğretmenlerine yetki vermek suretiyle yaptırılan Uçuş Yetenek Testleri, 2005 yılından bu yana SHGM kontrol pilotlarınınca ETKİN bir biçimde yaptırılmaktadır.

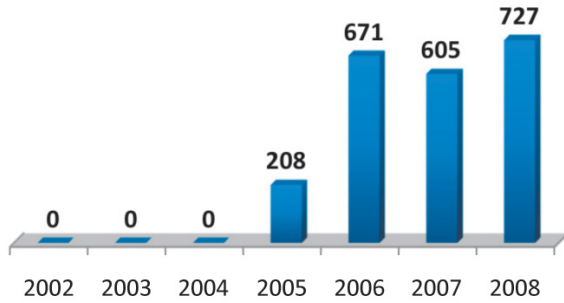
YETKİLENDİRME, RUHSATLANDIRMA VE LİSANSLANDIRMA FAALİYETLERİ

Havacılık Sağlığı Yetkilendirmeleri

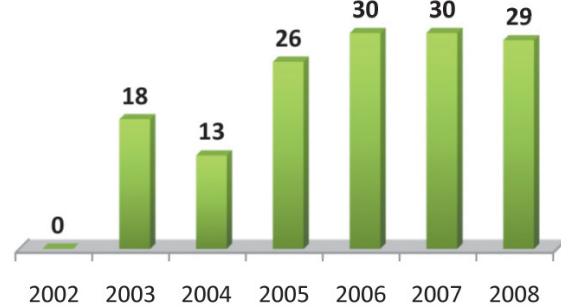
Havacılık Sağlığı alanında 2002–2008 yılları arasındaki yapılan yetkilendirmelere ve kısıtlamalara ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

FAALİYET ALANLARI / YILLAR	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Yetkili Havacılık Tıp Merkezi Sayısı	41	8	6	12	14	14	14
Yetkili Uçuş Tabibi Sayısı	0	18	13	26	30	30	29
Denetlenen Hastane Sayısı	5	4	7	3	11	3	3
Düzenlenen Sağlık Sertifika Sayısı	0	0	0	208	671	605	727
Kısıtlama Getirilen Pilot Sayısı	0	1	46	40	120	101	77
Kısıtlaması Kaldırılan Pilot Sayısı	0	0	2	3	7	13	19
Geçici Elverişsizlik Kararı Verilen Pilot Sayısı	2	12	39	33	40	44	55
Kalıcı Elverişsizlik Kararı Verilen Pilot Sayısı	1	3	12	12	26	18	19

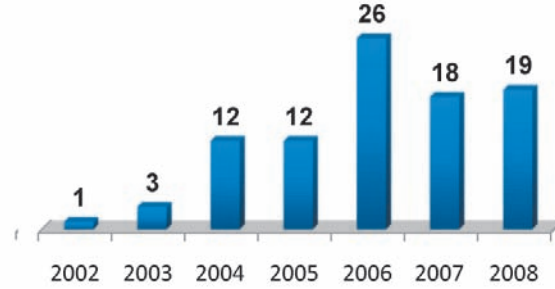
DÜZENLENEN SAĞLIK SERTİFİKASI

YETKİLİ UÇUŞ TABİBİ SAYISI

KALICI ELVERİŞSİZLİK RAPORU VERİLEN PİLOT SAYISI

Uçuş emniyeti konusunda önemli rol oynayan uçucu personel sağlık muayeneleri sonucunda 2008 yılı içerisinde sağlık sebebiyle 19 pilota kalıcı uçuşa elverişsizlik kararı, 55 pilota geçici uçuşa elverişsizlik kararı verilmiştir.

Havacılık Güvenliği Yetkilendirmeleri ve Düzenlemeleri

Havaalanlarımıza Son Teknoloji Güvenlik Sistemleri...

Özellikle 11 Eylül terör saldırıları sonrasında Uluslararası Sivil Havacılığın öncelikle üzerinde durduğu hususlardan biri haline gelen Hava Liman/Meydanlarının Güvenliği konusunda da önemli çalışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamda, Atatürk, Esenboğa, Antalya, Adnan Menderes, Adana Milas-Bodrum, Trabzon Hava Limanları ile Kayseri, Diyarbakır Hava Alanlarına tahsis edilmek üzere Bomba Koklama Detektörleri teminine yönelik çalışmalar tamamlanmıştır.

Hava Kargo Acentelerinin Yetkilendirilmesi

Hava Kargo Acentalarının Görev, Yetki ve Sorumlulukları Hakkında Özel Kuralları belirleyen SHT-150.11 Sayılı Havacılık Talimatı kapsamında Genel Müdürlüğümüz tarafından verilen “Hava Kargo Acentası Yetki Belgesi” ile ilgili gelişim aşağıdaki gibidir.

YILLAR	Düzenlenen Belge Sayısı
2002	21
2003	30
2004	25
2005	22
2006	54
2007	40
2008	23

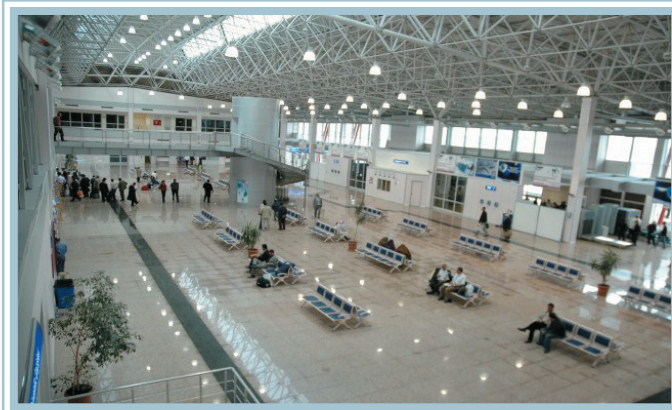
Güvenlik Planlarının Onayı

2008 yılı içerisinde 13 havayolu ve 7 hava taksi işletmesinin güvenlik planları onaylanmıştır.

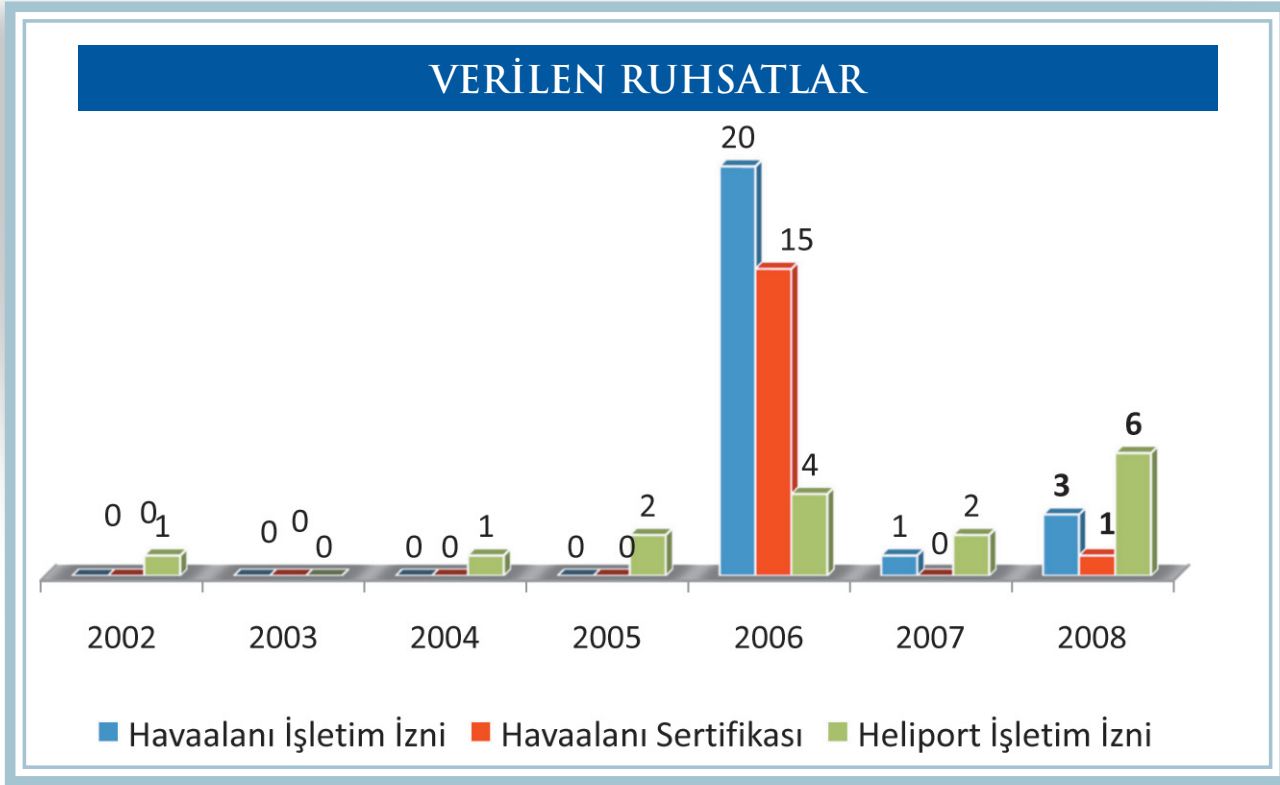
Havaalanları ve Heliportlar

Verilen Ruhsatlar

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Havaalanı İşletme Ruhsatı	-	-	-	-	20	1	3
Havaalanı Sertifikası	-	-	-	-	15	-	1
Heliport İşletim İzni	1	-	1	2	21	2	6

Türkiye'nin ilk özel havaalanı olan Sabiha Gökçen Havaalanı, mevcut iç ve dış hatlar terminaleri ile özel sektör tarafından işletilen terminaler arasında ruhsatlandırılan ilk havaalanı terminali statüsüne sahip oldu.

Yer Hizmetleri

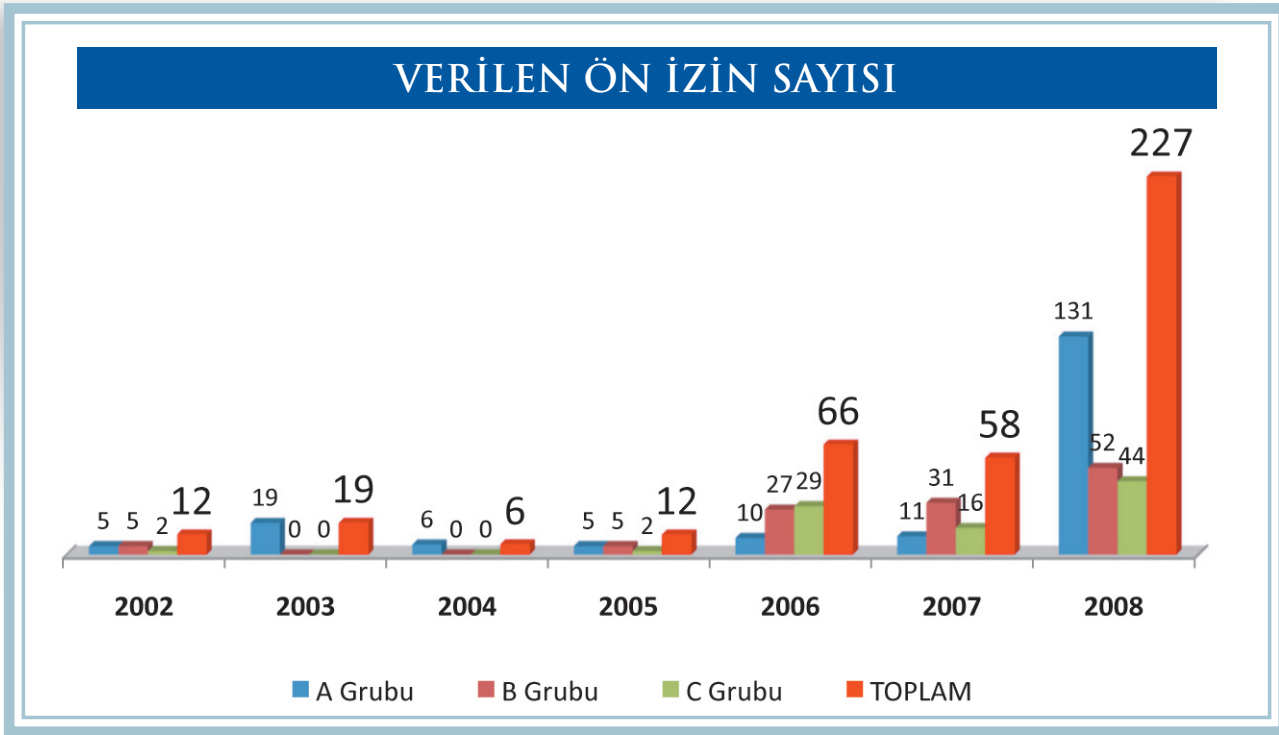
Havaalanlarında yer hizmetleri kapsamında faaliyet gösteren kuruluşlara Temsil, Yolcu Trafik, Yük Kontrolü ve Haberleşme, Ramp (ramp, kargo ve posta, uçak temizlik, birim yükleme gereçlerinin kontrolü), Uçak Hat Bakım, Uçuş Operasyon, Ulaşım, İkram servis, Gözetim ve Yönetim ile Uçak Özel Güvenlik Hizmet ve Denetimi türlerinde 2002 yılı sonunda 272 çalışma ruhsatı bulunurken, 2008 yılı sonunda bu rakam 535'e ulaşmıştır.

FAALİYET ALANLARI / YILLAR		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Verilen Önizimler	A Grubu	5	19	6	5	10	11	131
	B Grubu	5	0	0	5	27	31	52
	C Grubu	2	0	0	2	29	16	44
	TOPLAM	12	19	6	12	66	58	227
Verilen Çalışma Ruhsatı Sayısı	A Grubu	0	20	6	0	8	4	64
	B Grubu	10	6	0	3	14	8	54
	C Grubu	9	2	13	1	8	27	39
	TOPLAM	19	28	19	4	30	39	157
Toplam Çalışma Ruhsatlı Şirket Sayısı	A Grubu	2	2	2	2	2	2	3
	B Grubu	11	14	14	14	13	13	12
	C Grubu	21	21	22	22	25	27	29
	TOPLAM	34	37	38	38	40	42	44
Toplam Çalışma Ruhsatı Sayısı	A Grubu	60	80	83	83	91	96	160
	B Grubu	139	145	150	153	157	165	220
	C Grubu	73	69	82	83	91	116	155
	TOPLAM	272	294	315	319	339	377	535

2008 yılında A Grubu çalışma ruhsatıyla yer hizmeti verilen yerler

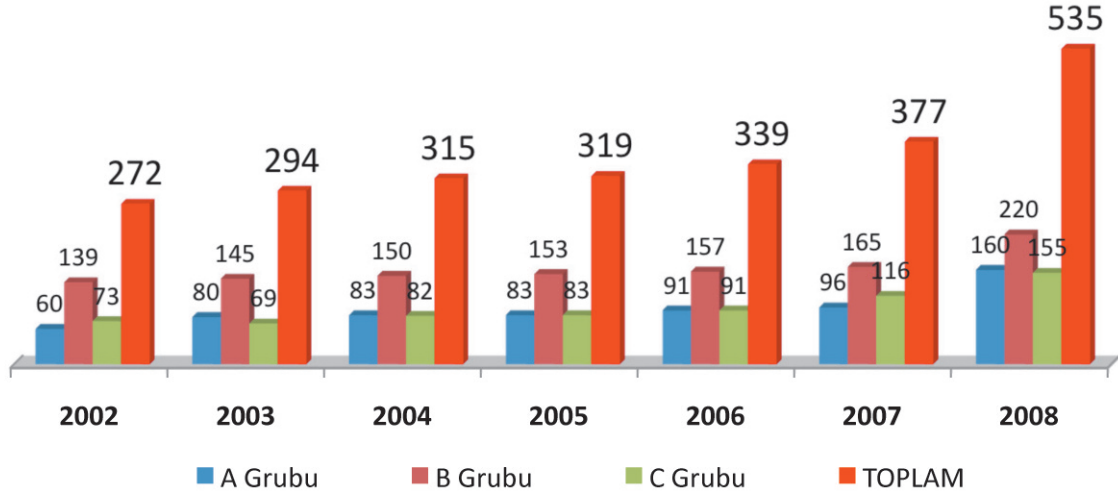
Genel Müdürlüğümüzün, yer hizmetlerinin tüm havaalanlarına yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmaları çerçevesinde, ülkemizde birçok havaalanında daha yer hizmeti verilmeye başlandı. 2002 yılı sonu itibariyle A Grubu Çalışma Ruhsatıyla yer hizmeti verilen havaalanı sayısı 8 iken, bu sayı 2008 yılına gelindiğinde 33'e ulaşmıştır. Ayrıca THY A.O. tarafından Sinop, Amasya, Çanakkale, Uşak ve Eskişehir-Anadolu havaalanlarında yer hizmeti vermek amacıyla ön izin ve çalışma ruhsatı için başvuru yapılmıştır.

Yer Hizmeti Çalışma Ruhsatları

2008 yılı içerisinde DHMİ Genel Müdürlüğü'nün işlettiği havaalanlarında faaliyet göstermek üzere Temsil, Yolcu Trafik, Yük Kontrolü ve Haberleşme, Ramp: Ramp, kargo ve posta, uçak temizlik, birim yükleme gereçlerinin kontrolü, Uçak Hat Bakım: uçak hat bakım, yakıt ve yağ, uçuş operasyon, Ulaşım, İkram servisi, Gözetim ve Yönetim ile Uçak Özel Güvenlik Hizmet ve Denetimi" türlerinde hizmet vermek üzere kuruluşlara toplam 227 adet ön izin ve 39 adet çalışma ruhsatı verilmiş ve böylelikle toplam çalışma ruhsatı sayısı 535 olmuştur.

TOPLAM ÇALIŞMA RUHSATI SAYISI

2000 yılından itibaren Türk Sivil Havacılığına hizmet vermekte olan ve Bakanlığımızca başlatılan Bölgesel Hava Taşıma Projesiyle birlikte yolcu trafiği hızla artan Sabiha Gökçen Havaalanında da, diğer havaalanlarında olduğu gibi hizmetlerin mevcut yönetmeliklere uygun olarak yürütülmesi, denetlenebilmesi, uçuş emniyeti ve havacılık güvenliğinin sağlanabilmesi, ayrıca üyesi bulunduğumuz uluslararası kuruluşlara karşı yükümlülüklerin yerine getirilebilmesi için Havaalanları Yer Hizmetleri Yönetmeliğine (SHY-22) göre yer hizmeti kapsamında hizmet veren kuruluşlar, mevzuata uygun olarak çalışması sağlanmıştır.

Hava Trafik Kontrolörlerinin Sertifikalandırılması

2007 yılı içerisinde 3 kez Hava Trafik Kontrolörü Lisans Sınavı ve 5 kez de Hava Trafik Kontrolörü Derece Yenileme Sınavı yapılmıştır. Bu sınavlar sonucunda 30 kişi Hava Trafik Kontrolörü lisansı almaya hak kazanmıştır.

Toplam Kalite Yönetimi

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünde; Kalite Yönetim Sisteminin uygulanmaya başlamasından sonra, kurumumuzun vermiş olduğu hizmetler standart hale getirilmiş, dokümantasyon bazında çalışmalar ve gerekli revizyonlar yapılarak tanımlama ve izlenebilirlik sağlanmaya başlanmıştır.

Verilen hizmetlerin devamının sağlanması, eksiklerimizin tespit edilmesi ve düzeltici faaliyetlerin başlatılması ile kaliteli hizmet sunmanın ve personel yetiştirilmesinin ne denli önemli olduğu kalite çalışmaları ile ortaya çıkmıştır.

Sektöre yönelik “Hizmet Standartları Dokümanı” hazırlanarak www.shgm.gov.tr adresimizde yayınlanmıştır. Bu dokümanlarda bir hizmet için gerekli olan tüm bilgi ve belgeler yayınlanarak başvuru öncesi gerekli olan evrakların eksiksiz olarak sunumu sağlanmıştır. Standart süreler belirlenerek bir işin ne kadar sürede bitirileceği bu dokümanlarda beyan edilmiştir.

Genel Müdürlük bünyesinde verilen hizmetleri ve yapılan işleri tarif eden prosedürler, uygulamada kullanılan formlar, görev tanımları gibi kalite dokümanları güncellenerek www.shgm.gov.tr/portal adresinde yayınlanmıştır. Böylece kurum içi bilgi paylaşımı artırılarak personelce, server üzerinden dairelere ait bilgi ve belgelere ulaşım kolaylığı sağlanmıştır.

Kalite bilgilendirme çalışmaları ile hizmet içi eğitime hız verilerek, tüm personeli kapsayacak bir eğitim programı uygulamaya konulmuştur.

Personel memnuniyetini ölçmek ve personel önerileri/isteklerini değerlendirmek için öneri ve istek değerlendirme kutuları yaptırılmış, bina içerisine yerleştirilerek personel istekleri alınmış ve bu istekler kalite komisyonu tarafından değerlendirilerek üst yönetime rapor olarak sunulmuştur.

Kalite ve stratejik plan çalışmaları ile oluşturulan kalite politikası, misyon ve vizyonumuz çerçevelendirilerek tüm katlara asılmış, aynı zamanda www.shgm.gov.tr adresinde yayınlanarak sektöre duyurulmuştur.

Amaç ve hedefler belirlenerek bu hedeflere ulaşmak için stratejiler belirlenmiş ve etkin bir yönetim sistemi geliştirilmiştir.

Tüm bu çalışmaların sonucunda ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sistemi belgesi alınarak kaliteli bir yönetim sistemine sahip olduğumuz belge ile ispatlanmıştır.

DiĞER FAALİYETLER

Ekonomik Havaalanı Projesi

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, ülkemizde hava taşımacılığının geliştirilmesi amacıyla havayollarına düşük maliyetli havaalanı sağlayacak olan Ekonomik Havaalanı Projesi'ni 2007 yılı sonunda hayata geçirmiştir.

Proje ile, Isparta Süleyman Demirel, Nevşehir Kapadokya ve Bursa Yenişehir Havaalanlarında iç ve dış hat yolcu servis hizmet bedelleri ile konma, konaklama ve aydınlatma bedellerinde sıfır ücret olarak uygulanmaktadır. Bunun yanı sıra, DHMİ Genel Müdürlüğü 2008 Yılı Ücret Tarifesinde yapılan yeni değişiklikler ile diğer havaalanları için de çeşitli havaalanı hizmet bedellerinde minimum %10 maksimum %80 oranlarında indirimler yapılmıştır.

Ayrıca, Sabiha Gökçen Havaalanı Ekonomik Havaalanları kapsamına alınmış olup iç ve dış hat konma, konaklama ve aydınlatma hizmet bedellerinde indirim yapılmıştır.

Her İlçeye Bir Heliport Projesi

Sivil havacılık sektöründe hava taksi ulaşımı ve helikopter işletmeciliği konusunda yaşanan gelişmeler doğrultusunda SHGM tarafından doğal afetler ve sağlık hizmetlerinde kullanılmak üzere her ilçede en az bir heliport yapılması amacıyla 2007 yılı sonunda Her İlçeye Bir Heliport Projesi başlatılmıştır.

Valiliklerin koordinasyonunda il özel idareleri, belediyeler, üniversiteler ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel teşebbüsler tarafından yapılması planlanan heliportların sayısının ülke geneline yayılacak şekilde artması, doğal afetler ve sağlık hizmetlerindeki ilk yardım çalışmaları açısından büyük önem taşımaktadır.

SHGM Havaalanları Daire Başkanlığı tarafından başlatılan "Her İlçeye Bir Heliport" Projesi kapsamında 2008 yılı içinde yapılan başvurular neticesinde Türkiye gene-

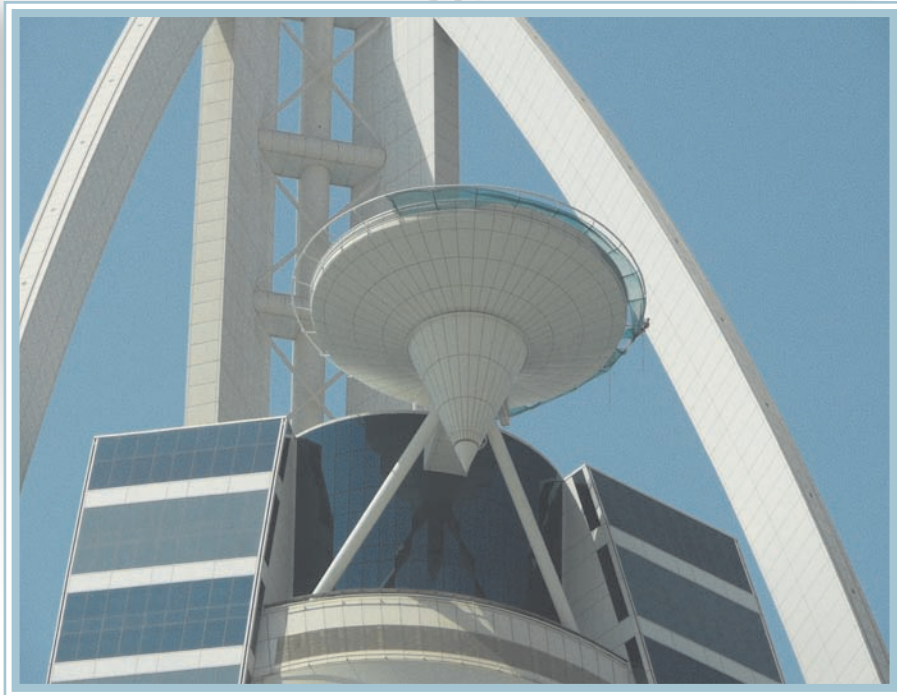

linde SHGM tarafından iŖletim izni verilen heliport sayısı 53'e ulaŖmıŖtır. Bunlardan 13 tanesi yükseltilmiŖ heliport statüsünde olup bina üzerine inŖa edilmiŖtir. Halen 17 heliporta yapım izni verilmiŖ olup, iŖlemi devam eden 59 adet baŖvurunun olumlu sonuçlanacağı düşünöldüğünde bugün itibariyle iŖletim izni verilen heliportların sayısının yakın bir zaman içerisinde 2 katına ulaŖması beklenmektedir.

Her Gökdelene Bir Heliport Projesi

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, yüksek binalarda yaŖanacak yangın ve benzeri olaylara zamanında müdahale edilebilmesi, doğal afetlerde kurtarma ve tahliye çalıŖmalarına destek sağlanması ve günlük hayatta helikopter taŖımacılıđının aktif olarak kullanılması amacıyla 2008 yılı baŖında Her Gökdelene Bir Heliport projesi baŖlatmıŖtır.

Özellikle büyük kentlerde yüksek binaların sayılarında yaŖanan hızlı artış ve Ŗehir içi ulaŖımda büyük kolaylık sağlayan helikopter iŖletmeciliđinin geliŖmesi projenin uygulama konmasında önemli etken olmuŖtur. İmar planlarının hazırlanmasından ve yapı ruhsatlarının verilmesinden sorumlu olan belediye baŖkanlıklarına İçişleri Bakanlığı aracılığı ile bir yazı gönderilerek proje hakkında bilgi verilmiŖtir.

Bina projeleri hazırlanırken planlanmayan, sonradan ilave edilmek istenen helikopter iniş kalkış alanlarının ileride statik problemlere yol açabileceği ve bu nedenle yapım aşamasında iken heliport inşaatının değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Sözkonusu proje ile itfaiye teşkilatlarının fiziksel müdahalesini zorlaştıran koşullardan kaynaklan risklerin de en aza indirilmesi hedeflenmektedir.

Projenin diğer bir hedefi ise, büyük kentlerde yaşanan trafik sorununa alternatif bir çözüm olarak son yıllarda hızla gelişen helikopter taşımacılığına destek sağlamaktır. SHGM Havaalanları Daire Başkanlığı tarafından başlatılan “Her Gökdelen Bir Heliport” Projesi ile birlikte inşa edilmekte olan gökdelenlerin üzerine heliport yapılması teşvik edilmiş ve yıllardır eksikliği hissedilen modern yaşamın gerektirdiği bu konuya verilen önem artırılmıştır. Projenin başlaması ile bu kapsamda Genel Müdürlüğümüze 10 gökdelen için yükseltilmiş heliport başvurusu yapılmıştır. Bu sayının 2009 yılı içerisinde en az 30’a çıkması beklenmektedir.

Ambulans Helikopterleri Projesi

Helikopter işletmeciliğinde yaşanan gelişmeler çerçevesinde doğal afetler, yangın, deprem ve günlük hayatta da acil durumlarda hastaların naklinde Ambulans Helikopterleri projesi Sağlık Bakanlığı ile birlikte koordineli bir şekilde başlatılmıştır.

Ambulans Helikopterleri Projesi kapsamında İstanbul, Ankara, Antalya, Diyarbakır ve Erzurum’da İl Sağlık Müdürlüklerince belirlenen hastanelerde yapılması düşünülen heliportlar için Genel Müdürlüğümüz teknik ve uzman personelinin de katılımıyla fiziki yeterlilikler ve şartlar mahallinde incelenmiş ve uygun yer seçimleri konusundaki çalışmalar yapılmıştır.

Mevcut durumda ÷lkemiz genelinde Genel Müdürlüğümüzce işletme izni verilen helikopter iniş-kalkış alanı sayısı 53'e ulaşmıştır.

Sağlık Bakanlığının başlatmış olduğu Hava Ambulans Hizmeti Projesi kapsamında koordineli olarak yürüt÷len çalışmalar sonucunda 1. etapta yer alan Ankara, Antalya, Diyarbakır, Erzurum, İstanbul, İzmir ve Kayseri illeri için çalışmalar tamamlanmış olup; inşaat faaliyeti son aşamada olan Antalya dışındaki yerlerin heliport işletim izinleri verilmiştir. 2009 yılı başı itibariyle de, Adana, Afyon, Bursa, Çanakkale, Konya, Samsun, Trabzon ve Van illerinin yer aldığı 2. etapta yer alan heliportlar konusunda Sağlık Bakanlığı ile koordineli olarak yürüttüğümüz çalışmalara başlanılmıştır.

Kontrolsüz Havaalanı Projesi

Eğitim, sportif ve turizm amaçlı uçuşlar ile yangın söndürme ve hava ambulansı gibi genel havacılık faaliyetlerinde kullanılmak üzere kontrolsüz havaalanları olarak adlandırılan küçük ölçekli havaalanları için ilk adım atılmıştır.

Genel havacılık faaliyetlerinde kullanılacağı için üst seviyede hava trafik kontrol hizmetine gerek duyulmayan ve bu nedenle de kontrolsüz havaalanı olarak tabir edilen küçük ölçekli havaalanlarının yapılmasını içeren uygulama hayata geçirilmiştir.

Dolmuş Uçak Projesi

Bölgesel Hava Taşımacılığının ikinci aşaması olan ve küçük gövdeli uçaklarla hava taşımacılığını içeren Dolmuş Uçak Projesi'nde son aşamaya gelinmiştir.

Stol havaalanlarının hizmete açılması ve hava taksi işletmeciliğinin de geliştirilmesi ile altyapısı tamamlanan Dolmuş Uçak Projesi'nin altyapısı büyük oranda tamamlanmıştır.

2006-2007 yıllarında hızlı bir gelişme gösteren ve bugün 66'ya ulaşan hava taksi işletmeciliği projenin gelişimi bakımından büyük önem taşımaktadır.

Yer Hizmetleri Gelişimi Projesi

Bölgesel Hava Taşımacılığı Projesi kapsamında atıl durumda olan havaalanlarının hizmete açılması ve uçak trafiğinde yaşanan artışa paralel olarak yer hizmetleri verilen havaalanları sayısında önemli artış yaşanmıştır. Son bir yıl içinde 17 havaalanında daha yer hizmetlerinin verilmeye başlamasıyla birlikte yer hizmeti verilen havaalanı sayısı 33'e ulaşmıştır.

Yer hizmeti kuruluşlarının havaalanlarında faaliyet göstermek üzere Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'ne yaptığı başvurular neticesinde 2008 yılında hizmet türü bazında toplam 225 adet ön izin verilmiştir. Ön izin sürecini tamamlayan işletmelere ise, yolcu trafik, temsil, yük kontrolü ve haberleşme, ramp, uçak hat bakım, uçuş operasyon, ulaşım, ikram servis gözetim ve yönetim ile uçak özel güvenlik hizmet ve denetimi gibi yer hizmeti türlerinde 148 adet Çalışma Ruhsatı verilmiştir. Böylece ülkemizde yer hizmetleri konusunda faaliyet gösteren A, B ve C grubu ruhsatlı işletmelerin söz konusu hizmet türlerinde sahip olduğu ruhsat sayısı 535'e yükselmiştir. Ayrıca 2008 yılında havaalanlarında yer hizmetleri faaliyetlerinde bulunmak üzere SHGM'ye başvuruda bulunan 2 işletmeye de A grubu çalışma ruhsatı için ön izin verilmiştir. Ülkemizde yıllardır Havaş ve Çelebi tarafından yürütülen yer hizmetleri faaliyetleri, ön izin alan işletmelerin ruhsat almaya hak kazanmaları halinde dört işletme ile yürütülecektir.

Türkiye'nin Uçak Bakım ve Eğitim Merkezi Olma Projesi

Türkiye'nin Karadeniz, Kafkasya, Ortadoğu ve Akdeniz coğrafyasında eğitim ve bakım merkezi olmasına yönelik gerekli adımlar atılmıştır. Ülkemizin öncülüğünde TRACECA, Akdeniz, D-8 ve Karadeniz ülkeleri ile toplantılar düzenlenerek Türkiye'nin eğitim ve bakım merkezi olma projesine yönelik uluslararası düzeyde gerekli çalışmalar

başlatılmıştır. Bu toplantılarda 50'ye yakın ÷lke ile görüşmelerde bulunularak, sivil havacılık alanında yakın işbirliğinin temelleri atılmıştır. ÷lkemizin sözkonusu coğrafyada, gelecek 10 yıl içinde oluşması beklenen 1500 uçaklık dev bir filoya bakım merkezleri ile ev sahipliği yapması hedeflenmektedir.

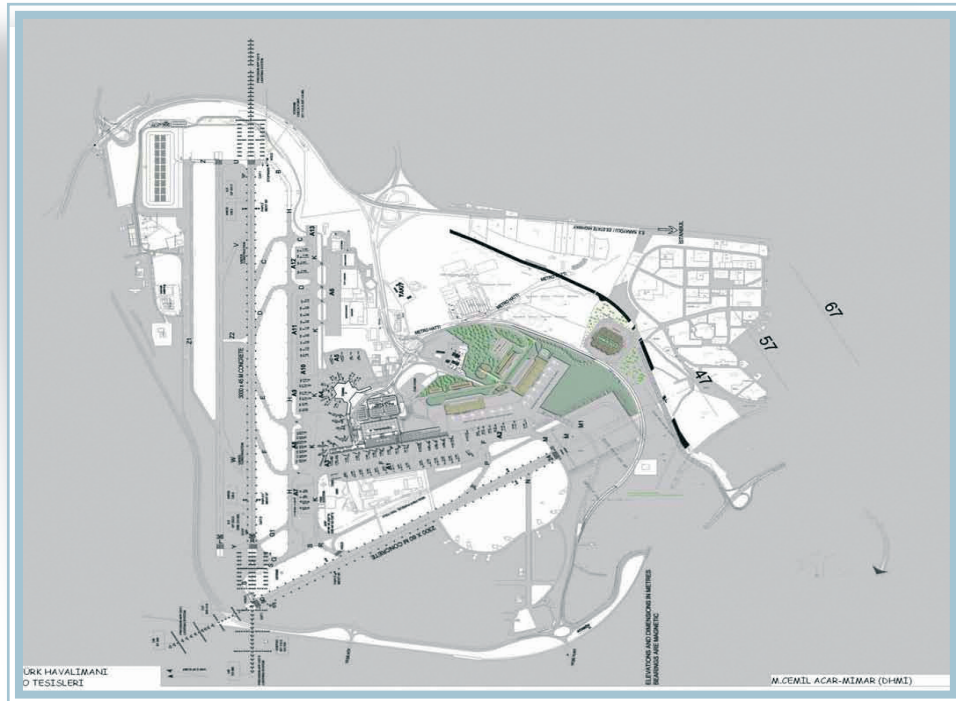
Bu toplantıların en önemli boyutu ise sadece üye ÷lkelerin sivil havacılık otoritelerini değil aynı zamanda sektördeki tüm aktörlerin katılımı ile gerçekleştiriliyor olmasıdır.

Bu toplantılarda, havayolu işletmelerimiz işbirliği anlaşmalar imzalamış aynı zamanda ÷lkemizdeki YİD modeli ile yapılan havaalanlarının tanıtımı ile yerli yatırımcılarımızın bu ÷lkelerdeki ihalelerde tercih edilmesine önemli katkı sağlanmıştır.

Sivil havacılık alanında bölgesel işbirliğini geliştirmek amacıyla gerçekleştirilen bu toplantılar içinde D-8 ÷lkeleri ile yapılan toplantıda, Türk Sivil Havacılığının 2010 yılına kadar yeni kurulan oluşuma başkanlık etmesi ve Genel Sekreteryaya Hizmetlerini yürütmesine karar verilmiştir.

Atatürk Havaalanı Genişleme ve Kargo Tesisleri Projesi

Atatürk Havaalanında mevcut bulunan kargo tesislerinin yetersiz kalması nedeniyle uluslararası standartlarda rekabet ortamının yaratılamaması, yapılan fizibilite çalışmalarında potansiyel olduğu halde yeterli alt yapı ve hizmet sunulmaması nedeniyle, ÷lkemizin kargo taşımacılığından yeterli payı alamadığı gör÷lmüştür.

Bu kapsamda Atatürk Hava Limanında uluslar arası ölçekte Kargo Köyü Projesi'nin fizibilite çalışmaları Genel Müdürlüğümüz tarafından başlatılmıştır.

DHMI, THY ,Özel sektör ile yapılan yoğun çalışmalar sonucu Atatürk Hava Limanını uluslar arası kargo pazarında önemli bir noktaya taşıyacak Kargo Köyü Projesi'nin fizibilitesi tamamlanmıştır.

Atatürk Havaalanı 06/24 pistinin 24 pist başı yönünde bulunan 633.694 m²'lik alan Maliye Bakanlığı tarafından Bakanlığımız adına tahsisi yapılarak Atatürk Havaalanı'nın gelişimine katkı sağlaması için kazandırılmıştır. Atatürk Havaalanı arazisi arasından geçen Florya Yolunun, Havaalanı gelişim projelerinin bir bütünlük içerisinde uygulanabilmesini teminen deplase edilmiş ve Kargo Köyü Projesi için ilk start verilmiştir.

Ulaşım Hizmetinin Yaygınlaştırılması Hava-Kara Taşımacılığı Entegrasyonu

Bakanlığımızın bölgesel havacılık projesi kapsamında, havayolu ve karayolu ulaşımında entegrasyon sağlanması ve havaalanına ulaşımının kolaylaştırılması amacıyla Havaalanları Yer Hizmetleri Yönetmeliğinde değişiklik yapılmıştır.

Yapılan değişiklikle hava yolu ve karayolu taşımacılığı yapan şirketlerin yolcu taşıma konusunda iş birliği yapmaları sağlanmıştır. Bu kapsamda Gaziantep, Denizli Çardak, Adana, Antalya, Trabzon ve Elazığ havaalanları gibi bir çok havaalanından çevre il ve ilçelere entegre seferler düzenlenmektedir. Toplam 19 adet kara taşımacılığı yapan firma kendi bölgelerinde bu hizmeti vermektedir.

Alternatifli Ulaşım İmkânının Sağlanması

Aynı yönetmelik değişikliğiyle belediyelerin havaalanı-şehir merkezi arasında yolcu taşıma imkanı getirilmiş ve izin alma prosedürleri kolaylaştırılmıştır. Bu kapsamda başta Atatürk, Sabiha Gökçen, Esenboğa, Adnan Menderes, Erzurum ve Diyarbakır havaalanları olmak üzere bir çok havaalanında belediyeler tarafından yolcu taşımacılığı yapılmaktadır.

Yapılan çalışmalar sonucunda yolcuların, havaalanına alternatifli, ekonomik ve rahat ulaşım imkanı oluşturulmuştur.

Gözetim ve Yönetim Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması

Ülkemize sefer yapan yabancı hava yolları ile üçüncü şahıslar arasında koordine kuran, işlemlerini yürüten, havayolu kuruluşları adına yer hizmetleri faaliyetlerini gözetleyen ve koordine eden gözetim ve yönetim kuruluşları, yer hizmetleri kapsamında önemli faaliyetleri yürütmektedir. Bu hizmetlerin tüm havaalanlarında yapılması ve uluslararası uygulamalara paralel olarak yürütülmesi için yoğun bir çalışma yapılmış ve Havaalanları Yer Hizmet Türleri ve Detayları Talimatı” (SHY-150.10A)’ da değiştirilmiştir.

2002 yılı sonu itibariyle çeşitli havaalanları 50 adet gözetim ve yönetim çalışma ruhsatı bulunmaktayken, bugün itibariyle bu sayı 122’ye çıkmıştır.

SHGM Yeniden Yapılandırma Projesi

3. KAT TOPLANTI SALONU

Genel Müdürlüğümüz makam katında bulunan toplantı salonu tamamen yenilenerek gelişen teknolojiye uyumlu sistemler ile donatılmıştır.

TURKUAZ TOPLANTI SALONU VE SİMÜLTANE ÇEVİRİ SİSTEMİ

Genel Müdürlüğümüz 6. Katında toplam 35 kişilik Turkuaz Konferans Salonu kurulmuş ve uluslararası toplantılarda gururla ev sahipliği yapılabilecek şekilde Simültane Çeviri Sistemi tüm gelişmiş teçhizatları ile birlikte entegre edilmiştir.

SLOT KOORDİNASYON MERKEZİ

Slot uygulamalarının hukuki bir zemine oturtulması amacıyla; 2005 Yılında yayımlanan Slot Uygulama Prensipleri Talimatı kapsamında; 2006 yılı Şubat ayında Atatürk Havaalanı Dış Hatlar Terminali içerisinde SHGM Slot Koordinasyon Merkezi kurulmuş ve faal hale getirilmiştir.

Slot uygulanan tüm havaalanlarına ait dönemsel ve münferit slot talepleri SHGM Slot Koordinasyon Merkezi tarafından değerlendirilmektedir.

KOMPAK ARŞİV SİSTEMİ

Genel Müdürlüğümüzün 1. ve 2. Katlarında yer alan arşiv odalarına gelişmiş Kompak Arşiv Sistemi kurularak dosya klasör karmaşasına son verilmiştir.

TEKNOLOJİK YENİLİKLER

Genel Müdürlüğümüz personelinin kullandığı tüm telefonlar ve telefon santrali yenilenerek dijital sisteme geçilmiştir.

Ayrıca Genel Müdürlüğümüzün dışarıya açılan kapısı olan web sitemizin alt yapısı güçlendirilmiş, sunucu bilgisayarlar teknolojiye uyumlu hale getirilmiş ve güvenlik önlemlerinin en üst seviyeye çıkarılması amacıyla firewall sistemleri kurulmuştur.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü personelinin kullandığı bilgisayarlardan büyük çoğunluğu yenilenecek hizmete sunulmuş ve yer ve zamandan bağımsız olarak hizmetin her yerde verilebilmesi amacıyla gerekli olan personele dizüstü bilgisayar temin edilmiştir.

İstatistikî verilerin tek bir yerde, doğru bilgilerle zamanında toplanabilmesi ve analizlerinin yapılabilmesi amacıyla SHGM İstatistik Programı oluşturulmuş ve www.shgm.gov.tr/istatistik adresinde kullanıma geçilmiştir.

Genel Müdürlüğümüz hizmet binasının dışında yürütölen faaliyetlerin daha hızlı ve etkin bir şekilde yürütölmeye amacıyla gerekli görölen personele connect kart verilmiş ve bu sayede bilgilerin kesintisiz iletimi sağlanmıştır.

YANGIN SÖNDÜRME SİSTEMİ

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Hizmet Binasında bulunan yangın sistemi elden geçirilmiş, kullanım süresi sona eren yangın söndürme tüpleri yenilenecek bakımları yapılmış ve gerekli yerlere ilave yangın söndürme sistemi kurulmuştur.

PEYZAJ ÇALIŖMALARINI

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Hizmet Binasının bahçe düzenlemesi yapılarak ön ve arka kısımlarda yeşilendirme ve çiçeklendirme çalışmaları yapılmıştır.

Ayrıca Genel Müdürlüğümüz bayrak direkleri, ön ve arka tabelalar ışıklı yazı ile yeniden tasarlanmıştır.

SHGM Yayınları

Ulaştırma Bakanlığı tarafından 2003 yılında başlatılan Bölgesel Havacılık Politikası kapsamında Türk sivil havacılığı, çok hızlı bir gelişme sürecine girerek gerek ulusal gerekse uluslararası anlamda büyük başarılar imza atmıştır.

Uluslararası örgütlerin 2015 yılı için öngördüğü 55 milyon yolcu sayısını, 2005 yılında yani on yıl önce yakalayan Türkiye, “Her Türk vatandaşı hayatında en az bir kere uçağa binecektir” hedefiyle 2008 yılında 74 milyon yolcu sayısına ulaşmıştır.

İç hatlarda serbestleşme ile hava taşımacılığında rekabetin önünün açılması ve atıl durumdaki havaalanlarını aktif hale getirilmesi başta olmak üzere sivil havacılık alanında hayata geçirilen diğer proje ve uygulamalar ile Türk sivil havacılık sektöründe son 6 yıl içinde yüzde 53 büyüme yaşanmıştır. Uçmanın artık bir imtiyaz olmaktan çıktığı ve geniş halk kitlelerinin uçağı kullanır hale geldiği bu süreçte, hızla büyüyen sektörün ihtiyaç ve beklentilerinin daha verimli ve etkin karşılanabilmesi amacıyla Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, 5431 sayılı yasa ile yeniden yapılandırılarak düzenleme, denetleme ve kural koyma konusunda yetkin bir otorite konumuna getirilmiştir. Böylece uluslararası bir nitelik taşıyan ve küreselleşmenin temel ögesi olan sivil havacılık faaliyetlerinin uluslararası örgütler tarafından ortaya konan kural ve standartlar çerçevesinde yürütülmesi için gerekli yasal düzenlemeler hızla hayata geçirilebilmiştir. Bu noktada, sektörün yeni düzenlemeler hakkında bilgilendirilmesi gibi havacılık sektörünün sürdürülebilir büyümesi için son derece önemli bir ihtiyaç gündeme gelmiştir.

Bir yandan sivil havacılık faaliyetlerinin uçuş emniyeti ve havacılık güvenliğinden taviz verilmeden yapılması amacıyla denetim faaliyetlerini sürdüren SHGM, diğer yandan da düzenleme yetkisi çerçevesinde eğitim faaliyetlerini en önemli gündem maddeleri içine alarak sivil havacılık tarihinde yeni bir dönüm noktası başlatmıştır. Türk sivil havacılığı, dünyada sadece denetim rakamları ile rekor üstüne rekor kıran bir otoritenin himayesindeki en güvenilir şirketleri içinde barındırmakla kalmamış aynı zamanda Türkiye, eğitim faaliyetleri ile de uluslararası kural ve standartları en hızlı ve etkin uygulayan lider bir ülke konumuna gelmiştir. SHGM, ülkemizin üyesi olduğu uluslararası kuruluşlar tarafından yayımlanan dokümanların çevirileri de dahil olmak üzere sektörün ihtiyaç ve beklentileri doğrultu-

sunda hazırladığı kitapları birbiri ardına yayımlamaya başlamıştır. Bu doğrultuda 2007 yılından başlayarak bu güne kadar ilgili kurum ve kuruluşlara yol gösterici nitelikte 9 kaynak eser havacılık sektörüne kazandırılmıştır. Havacılık sektöründeki önemli bir boşluğu dolduran SHGM yayınları, Hava Kuvvetleri Komutanlığı, DHMİ Genel Müdürlüğü, DLHİ Genel Müdürlüğü gibi kurumlar başta olmak üzere kamu kuruluşları ve özel sektör tarafından büyük ilgi ile karşılanmıştır. Sivil havacılığın çeşitli dallarında eğitim veren üniversitelere de ücretsiz olarak dağıtılan SHGM yayınlarından havaalanı terminal-leri ile ilgili olanlar, özellikle mimarlık öğrencilerine önemli bir kaynak eser olarak gösterilmektedir.

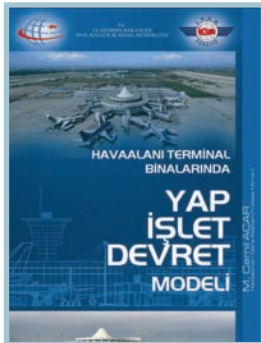

1- “Maniaları Belirlemek İçin Görsel Yardımcılar”

Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı (ICAO)’nın “Annex-14 (Aerodromes) Chapter 6- Visual Aids For Denoting Obstacles” dokümanının Türkçe tercümesini içeren kitap, havaalanları ve çevresindeki yapılaşmalarda dikkat edilecek hususların kriterlerini belirlemesi açısından büyük önem taşımaktadır.

2- “Havaalanı Hizmetleri El Kitabı Maniaların Kontrolü”

Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı (ICAO)’nın “Doc. 9137 Part 6-Control of Obstacles” dokümanının Türkçe tercümesini içeren kitap, havaalanları çevresindeki maniaların kontrolüne yönelik kılavuz olarak kullanılabilir.

3- “Havaalanı Terminal Binalarında Yapı İşlet Devret Modeli”

Kamusal yapıların elde edilmesinde bütçeden karşılanan finansman modelleri ile bütçe dışı kaynaklarla uygulanmakta olan Yap-İşlet-Devret Modellerinin karşılaştırılması yapılarak Yap-İşlet-Devret modelinin uygulamaları irdelenmiştir. Bu kapsamda, YİD modeli ile ihale edilerek yapımı tamamlanan ve işletmeye alınan

havaalanları teknik, ekonomik ve sosyal fizibilitesi ile yapım aşaması, yapım yönetimi açısından analiz edilmiştir.

4- “Havaalanı Terminal Binaları”

AIRchitecture Major Airport Terminals in Turkey”

Yap işlet devret modelinin uygulandığı terminallerin özelliklerini bir araya getiren Havaalanı Terminal Binaları (AIRchitecture Major Airport Terminals in Turkey) isimli kitap, ülkemizin havacılık sektöründe geldiği noktanın uluslararası alanda tanıtılması bakımından büyük önem taşımaktadır. Kitap; havacılık sektöründe yaşanan hızlı gelişmelere paralel olarak havaalanlarının geliştirilmesi, modernize edilmesi ve etkin kullanımı için Yap İşlet Devret modeli ile yeniden inşa edilerek işletim faaliyetleri özel sektöre devredilen terminaller ile ilgili teknik bilgiler içermektedir. Terminallerin mimari özelliklerinin yanısıra sunulan hizmetin kalitesi, sağlanan konfor ve kolaylıkların ele alındığı kitap, ilgili kurum ve kuruluşlar ile mimarların çalışmalarının daha etkin tanıtımını da amaçlıyor.

5- “Havaalanları Master Planlama Esasları”

Havaalanlarının master planlarının hazırlanması konusunda son yıllarda yürütülmekte olan çalışmalar çerçevesinde “Havaalanları Master Planlama Esasları” kitabı yayımlanmıştır. Havaalanı işletmecilerinin bu konudaki çalışmalarına destek vermek ve havaalanları ile ilgili dokümantasyon eksikliğinin zamanında giderilebilmesi amacıyla hazırlanan kitap, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı (ICAO)’nın yayımladığı havaalanları master planlarının hazırlanmasına ilişkin esasları içermektedir. Ülkemizdeki havaalanlarının uluslararası standartlarda işletilmesi amacıyla her bir havaalanı için yapılması öngörülen Master Planları, önümüzdeki 20 yıllık gelişim planlarının yanı sıra fiziksel ve yönetsel stratejilerin de belirleneceği bilgileri içermesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu uygulama ile, havaalanlarının gelecekte oluşması muhtemel trafik projeksiyonları göz önünde bulundurularak sürekli büyüyen havacılık sektöründeki gelişmelere hazır olması hedeflenmektedir.

6- “Tehlikeli Maddelerin Havayolu ile Emniyetli Taşınması”

Tehlikeli maddelerin havayolu ile taşınması konusundaki çalışmalara destek vermek ve bu konudaki Türkçe dokümantasyon eksikliğini gidermek amacıyla hazırlanan kitap, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı (ICAO) tarafından

yayımlanan “Annex 18 The Safe Transport of Dangerous Goods by Air” dokümanının Türkçe tercümesini içermektedir. Bu yayın, hava sahaları ve havaalanlarındaki risklerinin en aza indirilmesi ve uçuş güvenliğini en üst düzeyde tutulmasının öncelikli amaç olduğu hava taşımacılığında, tehlikeli maddelerin taşınması ve uyulacak kurallar ile ilgili çıkartılan ilk kitap olma özelliği taşımaktadır.

7- “Standart Yer Hizmetleri Anlaşması (SYHA) - Standard Ground Handling Agreement (SGHA)”

Yer hizmeti kuruluşlarının en üst seviyede hizmet vermesini sağlamak amacıyla, “Standart Yer Hizmetleri Anlaşması” isimli bir kitap yayımlanmıştır. Uluslararası Hava Taşımacıları Birliği(IATA)’nın “Standart Ground Handling Agreement” dokümanının Türkçe tercümesini içeren kitap, yer hizmetleri kuruluşları ve hava taşıyıcılarının havaalanlarında verdikleri hizmetlerde standardizasyonu sağlama açısından büyük önem taşımaktadır.

8-“Annex-14 - Havaalanları Cilt 1 Havaalanı Tasarımı ve İşletimi’

ICAO’nun standartlarının sağlanması ve ülkelerin bu konuda kendi mevzuatlarını oluşturmaları amacıyla yayınlamış olduğu havaalanı tasarımı ve işletimi konusundaki en önemli ilkeleri içeren Annex-14 Cilt1’in tercümesi nihayet havacılık camiasına kazandırılmıştır. Ülkemizde geçmiş yıllarda çeşitli şekillerde yapılan Annex-14 tercümelerinde yer alan ifadelerin büyük bir bölümünün havacılık terminolojisinden uzak olmasının yanı sıra teknik ifadelerindeki açılımların anlaşılır düzeyde olmaması gibi bir takım olumsuzluklardan dolayı bu tercüme yetersiz kalmış ve amacına uygun kullanılamamıştır. Havaalanı tasarımı ile işletme şartlarını içeren ve havaalanları konusunda “anayasa” niteliğine sahip bu doküman tercüme edilerek sektörün hizmetine sunulmuştur.

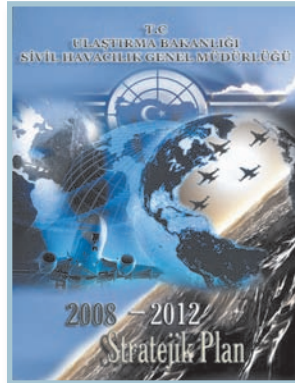
9-“Annex-14 - Havaalanları Cilt 2 Heliportlar”

ICAO'nun üye ülkelerde havacılık alanında uluslararası standartlar ve önerilen uygulamalarda ortak standartların sağlanması ve ülkelerin bu konuda kendi mevzuatlarını oluşturmaları amacıyla yayınlamış olduğu havaalanı tasarımı ve işletimi konusundaki en önemli ilkelerini içeren Annex-14 Cilt 2'nin tercümesi yayımlanmıştır. Yeni inşa edilen heliportların tasarımı ile hali hazırda işletilmekte olan heliportların işletme şartlarının belirlendiği ICAO Annex 14 Cilt 2'nin tercümesi niteliğindeki yayın, SHGM'nin 9. yayını olarak sektörün hizmetine sunulmuştur.

STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANLIĞI TARAFINDAN 2008 YILI İÇERİSİNDE BASIMI VE DAĞITIMI YAPILAN YAYINLAR

2008 Yılı
Performans Esaslı Bütçesi

2008-2012
Stratejik Plan

2009 Yılı
Performans Esaslı Bütçesi

2007 Mali Yılı
Faaliyet Raporu

2007 Mali Yılı
Kesin Hesabı

2008 Yılı Kurumsal Mali Durum ve
Beklentiler Raporu

STRATEJİK AMAÇ VE HEDEFLER

1. Havacılık Emniyetini Uluslararası Standartlarda En Üst Seviyede Sağlamak

Bu amaç doğrultusunda;

- Havayolu işletmeleri yılda 4 kere, hava taksi işletmeleri yılda 2 kere ve diğer işletmeler yılda en az 1 kere denetlenecektir.
- Havayolu işletmelerinin bakım yönetimi kısımları ile bakım kuruluşları yılda en az iki kere, hava taksi işletmelerinin bakım yönetimi kısımları ile bakım kuruluşları bünyesinde bulunan hat bakım istasyonları ise yılda en az bir kere denetlenecektir.
- 2008–2012 yılları arasında yapılacak periyodik denetimlerle Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansı-EA-SA'dan Bakım Kuruluşlarını Yetkilendirilmeleri konusunda alınan akreditasyonun sürekliliği sağlanacaktır.
- 2009 yılı sonuna kadar, ülkemizde verilen teknisyen lisanslarının JAR-66 standartlarına uygun hale getirilmesi sağlanacaktır.
- SAFA programı kapsamında Türk tescilli uçaklara yapılan denetim bulgularının yıllık ortalamasının 0,9'un altına düşürülmesi sağlanacaktır.
- Sivil Havacılık Emniyeti konusundaki yasal düzenlemeler 2012 yılına kadar tamamlanacak ve düzenli olarak güncellenecektir.
- EUROCONTROL Emniyet Düzenleyici Gereksinimlerinin Milli Mevzuata aktarılması 2009 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır.
- 2012 yılı sonuna kadar tüm hava liman ve meydanlarımızdaki haberleşme, seyrüsefer ve gözetim hizmetleri veren birimler ve kullanmakta oldukları sistemler ile hava trafik kontrol hizmeti ve havacılık bilgi hizmeti veren üniteler her yıl düzenli olarak denetlenecektir.
- Yıl içerisinde gerçekleşen hava hadiselerinin değerlendirilmesi kapsamında oluşturulan "Tavsiye ve İzleme Kurulu" tarafından her yıl genel bir değerlendirme yapılacaktır.

2. Havacılık Güvenliğini Arttırmak

Bu amaç doğrultusunda;

- Tüm havaalanlarında Milli Sivil Havacılık Güvenlik Kalite Kontrol Programına uygun olarak yılda bir kez denetleme ve test, 3 yılda bir kez de inceleme yapılacaktır.
- Sivil Havacılığa hizmet veren tüm kurum/kuruluşlardaki mevcut personelin görevleriyle ilgili havacılık güvenliği eğitimlerini 2010 yılına kadar etkin ve yaygın bir şekilde almaları sağlanacak ve 2010 yılı sonrası için takip mekanizması oluşturulacaktır.
- Sivil Havacılık Güvenliği konusundaki yasal düzenlemelerin tamamlanması ve mevcut mevzuatların uluslararası standartlar ve ülkemiz ihtiyaçları doğrultusunda güncellenmesi amacıyla yürütülen çalışmalar yapılacak ihtiyaç tespitinden sonra 6 ay içerisinde tamamlanacaktır.
- Havaalanlarının güvenlik kontrol noktalarındaki hizmet etkinliğinin artırılması amacıyla yürütülen altyapı çalışmaları 2012 yılına kadar tamamlanacaktır.
- Tüm güvenlik paydaşları arasında hızlı ve güvenilebilir iletişimin kurulmasını teminen, güvenlik teçhizatı standartlarının oluşturulması ve cihazların sertifikasyonuna ilişkin altyapı çalışmaları 2009 yılına kadar tamamlanacaktır.
- Kuraldışı ve kabul edilmeyen yolcuların taşınması ile ilgili altyapı çalışmaları ve yasal düzenlemeler 2010 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır.
- Tehlikeli Maddelerin Havayolu ile Taşınması ile ilgili altyapı çalışmaları ve yasal düzenlemeler 2010 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır.
- Hava Kargo Acentelerinin güvenlik kurallarına ilişkin yasal düzenlemeler 2009 yılı sonuna kadar gözden geçirilecektir.

3. Sivil Havacılık Faaliyetlerinin Sürdürülebilir Gelişimini Sağlamak

Bu amaç doğrultusunda;

- 2012 yılına kadar mevcut 88 ülke ile imzalanmış olan Hava Ulaştırma Anlaşmaları çoklu tayin ve frekans kısıtlamasının kaldırılması ilkeleri çerçevesinde revize edilecek ve Anlaşma bulunmayan ülkeler ile uygun görülmesi halinde Hava Ulaştırma Anlaşması yapılması sağlanacaktır.

- 2010 yılına kadar tüketici haklarının korunması ve haksız rekabetin önlenmesi konularındaki yasal ve idari düzenlemeler tamamlanacaktır.
- Trafiğin yoğun olduğu havalimanlarının verimli şekilde kullanılmasına iliŖkin yürütölen alıŖmalar 2010 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır.
- 2012 yılı sonuna kadar yolcu taŖımacılıđındaki havayolu payının % 10'a çıkarılması amacıyla sektörel düzenlemeler yapılacaktır.
- Ülkemizin jeopolitik konumu göz önünde bulundurularak Avrupa ve Ortadoğu arasında yer alan uluslararası kargo merkezi olunması amacıyla 2012 yılına kadar yük taŖımacılıđındaki havayolu payının %5'e çıkarılması sağlanacaktır.

4. Havaalanlarına Yönelik Yürütölen Faaliyetleri Uluslararası Standartların Üzerine TaŖımak

Bu amaç doğrultusunda;

- Sivil trafiğe açık havaalanlarının emniyetinin artırılması amacıyla iŖletme ruhsatı ve sertifikalandırma iŖlemleri 2010 yılına kadar tamamlanacaktır.
- Sivil trafiğe açık havaalanlarında hizmet veren tüm kurum ve kuruluşların 2010 yılına kadar ruhsatlandırılması sağlanacaktır.
- Havaalanlarındaki yolcu kolaylıklarının en üst düzeyde sağlanabilmesi için gerekli düzenlemeler 2010 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır.
- Heliportların yaygınlaŖtırılması ve daha etkin kullanılabilmesi amacıyla yasal ve idari düzenlemeler 2010 yılına kadar tamamlanacaktır.
- Havaalanları çevresindeki yapılaŖmaların en üst seviyede kontrolü için 2012 yılı sonuna kadar yasal ve idari düzenlemeler yapılacaktır.

5. Çevreye Duyarlı Hizmet Anlayışını YaygınlaŖtırmak

Bu amaç doğrultusunda;

- Gürültü ve emisyon ile ilgili düzenlemelerin 2012 yılına kadar uluslararası uygunluk kapsamında iyileŖtirilmesi sağlanacaktır.

6. Kurumsal Yapıyı Etkin Hale Getirmek

Bu amaç doğrultusunda;

- Stratejik insan kaynakları yaklaşımını esas alan uygulamalar 2010 yılı sonuna kadar tamamlanarak, kurumsal kimliğin benimsenmesi sağlanacaktır.
- E-devlet kriterleri göz önünde bulundurularak oluşturulacak olan Otomasyon Bilgi Sistemi sayesinde elektronik dönüşüm 2012 yılına kadar tamamlanacaktır.
- Kalite Yönetim Sistemi bir yıl içerisinde etkin bir hale getirilecektir.

Bu hedefler ile ilgili olarak 2009 yılında;

- Havayolu işletmeleri ile eğitim kuruluşlarını yılda en az 2 kere ve hava taksi işletmeleri ile diğer işletmeleri yılda en az 1 kere denetlemek
- Havayolu işletmeleri ile hava taksi işletmelerinin bakım yönetimi kısımlarını ve bakım kuruluşlarını yılda en az 1 kere denetlemek
- Bakım kuruluşları bünyesinde bulunan hat bakım istasyonlarını yılda en az bir kere denetlemek
- 2009 yılı sonuna kadar uçucu ve bakım personeli lisanslarının tamamının Avrupa standartlarına uygun hale getirilmesini sağlamak
- 2009 yılında 500 adet SAFA ve 300 adet SANA denetlemesi yapmak
- 2009 yılında bakım gerekliliği mevzuatı ile uçucu ve hava trafik personelinin yabancı dil gerekliliği mevzuatını yapmak
- Her yıl hava trafik kontrolörleri için lisanslandırma ve derecelendirme yapmak
- 2009 yılı sonuna kadar “insansız hava araçları” na ilişkin mevzuat çalışmasını tamamlayarak yürürlüğe koymak
- EUROCONTROL ve ICAO'nun özellikle emniyet alanındaki çalışmalarını takip etmek ve yönetsel olarak karar alma süreçlerine katılmak için ulusal ve uluslararası toplantılara katılmak
- 2009 yılı içerisinde SHY 22 yer hizmetleri yönetmeliğini yenilemek ve Sivil Hava Ulaşımına Açık Havaalanlarında Yer Alan Terminaller İle Sıhhi İşyerleri İçin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliği (SHY-33B) yayınlamak yürürlüğe koymak

- 2009 yılı itibariyle ESARR 1, ESARR 3, ESARR 4 ve ESARR 6 çalışma grupları oluşturularak taslak çalışmalarını yapmak
- **2009 yılında ATSEP yönetmeliğinin tam olarak uygulanmasını gözetmek ve bu doğrultuda ATSEP Lisanslarının yayımlanması**
- 2009 yılında 24 adet hava liman ve meydanın denetimini yapmak
- **Her yıl yapılacak toplantıda hava hadiselerini sınıflandırarak risk haritasını çıkarmak**
- 2009 yılında 12 havaalanını denetlemek ve test etmek, 5 havaalanını incelemek
- **2009 yılı sonuna kadar 4 adet eğitim paketlerini güncellemek ve hazırlamak**
- 2009 yılında Milli Sivil Havacılık Güvenlik programını ve eklerini güncellemek
- **2009 yılında güvenlik kontrol noktalarında görevli personelin sertifikasyonu ile ilgili gerekli altyapıyı tamamlayarak sertifikasyona başlamak**
- 2009 yılı sonuna kadar WEB sitesini aktif hale getirerek, güvenlikten sorumlu yöneticilerin bu siteye üye olmasını sağlamak
- **2009 yılı sonuna kadar ülkemizde uygulanacak güvenlik teçhizatı kriterlerini ve test prosedürlerini belirlemek ve 38 havaalanındaki güvenlik cihazlarının uygunluğunu tespit etmek**
- 2009 yılında gerekli altyapı ve yasal düzenlemeleri tamamlayarak kabul edilmeyen yolcu sayısını %10 azaltmak
- **2009 yılında gerekli altyapı ve yasal düzenlemeleri tamamlamak**
- 2009 yılında güvenlik kurallarına ilişkin yasal düzenlemeleri güncellemek
- **2009 yılı sonuna kadar 8 ülke ile yeni hava ulaştırma anlaşması yapmak mevcut anlaşmaların günün koşullarına göre güncelleştirilmesi için müzakereler yapmak**
- 2009 yılı sonuna kadar yolcu mağduriyetinin en aza indirilmesi amacıyla yapılması planlanan yasal düzenleme için ilgili kurum ve kuruluşlarla çalışmalar başlatmak
- **2009 yılı sonuna kadar otomasyon sistemini SLOT ile entegre etmek**
- Her yıl mevcut ikili hava ulaştırma anlaşmalarında yapılacak olan revizelerle pazardaki frekans ve nokta sayısını arttırmak

- Her yıl hava koridoru ve terminal sahası düzenleme taleplerini karşılamak
- 2009 yılında yolcu geçiş hızını artırmaya yönelik düzenlemeler yapmak
- 2009 yılında her ay iki havaalanının denetimi yapılarak ulusal ve uluslar arası kriterlere uygun hale getirilmesi için gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak
- 2009 yılında iki kez sektörel analiz raporları hazırlamak.
- Her yıl mevcut ikili hava ulaştırma anlaşmalarında yapılacak olan revizelerle pazardaki frekans ve nokta sayısını arttırmak
- Her yıl hava koridoru ve terminal sahası düzenleme taleplerini karşılamak
- 2009 yılında kargo geçiş hızını arttırmaya yönelik düzenlemeler yapmak
- 2009 yılı sonu itibariyle İstanbul Atatürk Havalimanı genişletme projesi kapsamında mevcut florya havalimanı yolunun deplase edilerek yapım çalışmalarının bitirilmesi ve 06-24 pistinin uzatılması ile kargo köyü projesinin ihale öncesi gerekli teknik çalışmalarının koordinasyonunu sağlamak
- 2009 yılında iki kez sektörel analiz raporları hazırlamak
- 2009 yılında sertifikalandırılan ve ruhsatlandırılan havaalanı sayısını arttırmak
- 2009 yılı içerisinde mevzuat çalışmalarını bitirmek ve ruhsatlandırmaya başlamak
- 2009 yılında HANKOK yönetmeliğini güncelleştirmek ve HANKOK komitesini daha etkin bir kurum haline getirmek
- 2009 yılı sonuna kadar SHY-14B yönetmeliğini revize etmek ve heliport yapımının tüm şehirlere yaygınlaştırılmasını sağlamak
- 2009 yılında yerel yönetimlere eğitim vermek ve havaalanı mania planlarını revize etmek
- 2009 yılında üniversite ve diğer ilgili kuruluşlarla mevzuat çalışmalarını başlatmak ve havaalanı gü-rültü haritalarının çıkarılmasını sağlamak
- 2009 yılı sonuna kadar Çevre Bakanlığı koordinatörlüğünde DHMİ ile üçlü bir taslağın oluşturul-masına katkıda bulunmak
- 2009 yılında kurum içerisindeki idari hizmet sözleşmesine tabi personel sayısını %10 arttırmak
- 2009 yılında sicil ve disiplin yönetmeliği yayınlamak

- 2009 yılında kurum personeline yönelik bir eğitim yönetmeliği yayınlanarak yıllık eğitim programını oluşturmak
- Her yıl üçer aylık periyotlarla Genel Müdürlük personeline yönelik durum değerlendirme toplantısı yapmak.
- Her yıl Uçuş Standartları Daire Başkanlığı tüm personelinin uluslar arası standartlara göre alması gereken eğitimlerin aralıksız ve aksatılmaksızın bir plan dâhilinde gerçekleştirilmesini sağlamak
- Hava Seyrüsefer Daire Başkanlığında görev yapacak personelin yetkinliklerini ve eğitim ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik çalışmalar yapmak
- Havacılık Güvenliği Daire Başkanlığında görev yapacak personelin yetkinliklerini ve eğitim ihtiyaçlarını belirlemek
- Hava Ulaşım Daire Başkanlığında görev yapacak personelin yetkinliklerini ve eğitim ihtiyaçlarını belirlemek
- Her yıl eğitim alacak Hava Alanları Daire Başkanlığı personelinin eğitim ihtiyacı tespit edilerek bir eğitim planlaması yapmak
- İzleme ve takip yönetim sistemini kurmak için 2009 yılında ön araştırma yapmak
- 2009 yılı sonuna kadar dış müşteri öneri ve Ŗikâyet kayıt sistemini oluşturmak.
- Faaliyetlerinin yapılması öngörülmektedir.

KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A – Üstünlükler

- Sektörde düzenleyici ve denetleyici bir rolün üstlenilmesi
- **Giderlerin kendi kaynakları ile karşıyor olunması**
- Faaliyetlerin uluslararası standartlarda uygulanması
- **Ülkemizin sivil havacılıkla ilgili uluslararası kuruluşlar nezdinde temsil edilmesi**
- Uluslararası geçerliliğe sahip belgelerin düzenlenmesi
- **Evrensel kuralların geçerli olduğu bir alanda hizmet sunulması**
- Sunulan hizmetin etki alanının geniş olması
- **Küreselleşmenin etkisi ile zaman faktörünün öne çıktığı sektörde hızlı hizmet sunulması**
- Sektörün serbestleştirilerek rekabet ortamının oluşturulması
- **Coğrafik konumu sebebiyle ülkemiz hava sahasının bir geçiş koridoru görevini üstlenmesi**
- Bölge ülkeler ile havacılık konusunda işbirliğinin geliştirilmesi
- **Bölgesel Havacılık Politikası bağlamında sektörün genişlemesi ve gelişmesi**
- Yüksek teknoloji kullanımının artması
- **Gelişen turizm sektörünün havacılığa olumlu etkisi**
- Norm kadro anlayışının benimsenmesi ile kalifiye personel alımına öncelik verilmesi
- **Taşıma Modları arası entegrasyonun sağlanması için yapılan girişimler**
- Kurumsal kimlik anlayışının personel arasında yaygınlaşması
- **Genel bütçeden özel bütçeye geçilmesi**

B – Zayıflıklar

- Kurumsal yapılanmanın tamamlanmamış olması
- **Havaaracı ve havaaracı komponentlerinin sertifikasyonuna ilişkin altyapının henüz tamamlanmamış olması**

- Uzman, teknik ve idari personel sayısındaki yetersizlik
- **Etkin bir Ar-Ge politikasının oluşturulamamıŖ olması**
- Birimler arası ve birimler dıŖı iletiŖim ile tanıtım ve koordinasyon yetersizliği
- **Kariyer planlamasının bulunmaması**
- Hizmet içi eğitim ve eğitim programında uygulama eksiklikleri
- **Kurum bünyesinde geçici görevli olarak alıŖan personel sayısının fazla olması**
- Genç personel profiline sahip olan yapıda kurumsal hafızanın oluşturulamaması
- **Mevzuat ve teŖkilat kanunundaki eksiklikler**
- Kurum personelinin sosyal hak ve çalıŖma koŖullarının yetersizliği
- **Personel ücretlerinin düşük olması ve ücret dağılımındaki dengesizlik**
- Otomasyon Bilgi Sisteminin tamamlanmamıŖ olması
- **Hızla büyüyen sektörde nitelikli personel talebinin aynı paralelde karşılanamaması**
- Havacılık iŖletmelerinin uluslar arası standartlarda organize olup kurumsallaŖamaması
- **Avrupa Birliğinin EASA üzerinden tekbir “Avrupa Havacılık Otoritesi OluŖturulması” yönünde yürüttüğü alıŖmalar**
- Özellikle 11 Eylül saldırısı sonrasında yaŖananların havacılığa olumsuz etkisi ve terör psikozu
- **AB üyeliğimiz perspektifinde yaŖanan GKRY sorununun bölgesel boyuta taŖınması**
- Kurumlar arası yetki atıŖması
- **Havacılık sektörünün ithal ürünlere olan bağımlılığı**
- TaŖımacılık modları arasında havacılık sektörünün payının düşük olması.
- **Yolcu uçağı olarak kullanılan büyük gövdeli uçakların ülkemizde henüz üretilmemesi**
- Yük taŖımacılıđına yönelik kargo filomuzun emsallerine oranla yetersiz bir büyüklüğe sahip olması
- **5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun Kurumumuza adaptasyonu sırasında yaŖanan güçlükler**

C – Değerlendirme

Sivil havacılık faaliyetlerinin uluslararası sivil havacılık kural ve standartlarında düzenlenmesini ve sürdürülebilir gelişimini sağlamak amacıyla kural koyma, denetleme ve bu denetlemeler sonucu ortaya çıkan eksiklikler doğrultusunda gerekli yaptırımları uygulama konularında faaliyetlerini sürdüren Genel Müdürlüğümüzün üstünlük ve zayıflıklarına bakıldığında üstünlüklerimizin faaliyetlerimizi yerine getirirken bizi desteklediği, zayıflıklarımızın ise daha başarılı çalışmalar için önümüzde engel teşkil etmekte olduğu görülmektedir.

1. Personel

18.11.2005 tarih ve 25997 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile kurumun personel istihdam şeklinde; gerek niceliksel gerekse niteliksel olarak esaslı değişiklikler getirilmiştir. Yapılan düzenleme ile teknik personel ve havacılık alanında uzman ihtiyacının, idari hizmet sözleşmesiyle çalıştırılması imkanı getirilmiştir. Diğer taraftan aynı düzenleme ile gerek orta gerekse üst düzey yöneticilerin atanmasına ilişkin şartlar arasında, yabancı dil bilgisine ve havacılık tecrübesine sahip olmak şartlarına yer verilmiştir.

Söz konusu düzenlemelerle, kuruma yasayla tevdi edilen görevlerin en etkin ve verimli bir şekilde gerçekleştirilmesi için gerekli insan kaynağının temini hedef alınmıştır.

Ancak hedeflenen insan kaynağı örgütlenmesi kısa vadede gerçekleşmesi mümkün bir hedef olduğundan bahisle, 2008 yılı için amaçlanan personel yapılanması gerçekleştirilememiştir. Nitekim çalışan personelin statülerine ait dağılım dikkate alındığında da anılan durum açık bir şekilde gözlemlenmektedir.

Bahse konu yeniden yapılanma sürecinde insan kaynaklarının niceliksel olarak hedeflenen düzeye çıkarılamamış olmasının yanında, mesleki eğitim konusundaki yetersizlikte diğer bir olumsuzluğu oluşturmaktadır.

2. Mevzuat ve İşlemlerin Kolaylaştırılması

5431 sayılı Kanun çerçevesinde yapısı güçlendirilen Genel Müdürlüğümüz faaliyetlerinin kapsamı ve etkinliği de yine aynı Kanun kapsamında geliştirilmiştir.

2008 yılı içerisinde, uluslararası üyeliklerimizden doğan yükümlülüklerimiz gözetilerek gerek 5431 sayılı Kanunla ilgili düzenlemelere gerekse de 2920 sayılı Sivil Havacılık Kanunuyla ilgili düzenlemelere ağırlık verilmiştir. Yapılan düzenlemelere Mevzuat Çalışmaları kısmında ayrıntılı olarak değinilmiştir.

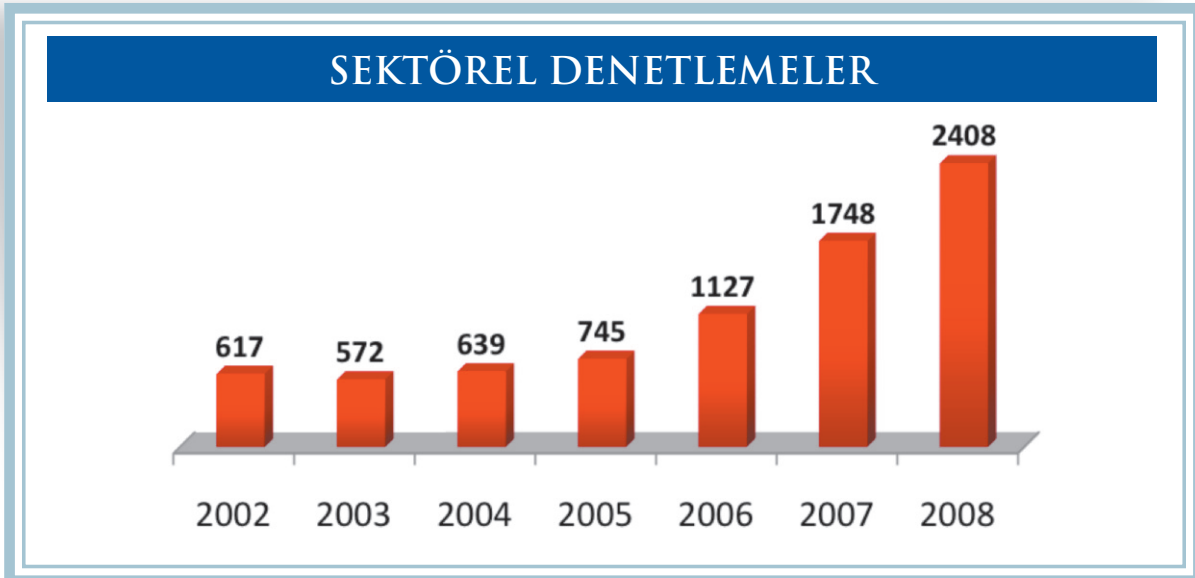
Yapılan sektörel düzenlemeler ve uygulamalar ülkemiz havacılık sektörünün uluslar arası standartlarda regüle edilmesini ve uluslararası standartlarda sektörde faaliyette bulunan tüm aktörlerin gelişimini sağlamaktadır.

3. Faaliyetler

Genel Müdürlüğümüz tarafından sunulan hizmetlerle ilgili faaliyetlerimizin yıllar itibariyle izlediği artış trendi 2008 yılı içerisinde de devam ettirilmiştir. Sektörel denetlemelerde 2008 yılında 2007 yılına yapılan 1748 denetime kıyasla %27'lik bir artış yaşanmış ve toplamda 2408 adet sektörel denetleme gerçekleştirilmiştir.

Bu denetlemeler sonucunda denetlenen kurum ve kuruluşlara hizmetlerin daha iyi şekilde yürütülmesiyle amacıyla uyarılarda ve tavsiyelerde bulunulmuştur. Takip eden denetlemelerde aynı olumsuzluk ve eksikliğin tespit edilmesi durumunda çeşitli cezai yaptırımlar uygulanmıştır.

Ayrıca önceki yıllarda çalışmalarına başlanılan ve 2009 yılında tamamlanması planlanan Elektronik Dönüşüm Projesi ile bir Master Plan hazırlanmış ve kurum faaliyetleri ile ilgili otomasyon sisteminde ön çalışmalar tamamlanarak son aşamaya gelmiştir.

Söz konusu proje kapsamında;

- **Uçakların tescile alınması, personel lisanslandırılması ile ilgili işlemlerinin elektronik ortama taşınması,**
- SAFA Denetlemeleri'nin elektronik ortama taşınması ve SANA Denetlemeleri için Genel Müdürlük bünyesinde yeni bir elektronik yapının oluşturulması,
- **Hava Taşımacılığı ile ilgili faaliyetlerde bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör işletmelerini kapsayan merkezi haberleşme ağının kurulması,**
- Milli Savunma Bakanlığı ile Seferberlik Projesi dâhilinde haber arşivinin oluşturulması,
- **Kurum içi doküman arşiv ve yönetim sisteminin oluşturulması ile verilerin elektronik ortama taşınması hedeflenmektedir.**

Yapılanmada gerçekleşen olumlu gelişmeler Genel Müdürlük faaliyetlerine de yansımış ve hızla gelişen sektörde öncü ve yönlendirici kuruluş olma yolunda ilerlemeler kaydedilmiştir.

ÖNERİ VE TEDBİRLER

Sürekli gelişen ve büyüyen sivil havacılık sektöründeki faaliyetlere paralel olarak Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülmekte olan hizmetlerin genişleyerek daha da artacağı aşikârdır. Bu çerçevede Genel Müdürlüğümüzce verilmekte olan hizmetlerin etkin, verimli ve kaliteli bir şekilde yapılabilmesini teminen mevcut personel sayısının artırılması ve personelin bilgi ve deneyiminin arttırılmasına yönelik eğitim çalışmalarına önem verilmesi gerekmektedir.

Bu doğrultuda, 5431 sayılı Teşkilat Yasasıyla şekillenen personel örgütlenmesinin, 2009 Yılı içerisinde gerçekleştirilmesi öncelikli ihtiyaç olarak öngörülmektedir.

Ayrıca, Genel Müdürlüğümüz 2008-2012 yıllarını kapsayan stratejik plan çalışmasıyla bağlantılı olarak, performans programı ve faaliyet raporlarının hazırlanmasında kolaylık sağlayacak ve performans yönetimi anlayışını yerleştirmeye yardımcı olacak bir bilgi sistemine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu konuda düzenleme yapma yetkisine sahip Maliye Bakanlığından söz konusu bilgi sistemi ile ilgili gerekli düzenlemelerin yapılması beklenmektedir.

Bunun yanı sıra, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun Kurumumuza adaptasyonu sırasında yaşanan güçlükler en kısa zamanda çözülmesi için her bir harcama birimine Mali konularda uzman bir personelin istihdam edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

EKLER

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim.

Ankara, 29 Nisan 2009

Dr. Ali ARIDURU

Genel Müdür

MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI

Mali hizmetler birim yöneticisi olarak yetkim dâhilinde;

Bu idarede, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında üst yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

İdaremizin 2008 Yılı Faaliyet Raporu'nun "Mali Bilgiler" bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim.

Ankara, 29 Nisan 2009

Faruk SUBAŞI

Strateji Geliştirme Daire Başkanı